П'ятниця, 28 листопада 2003 року. № 226 (3226)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ФОТОФАКТ

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Понад 150 осіб із Кіровоградської, Житомирської, Хмельницької, Вінницької областей, Києва і Ялти взяли участь у Всеукраїнському конкурсі кобзарів імені Володимира Перепелюка, котрий відбувся у Вінниці. Творчий захід, що мав ім'я відомого кобзаря, підтвердив інтерес, що зростає, до давнього українського інструменту і відкрив талановитих виконавців.

На знімку: другокурсник факультету кобзарського мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв Назар Федоренко виборов перше місце в номінації «Соліст».

ПОЗИЦІЙНА БОРОТЬБА ЗА БЮДЖЕТ

Ранкове і денне засідання 27 листопада

Трибуну та стіл президії було заблоковано представниками більшості задовго до початку сесійного засідання. Тому понад півгодини точилася «позиційна боротьба» між представниками більшості та опозицією. Втім, цьому протистоянню додавав адреналіну велелюдний мітинг під стінами парламенту, де, з одного боку, зібралися прихильники «Нашої України», Соціалістичної партії, партій, які входять до блоку Юлії Тимошенко, а з другого — шахтарі Донбасу, що підтримували уряд. Тому не дивно, що мітингова стихія перекинулася до сесійної зали. Відтак ще до відкриття сесійного засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин зауважив, що «закрити сесію ми завжди встигнемо», і, запевнивши народних депутатів, що розгляд бюджету відбуватиметься згідно з Бюджетним кодексом, запропонував їм зайняти місця в сесійній залі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У Грузії готуються до виборів і не виключають воєнного перевороту

Учора Голова ВР України Володимир Литвин обговорив ситуацію в Грузії з в. о. президента цієї держави Ніно Бурджанадзе. Телефонна розмова відбулася з її ініціативи. Пані Бурджанадзе розповіла про ситуацію в країні і, зокрема, про підготовку до майбутніх президентських виборів, призначених на 4 січня.

(Закінчення на 7-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ—ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Владислав Листопадов, начальник доменного цеху №2 металургійного комбінату «Криворіжсталь»:

— Щоб наш комбінат ніколи більше не переживав спаду виробництва та фінансових глухих кутів. А щоб працював так, як працює він тепер.

Галина Філімонова, депутат Криничанської районної ради:

— Коли ми виправимо катастрофічні наслідки аграрної реформи, яка повсюдно до нитки обікрала селян, це одне. А інше — хвилює мене і деградація сільського населення, котра також уже очевидна. Українське село втрачає свої споконвічні традиції і звичаї.

(Закінчення на 4-й стор.).

Передплачуйте і вигравайте!

Продовжуємо публікувати пропозиції наших друзів-спонсорів для розіграшу призів серед передплатників газети «Голос України». Нам пропонують:

Підприємства Харківщини:

38. ВАТ «Харківський завод «Точмедприлад» (голова правління — В'ячеслав Шаталов) — індивідуальні інгалятори.
39. СП «Полюс» ЛТД (директор — Микола Капуста) — шоколадно-вафельна продукція.
40. АТ «Фабрика театрального реквізиту» (директор — Микола Скиданов) — набори постільної білизни.
41. АТЗТ «Проммонтажелектроніка» (президент — Володимир Дикань) — дзвінки квартирні електричні, телефони, годинники електронні.

Шановні передплатники, нехай усміхнеться вам удача!

У НОМЕР

«Одесу—Броди» продовжать до Плоцька

Учора в Брюсселі у штаб-квартирі Євросоюзу підписано двосторонню угоду між Україною та Польщею про подовження будівництва нафтопроводу «Одеса—Броди» до польського міста Плоцьк. Підписання відбулося під егідою Євросоюзу, який представляла віце-президент Єврокомісії Лойола де Паласіо.

(Закінчення на 7-й стор.).

У Луганську шукають робітників

Луганськ зіткнувся з гострим дефіцитом робітничих спеціальностей. Промислові підприємства нині потребують токарів, фрезерувальників, інструментальників, причому ладні платити гарну зарплату. На «Луганськтепловозі», приміром, верстатникам обіцяють зарплату до 700 гривень. Однак бажаючих мало. У 2002 році відношення середньомісячної пропозиції до попиту на міському ринку праці з професії «токар» становило 2:77, «електромонтер з обслуговування електроустаткування» — 1:58, «слюсар-сантехнік» — 3:45. Цього року ситуація ще гірша.

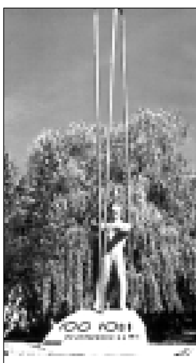
(Закінчення на 4-й стор.).

Заохочення кращих

Учні Кузьминецької та Гаврилівської шкіл, що у Теофіпольському районі, можуть заробити свої перші гроші на... відмінних оцінках. За рішенням керівників місцевих сільгосппідприємств створено спеціальний фонд заохочення кращих. У Гаврилівцях відмінникам разом із табелями видають ще й по півсотні гривень. А у Кузьминецькій школі «сільська» стипендія становить аж 200 гривень за навчальний рік. Цього року її вже отримало п'ятеро учнів, **повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

Чому знижується родючість грунтів ▼ 10-11

Чарівний край Черемоша й Прута... ▼ 16-17

«Острів спотикання» очима вчених ▼ 18-19

Мін'юст затвердив порядок перекладу актів європейського права українською мовою

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

У молоді проблем багато, як і шляхів у житті

Вечірнє засідання 26 листопада

Упродовж останніх десяти років серед молоді — а це 11 мільйонів українців — підвищився рівень захворюваності. Число туберкульозників збільшилося з 4116 осіб у 1995 році до 8647 —у 2002-му. За експертними оцінками, в нашій країні налічується 330—410 тисяч ВІЛ-позитивних. Зареєстровано понад 90 тисяч наркоманів, з яких молодь віком до 28 років становить 80 відсотків, в тому числі 6 тисяч неповнолітніх. Кожна третя дитина народжується з відхиленнями у розвитку нервової системи. Кількість здорових призовників, придатних до військової служби, не перевищує 75 відсотків. Маємо 150 тисяч сиріт. Такі цифри оприлюднила на парламентських слуханнях «Формування здорового способу життя української молоді: стан, проблеми та перспективи» голова Державного комітету України у справах сім'ї та молоді Валентина Довженко. Найстрашніше, що точна кількість ВІЛ-інфікованих у країні невідома, а міжнародні експерти збільшують цю цифру в десять разів.

Ця сумна статистика, переконаний Перший заступник Голови ВР Адам Мартинюк, зумовлена поганою екологією та економічними негараздами перехідного періоду, а державні заходи найчастіше неадекватно розв'язують проблеми. Його підтримала і голова профільного комітету ВР Катерина Самойлик. Вона зазначила, що загальноприйняте у всьому світі поняття «здорова молодь — міцна держава» не має відповідного втілення в житті нашого суспільства і в діях влади.

А про яке патріотичне виховання може йтися, підкреслювали промовці, якщо кожен п'ятий вважає службу у Збройних Силах безглуздям, а кожен другий, опитаний Держкомстатом, мріє жити за кордоном? До того ж діти із малозабезпечених сімей не мають змоги отримати вищу освіту. Порушувалися проблеми і сільської молоді, яка найбільше не влаштована ні в соціальному, ні в економічному плані. А державні програми, спрямовані на її підтримку, фінансуються лише на 10 відсотків. І ситуація тут, як сказав народний депутат Олександр Борзих (Аграрна партія), майже безконтрольна.

Неодноразово промовці наголошували на тому, що сумнівні ідеали і байдуже ставлення до майбутнього формують засоби масової інформації, які романтизують шкідливі звички, популяризують культ влади і заробітку грошей у будь-який спосіб, активно пропагують цинізм і насильство. З року в рік неповнолітні дедалі частіше сідають на лаву підсудних...

Учасники парламентських слухань вбачають вихід у вдосконаленні нормативно-правової бази, у пропагуванні здорового способу життя, зокрема, планують утворити Український центр, який об'єднуватиме зусилля органів влади й громадських організацій та впроваджуватиме кращий вітчизняний і міжнародний досвід.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Позиційна боротьба за бюджет

Ранкове і денне засідання 27 листопада

(Початок на 1-й стор.).

Привітавши з днем народження народних депутатів **Тетяну Бахтеєву, Юлію Тимошенко та Петра Димінського,** головуючий закликав представників більшості та опозиції розблокувати трибуну і розпочати розгляд проекту закону про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Державний бюджет України на 2004 рік».

Після того, як народні депутати Юрій Луценко та Петро Порошенко заявили про необхідність проведення розслідування стосовно ухвалення закону про мінімальну заробітну плату, пристрасті трохи вляглися. Парламент розпочав розгляд законопроекту про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування.

Доповідач, народний депутат Сергій Буряк зауважив, що по суті цей законопроект є малим податковим кодексом і що для його постатейного розгляду потрібно не менше тижня. З огляду на це він вніс пропозицію просто ухвалити згаданий законопроект у другому читанні, щоб незабаром знову повернутися до його розгляду. Однак такий розвиток подій не влаштував народних депутатів Валерія Асадчева, Станіслава Гуренка, Юрія Кармазіна та Анатолій Матвієнка. Валерій Асадчев зауважив, що до прийняття цього важливого законопроекту Верховна Рада не може ухвалювати держбюджет на 2004 рік, оскільки тоді в ньому не враховуватиметься майже 2,5 млрд. грн., котрі, на думку депутата, уряд таким чином хоче приховати. С. Гуренко запитував, де в Регламенті записано, що народні депутати мають за кілька хвилин вивчити законопроект обсягом у 253 сторінки та проголосувати за нього.

Натомість присутній на сесійному засіданні перший віце-прем'єр-міністр, Міністр фінансів Микола Азаров заявив, що цей законопроект розробляли чотири місяці, «хто хотів, міг з ним ознайомитися», і тому запропонував ухвалити цей законопроект в цілому. Щоправда, уже після цієї пропозиції «з голосу» запропонував внести до законопроекту кілька принципових змін. При цьому Голова ВР зауважив, що й уряд міг завчасно подати свої пропозиції.

Тим часом, зазначений законопроект передбачає чимало податкових новацій. І приймати їх без належного аналізу було б легковажно. Народний депутат Сергій Терьохін заявив, що експромтний варіант ухвалення законопроекту призведе до руйнації всієї податкової системи України. Врешті-решт депутати зійшлися на тому, щоб постатейно розглядати поправки народних депутатів.

А вони, зокрема, стосуються податку на додану вартість, спрощеної системи оподаткування, введення ПДВ на ліки, що підвищить їх вартість на 20 відсотків, акцизів на бензин, дизпаливо, тютюнові вироби, пиво, вино, оподаткування лотерейних виграшів (крім держлотерей), доходів, отриманих у казино, запровадження бібліотеками платних послуг... Проте за прийняття цього законопроекту проголосували лише 202 народних депутати, а це означає його відхилення.

Проте цей законопроект — лише прелюдія до головного питання сьогоднішнього сесійного дня: ухвалення у другому читанні проекту закону про державний бюджет України на 2004 рік.

Після ранкового засідання лідери депутатських фракцій і груп зібралися у кабінеті Голови ВР для узгодження процедури розгляду держбюджету на 2004 рік, а сесійна зала продовжила розгляд питань порядку денного. Зокрема, депутати підтримали законопроект про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу. 334 голосами підтримано законопроект про внесення змін до деяких законів України стосовно розвитку освіти та медичного обслуговування на селі. Далі Верховна Рада повернулася до законопроекту, який не було підтримано у вівторок, — про схвалення рішення Президента України направити українських миротворців до Ліберії. Це рішення Президента підтримали тільки 215 народних депутатів, тож, схоже, наших хлопців у Ліберії не вбиватимуть.

Парламент 276 голосами підтримав проект закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку із запровадженням державного фінансування політичних партій». Обсяг державної підтримки залежатиме від кількості голосів, що їх та чи інша партія отримали під час останніх виборів.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У НОМЕР

Народні демократи на коліна не стануть

Якщо тиск на фракцію НДП з боку адміністрації Президента найближчим часом не припиниться, народні демократи вийдуть зі складу парламентської більшості. Про це позавчора в парламентських кулуарах заявив лідер НДП Валерій Пустовойтенко. За його словами, такий тиск постійний і чиниться з 1999 року. Що жорсткіше ставитимуться до народних демократів, наголошував народний депутат, то жорсткішу позицію вони займатимуть.

Парламентарій зазначив, що партія має конкурентів, тому з нею борються і боротимуться. «Я ніколи не ставав на коліна, нічого не просив і все робив сам», — додав Валерій Пустовойтенко.

Крім того, НДП планує звернутися до членів своєї партії, які не входять до складу фракції, з проханням повернутися до фракції народних демократів або вийти з партії.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Інформаційний ресурс зайвим не буває

З фактичним початком виборчої кампанії інформаційній сфері приділяється надмірна увага, відзначив голова Державного комітету з телебачення і радіомовлення України Іван Чиж під час учорашньої прес-конференції. І водночас додав: як політик, розумію, що це природно.

На думку І. Чижа, інформаційний ресурс ніколи не буває зайвим, «навіть для тієї політики, в якого три свої канали, але він хоче мати ще й четвертий», **повідомило інформагентство УНІАН.**

Відповідно до чинного законодавства жодна політична партія, жоден кандидат у президенти чи депутати не може претендувати на обов'язковість своєї присутності на недержавних каналах. «Йому просто можуть помахати ручкою, і він погодиться й піде», — констатував голова Держкомітету.

ВІТАННЯ

Народного депутата України Поплавського Михайла Михайловича сердечно вітаємо з днем народження!

Бажаємо міцного здоров'я, творчого завзяття, удачі, невичерпного оптимізму, наснаги в роботі, натхненних і плідних справ на благо та процвітання України.

З повагою, колеги з Верховної Ради України.

Потенціал країни — у регіонах

Завершується підготовка послання Президента України до Верховної Ради України. Про це «ГУ» повідомили в прес-службі Президента. За підготовку документа відповідає перший помічник глави держави Сергій Льовочкін.

Крім традиційних розділів, присвячених аналізу суспільно-політичного і соціально-економічного розвитку країни у 2003 році, в посланні йтиметься про політичні партії, енергетичні ринки, становлення і розвиток ринку праці, «тінізацію» економіки та шляхи її подолання, зміцнення потенціалу розвитку регіонів, оборонну політику, розширення Євросоюзу.

САМОВРЯДУВАННЯ

Податки платити треба

Рішення про дострокове припинення повноважень міського голови Сергія Лук'яненка прийняли депутати міської ради Красного Луча. Тому що протягом трьох місяців він ховається від правоохоронних органів і перебуває в розшуку.

Лук'яненка звинувачують в ухилянні від сплати податків за час, коли він був власником приватної фірми. Крім того, двічі його притягували до адміністративної відповідальності за порушення закону на посаді керівника міста. У Луганській області це вже четвертий випадок, коли сесія міськради достроково звільняє міського голову від виконання своїх повноважень. Цікаво, що відставка Олексія Данилова і Анатолія Ягоферова в підсумку була визнана нечинною, однак після того, як термін їхніх повноважень закінчився.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Пробуксовки

На черговому пленарному засіданні ВР Криму заслухали, як виконується програма профілактики злочинності на півострові, прийнята торік у липні.

Головні силовики автономії: керівники прокуратури, міліцейського главку, ГУ СБУ в АРК та Кримської регіональної митниці, — засипали депутатів цифрами, відсотками і прикладами «виявлених корупціонерів», що мали свідчити про значне зростання зусиль силових структур боротьбі з «темними діями чиновників усіх рангів у всіх сферах». Лише заступник начальника ГУ СБУ в Криму Леонід Отовчиць визнав, що рівень корупції залишається надто високий, але служба безпеки «добре бачить і знає всі процеси, які відбуваються».

Однак у виступах депутатів пролунала ціла низка претензій до працівників силових структур у тому, що боротьба з корупцією надто схожа на кампанійщину. А коли за злочин не карають, зникає довіра до держави.

Голова постійної комісії ВР АРК з правових питань, правопорядку і надзвичайних ситуацій Юрій Коломойцев заявив, що протидія корупції з боку контролюючих і правоохоронних органів не адекватна її масштабам. Численні скарги, лавина яких надходить до комісії, засвідчу-

Стабільність, готовність до діалогу

Минув рік після формування нинішнього складу Кабінету Міністрів. Про це — бесіда з народним депутатом України, членом фракції «Регіони України» ***Ігорем ШКІРЕЮ.***

— Кабміну вдалося стабілізувати бюджет, — каже Ігор Шкіря. — За словами Першого віце-прем'єр-міністра Миколи Азарова, рік тому дефіцит становив вісім мільярдів гривень. Така от «діра», і її вдалося закрити. Вперше в історії незалежної України стопроцентно виконуються і дохідна, і видаткова частини нинішнього держбюджету, а зростання бюджетних надходжень перевищує торішній рівень на більш як 20 відсотків. Спостерігається зростання економіки, особливо нинішнього року. І якби не зернова криза (на моє переконання, штучно спровокована), зростання обсягу виробництва в Україні досягло б десяти відсотків.

До позитивних моментів варто віднести і ефективне співробітництво з парламентом. Як наслідок — прийнято вкрай потрібні державі соціальні законопроекти, насамперед про зменшення податків і реформування системи пенсійного забезпечення. І ще характерна риса роботи уряду Віктора Януковича — максимальна відкритість, готовність до діалогу. Перш ніж зважитися на заміну соціальних пільг адресними виплатами, глава уряду провів низку зустрічей з ветеранами й іншими пільговиками. У підсумку перехід на грошові адресні виплати було визнано передчасним, всі соціальні пільги збережено. Відкритість нинішнього Кабміну, його налаштованість на діалог дали результат: більш як 80 відсотків запропонованих урядом законопроектів схвалено Верховною Радою.

— Опоненти нинішнього Кабміну звинувачують його в зерновій кризі і підвищенні внаслідок цього цін на хліб. На вашу думку, дії уряду були адекватні ситуації?

— Коли призначили нового прем'єра, усе зерно минулого врожайного року вже продали за кордон. Це злочинна політика. Сьогодні вжито всіх заходів, щоб зерна вистачило до наступного врожаю. Мені сподобалося, що уряд пішов не просто на закупівлю хліба, а на одержання своєрідного товарного кредиту в Росії і США. Якщо не підігріватимуть штучний ажіотаж, гадаю, ускладнень не буде.

— А як розв'язуватимуть шахтарські проблеми?

— Віктор Янукович чудово розуміє, що вугілля — серйозна економічна й політична складова нашої країни. Наступного року Кабінет Міністрів планує розрахуватися з заборгованістю в заробітній платі шахтарів і регресних позовах. Уряду разом з керівниками вугільної галузі вдалося усунути недоліки в системі виплати заробітної плати і регресних виплат, і ця система вже працює. Вносять рядок у бюджет про погашення заборгованості із заробітної плати. Парламент пішов на те, щоб у проекті бюджету на наступний рік різко збільшити суму асигнувань на вугільну галузь. Найголовніша стратегічна стаття бюджету на 2004 рік — це технічне переозброєння і капітальне будівництво в галузі. Уперше, я ще раз наголошую, галузь одержить мільярд 300 мільйонів гривень.

— Якщо казати про проект бюджету на наступний рік, не можна не торкнутися ще одного гострого питання — рівня мінімальної заробітної плати.

— Це дуже складне питання. Свого часу Верховна Рада проголосувала за рівень мінімальної зарплати в 237 гривень. Справа в іншому: де взяти на це гроші? Уряд, вишукавши всі наявні ресурси і можливості, запропонував установити реальну мінімальну заробітну плату в розмірі 205 гривень. Парламент підтримав. Я вважаю, що сьогодні це хід вимушений, прагматичний і реальний. Але поряд з мінімальною заробітною платою є і міжтарифна різниця. Якщо її не дотримувати, умовно кажучи, санітарка й головлікар лікарні одержуватимуть однакову заробітну плату. І цю різницю потрібно враховувати. Із зростанням економіки, упевнений, збільшуватиметься й мінімальна заробітна плата.

— Тривають активні дебати «прозахідних» і «проросійських» прихильників. Чи можна казати, що минулого року Кабмін визначив чіткі пріоритети в зовнішній політиці?

— Я не протиставляв би інтеграцію до Європи, на Захід, нормальним економічним відносинам зі Сходом, і насамперед країнами СНД. Україну очікує реальна перспектива вступу до СОТ. Головне — уряд Віктора Януковича зміг продемонструвати всім нашим західним опонентам, що з Україною не можна розмовляти з позиції сили, з позиції диктату. Рішуча й упевнена позиція Прем'єр-міністра у всіх його зустрічах з колегами з Європи свідчить: Україна не має наміру грати роль маріонетки.

Докладніше з моїми поглядами на ці й інші актуальні питання, з коментарями з приводу подій у політичному й економічному житті України читачі можуть ознайомитися на моєму сайті в Інтернеті за адресою: http: //shkirya. dn. ua.

Інтерв'ю взяла Ліна КУЩ.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

На базі Одеського інституту Сухопутних військ проходить міжнародний семінар «Інформаційні та освітні аспекти реалізації Цільового плану НАТО в Збройних Силах України і структурах сектора безпеки держави в цілому: регіональний вимір». Захід проводиться у рамках проекту, ініційованого Атлантичною радою України і Центром інформації та документації НАТО за підтримки Національного центру з питань євроатлантичної інтеграції України, Держкомтелерадіо і структур сектора безпеки держави. Метою проведення семінару є вивчення, узагальнення і поширення позитивного досвіду інформаційної, освітньої та виховної діяльності в цих структурах у плані розуміння і сприяння процесам євроатлантичної інтеграції України, зокрема на регіональному рівні.

На знімку: під час проведення семінару.

в антикорупційній хвилі

ють грубе нехтування законами про боротьбу з корупцією чиновництом, яке безвідповідально не реагує на звернення громадян. Чимало звернень людей взагалі не реєструють або розглядають формально, що теж є ознакою корупції.

Голова ВР АРК Борис Дейч саркастично зауважив: коли вчитатися у статистику, можна подумати, що найкорумпованіші у нас — медики і викладачі. І висловив стурбованість тим, що в деяких правоохоронців може початися запаморочення від успіхів, хоча під час роботи на півострові столичних комісій до роботи місцевих силовиків було висловлено надто серйозні претензії. І навів кілька доказових фактів байдужого ставлення правоохоронців до звернень і заяв громадян, коли йому доводилося примушувати працівників міліції виконувати їхні безпосередні обов'язки. Голова ВР АРК висловив занепокоєння і тим, що накопичений останнім часом антикорупційний матеріал, систематизований комісією Генпрокуратури і Комітетом ВР України з боротьби з корупцією і оргзлочинністю, може залишитися незатребуваним. «Те, що у своїй доповіді на виїзному засіданні комітету я зробив акцент на недосконалості законодавства, аж ніяк не означає, що я не бачу, як у боротьбі з корупцією наші правоохоронці відверто «пробуксовують».

Ухвалюючи рішення, ВР АРК, зокрема, звернулася до Президента країни з пропозицією про створення ще одного спеціального правоохоронного органу, який безпосередньо виконував би функції боротьби з корупцією. Стосовно цього депутат Андрій Сенченко звернувся до присутніх з проханням визначитися: «Ми справді вирішили боротися з корупцією чи беремо участь в черговій кампанії?» Та заявив колегам-депутатам, що навіть на цьому пленарному засіданні намагаються протягнути як мінімум три сумнівних проекти.

Крім того, на сесії названо прізвища депутатів, які ввійдуть до складу спільної робочої групи ВР АРК і законодавчих зборів Краснодарського краю з проблем російської дамби і українського острова. Адже Тузла тане на очах. Якщо не провести термінові берегозміцнювальні роботи, наш острів з прикордонною заставою може залишитися лише в спогадах. Щоб урятувати суверенну територію, за найскромнішими підрахунками, доведеться витратити не один десяток мільйонів доларів.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

ЗАКОНоДАВець

Не хочете за грати — метіть вулицю

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Кримінально-виконавчий кодекс України (далі — КВК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що новим законом детально врегульовано виконання таких видів кримінального покарання, як громадські та виправні роботи.

КВК встановлює, що засуджені до громадських робіт відбувають покарання за місцем свого проживання. Тобто вони безоплатно у вільний від основної роботи чи навчання час виконують суспільно-корисні роботи. Які саме? Конкретні види таких робіт закон не називає — їх мають визначати органи місцевого самоврядування. Ними можуть бути: прибирання вулиць, інших територій, роботи з благоустрою населеного пункту, будівельні, ремонтні чи вантажно-розвантажувальні, а так само будь-які в інтересах громади міста чи іншого населеного пункту, що не потребують спеціальної підготовки чи певної кваліфікації.

Громадські роботи встановлює суд на строк від 60 до 240 годин. Вони виконуються не більш як 4 години, а неповнолітніми — 2 години на день, але не менше 25 годин на місяць.

На засуджених до цього виду покарання покладається обов'язок: сумлінно ставитися до праці, працювати на визначених для них об'єктах і відпрацьовувати встановлений судом строк громадських робіт, з'являтися за викликом до кримінально-виконавчої інспекції, повідомляти інспекцію про зміну місця проживання. До того ж надання засудженому відпустки за основним місцем роботи не зупиняє виконання цього виду покарання.

Покарання у вигляді виправних робіт передбачено відбувати на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності за місцем роботи засудженого. Виправні роботи встановлює суд на строк від 6 місяців до 2 років. Кількість днів, відпрацьованих засудженим, має бути не менше кількості робочих днів, які припадають на кожний місяць встановленого судом терміну покарання. До цього терміну зараховується час, протягом якого засуджений не працював з поважних причин і за ним відповідно до закону зберігалася заробітна плата, а також час, коли засудженому не надавали роботу на підприємстві, та час, протягом якого засуджений перебував на обліку в державній службі зайнятості зі статусом безробітного.

Водночас автоматично не вважатиметься відбуванням покарання час хвороби, викликаної алкогольним, наркотичним або токсичним сп'янінням, грубим порушенням правил, а також час відбування адміністративного стягнення у вигляді арешту тощо.

Від 10 до 20 відсотків суми заробітку засудженого до виправних робіт відраховуватимуть в дохід держави. Конкретний розмір відрахування визначає суд. Воно провадитиметься із усієї суми заробітку, без виключення з цієї суми податків та інших платежів. А якщо засуджений працює за сумісництвом, то відраховуватимуть із заробітку за кожним місцем роботи. Це не стосується грошової допомоги, отриманої у порядку загальнообов'язкового державного соціального страхування і соціального забезпечення та деяких інших виплат (компенсаційних, на відрядження).

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що стосовно засуджених до громадських та виправних робіт закон передбачає низку заборон та обмежень, а також відповідальність за їх порушення. Зокрема, таким особам під час відбування покарання забороняється виїжджати за межі України.

Протягом строку покарання засудженим до виправних робіт забороняється звільнятися з роботи за власним бажанням без дозволу кримінально-виконавчої інспекції. Дозвіл на звільнення може бути наданий після перевірки обґрунтованості заяви засудженого та за наявності довідки з нового місця роботи про можливість працевлаштування. Строк щорічної відпустки засудженим до виправних робіт не зараховується до строку відбування покарання.

За порушення порядку та умов відбування покарання на громадських роботах чи виправних роботах до засудженого може застосовуватися застереження — письмове попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

За ухилення від виконання цих видів покарання (невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, невихід більше двох разів протягом місяця на громадські роботи, допущення більше двох разів протягом місяця прогулів, поява на роботі у стані сп'яніння тощо) передбачено кримінальну відповідальність відповідно до ст. 389 КК (арешт на строк до 6 місяців або обмеження волі на строк до 3 років).

Для довідки: КВК прийнято Верховною Радою 11 липня 2003 р. Він набирає чинності з 1 січня 2004 р. З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 29 серпня ц. р.

Микола МЕЛЬНИК,
доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

ФОТОФАКТ

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

У рамках Року Росії в Україні в Національному музеї Тараса Шевченка відкрито виставку експонатів з колекції Московського державного музею О. Пушкіна «О. С. Пушкін у мистецтві XX століття». Вона знайомить відвідувачів з більш як 300 ескізами декорацій і костюмів до театральних вистав і кінофільмів, ілюстраціями до творів поета. На виставці представлено роботи театральних художників: А. Бенуа, В. Риндіна, В. Левенталя та інших.

На знімку: відвідувачі знайомляться з експонатами виставки.

Продукти, одяг, гроші...

БЛАГОДІЙНІСТЬ

Благодійні акції такого масштабу у поліській глибинці — не часті. А та, що відбулася днями у Рокитнівському районі і яку організували спільно депутат Рівненської обласної ради від цього району, перший заступник голови облдержадміністрації Василь Берташ, Рокитнівське районне управління соціального захисту населення, регіональні представництва благодійних фондів «Україна — дітям», «Дітям України — щасливе майбутнє», «Братерство без кордонів», надовго запам'ятається багатьом поліщукам.

— Під час цієї акції різноманітну допомогу отримало близько п'яти тисяч людей, — каже Василь Берташ. — Не залишили поза увагою багатодітні сім'ї (а їх на Поліссі чимало), дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, прикутих до ліжка хворих, інвалідів...

Автопотяг мав конкретний маршрут. Початок благодійній акції покладено у райцентрі Рокитному, де для потреб центральної районної лікарні передано функціональні ліжка, м'який інвентар, милиці, «ходуни» для неврологічних хворих, медикаменти, дитяче харчування. І до пологового будинку приїхали не з порожніми руками: для всіх породіль та їхніх малюків були підготовлені гарні подарунки.

Наступна зупинка — село Лісове. Хоча й розміщене воно недалеко від райцентру, але молодь тут не затримується. Це й зрозуміло: у містечку кращі умови для життя, легше знайти роботу. Отож село «старіє». Багато тут і самотніх літніх людей. Тож найперша увага — саме їм. Усі вони отримали продуктові пакети, найбіднішi — грошову допомогу, дехто — теплий одяг, а діти — вітаміни, солодощі, мед, книги, іграшки.

— Багатьом моїм односельцям уже несила заготовляти дрова, носити далеко воду. Тому ми запитали у нашого депутата Василя Берташа, чи дочекаємося хоч на старість пожити з комфортом: воду в кожній хаті та природний газ, — розповідає 64-річна мешканка села Лісового Ольга Петрівна Жих. — А тепер ось бачите, яка наша вулиця у вибоїнах: у селі прокладають водогін та газопровід. Житимемо зі зручностями, як городяни. Та й наші діти, приїжджаючи в гості на вихідні, тепер задумаються, чи не повернутися в село. А ще ми всі вдячні нашому депутатові за те, що посприяв спорудженню в нашому селі сучасного ФАП.

А далі маршрут благодійного автопотягу проліг через села Сновидовичі, Остки, Біловіж, Будки-Сновидовицькі, Купеля, Мушня, Глинне, Блажево, Березове.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: депутат Рівненської обласної ради Василь Берташ і голова районного відділення фонду «Україна — дітям» Тамара Мазяр вручають солодощі і книги дітям у селі Лісовому Рокитнівського району.

Фото Миколи ФОМЕНКА.

У Луганську шукають робітників

(Початок на 1-й стор.).

Виникнення проблеми почасти можна пояснити тим, що за останні роки професійно-технічні училища різко скоротили підготовку робочих професій, звернувши свою увагу переважно на фахівців для сфери обслуговування. Робочі спеціальності серед молоді не престижні.

З огляду на те, що дефіцит у кваліфікованих робочих кадрах може посилитися, Луганський міськвиконком визнав за необхідне розробити програму підготовки робітничих кадрів для міських підприємств на період до 2007 року. Програма передбачає комплексний підхід до формування трудового потенціалу Луганська з урахуванням усіх чинників, які впливають на цей процес. Починається робота з профорієнтації і трудового навчання в школах, підготовки робітничих спеціальностей у ПТУ і закінчується навчанням кадрів безпосередньо на промислових підприємствах. Програму розробив Луганський НДІ соціально-трудових відносин.

Алла АНТИПОВА.

ПЕРСПЕКТИВА

Маркети наступають

Незабаром у селах Кам'янець-Подільського району, що на Хмельниччині, з'являться сучасні торговельні центри. Про це потурбується районна споживча кооперація. Так, супермаркети вже діють у Кам'янці та Оринині. Невдовзі мають відчинити двері нові магазини у Старій Ушиці та Жванці. Та хто скуплятиметься тут? Нині селянам району заборговано понад три мільйони гривень зарплати.

Віра ШПИЛЬОВА.

З інвалідного візка — на «Таврію»

З Театрального майдану в Тернополі у різні кінці області роз'їхалися чотирнадцять новеньких автомобілів «Таврія». Перший заступник голови облдержадміністрації Володимир Гладун вручив ключі інвалідам війни, Чорнобиля, армії, загального захворювання. Автомобілі придбано на кошти, зібрані під час всеукраїнської акції «Милосердя», а це понад 160 тисяч гривень. Одноденні заробітки перераховували працівники обласної і районних адміністрацій, рад, управління соціального захисту населення, міліції, прокуратури, багатьох інших підприємств і організацій. Кожен район поставив собі за мету подарувати «колеса» хоч би одному інваліду — тому, хто найбільше потребує. Деякі райони ще дозбирують кошти, щоб зробити подарунок на День інваліда.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

БЛІЦОПИТУВАННЯ—ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

(Початок на 1-й стор.).

Станіслав Левенець, голова обласного відділення Фонду культури:

— І наш фонд, і особливо видавництво «Січ» в останні роки видали чимало цікавих книжок місцевих поетів і прозаїків. Але їх наклади настільки мізерні, що ці книжки насправді не знаходять масового читача. Вони не доступні для більшості людей. Потрібна благодійна «Народна бібліотека».

Віктор Забудський, менеджер приватної фірми:

— Моя дружина давно на пенсії за станом здоров'я, мені незабаром виходити на пенсію за віком. Але я, що свого часу багато відпрацював на виробництві, не матиму пенсії, на яку нормально можна було б жити.

Михайло Демуринський, електрозварник:

— Цього року донька з червоним дипломом закінчила технічний університет залізничного транспорту. Вчилася дуже старанно. А й досі не змогла влаштуватися на роботу за спеціальністю. Працює комірницею у приватного комерсанта.

Іван Заєць, пенсіонер, в минулому раціоналізатор і винахідник:

— У мене багато оригінальних технічних рішень та пропозицій про альтернативні джерела енергії та її економне витрачання. Але все це сьогодні нікого не цікавить. І щоб хтось взявся запроваджувати бодай часточку винаходів «кулібінців» із народу, цього нині практично не заведено.

Листопадова косовиця для капсул

СИТУАЦІЯ

Сьогодні в Києві урочисто закладуть капсули на трасі майбутнього мостового переходу між правобережним Подолом та лівобережною Воскресенкою. На дворівневому мосту передбачено спорудити шість автомобільних смуг та колії нової — четвертої в столиці —Подільсько-Воскресенської лінії метро. Наразі називають різні строки виконання проекту, що його здійснюватимуть спільно з турецькою стороною, — від трьох до восьми років.

Спорудження переходу дасть змогу розв'язати одразу дві проблеми. Поліпшить автомобільне сполучення — адже пропускна спроможність магістралі становитиме понад 75 тисяч автомобілів на добу. А також, нарешті, зв'яже метрополітеном з центром столиці величезний «спальний» житловий масив Троєщина.

Учора кореспондент «ГУ» побував на місці урочистостей, в яких візьме участь міський голова Олександр Омельченко. Визначити маршрут пересування столичного градоначальника виявилося надзвичайно просто. Адже комунальники прибирали сміттєві звалища, згрібали листя, обрізали на деревах омелу, вантажили та вивозили з узбіч невідомо ким і коли залишені тут залізобетонні блоки та — найголовніше для кінця листопада — стригли газонокосилками траву!

До речі, безперечно потрібний Києву проект вимагає і певних «жертв». Зокрема, під знесення підпадають майже 400 (із 3250) ділянок садівницького товариства «Русанівський масив». Власникам це не подобається, адже вони або їхні батьки чи діди плекали свої садки ще з п'ятдесятих років минулого століття. Очевидь, цим людям мають надати компенсацію. Проте, якщо це буде ділянка з дачним будиночком за межами столиці, рівнозначною таку компенсацію аж ніяк не назвеш. Адже нині сотка землі в Русанівських садах «тягне» на 1,5—2 тисячі доларів, тобто близько десяти тисяч за стандартну шестисоткову ділянку. За межами Києва земля коштує значно дешевше та й діставатися туди складніше.

Не додає оптимізму й ситуація в сусідніх Воскресенських садах. Понад десять років тому територією місцевих садівничих товариств «Аерофлот», «ЮТМ» та «Червоний хімік» вирішили прокладати швидкісну трамвайну лінію. Її сюди так і не добудували, але восьми десяткам власників досі не дозволяють приватизувати свої ділянки. Свого часу для них таки почали споруджувати близько тридцяти «компенсаційних» будиночків у Бориспільському районі. Потім цю справу кинули — недобудови роками стоять без вікон-дверей, а воскресенські садівники «сидять на валізах». Тож не дивно, що їхні русанівські сусіди сьогоднішнє закладання капсул збиралися «привітати» аж ніяк не святковим мітингом. Водночас голова ради та правління об'єднання садівницьких товариств «Русанівський масив» Сергій Карпенко закликав садівників до порозуміння з владою. Тобто — конче потрібний столиці мостовий перехід будувати, але й прискорити вирішення питань щодо компенсації.

Під знесення, начебто, потрапляє і п'ятиповерховий гуртожиток заводу «Ленінська кузня», що на Рибальському півострові. Коли автор цих рядків завітав до місцевих «гуртожитівців», у їхніх лавах панувала... мало не ейфорія. Люди, які прожили в гуртожитку й пропрацювали на заводі по 10—20 років, сподіваються, що знесення набридлих їм тісних «комірчин» зі спільними кухнями має означати автоматичне покращання житлових умов.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Фото Володимира ВЕВДЮКА.

Газета потрібна усім

У цьому переконаний начальник передплатного відділу Севастопольської дирекції УДППЗ «Укрпошта» Людмила Буденкова **(у центрі)** і Володимир Несмєянов, директор виставкового комплексу «Морський». За останній рік передплата на «ГУ» у Севастополі значно зросла. Інтерес до парламентської газети не згасає й нинішньої передплатної кампанії. Це переконливо продемонстрували і перші дні роботи виставки «Реклама. Поліграфія. Дизайн», що відкрилася в Севастополі, де своє гідне місце посідає «Голос України».

Соціальна політика в цифрах і перспективах

Уряд затвердив нові ставки прожиткового мінімуму для всіх категорій населення.

До 6 років — 321 грн. До 18 років — 400 грн. Для працездатних громадян — 382 грн. Для непрацездатних громадян — 281 грн.

Середній прожитковий мінімум Кабінет Міністрів України пропонує встановити в розмірі 358 грн. 49 коп. Щодо розміру мінімальної зарплати, то вона згідно з чинним законодавством має бути на рівні прожиткового мінімуму. Однак, на думку голови Комітету ВР з питань соціальної політики і праці Василя Хари, якби було 237 грн., то оклади було б підвищено тільки тим, хто одержує нижче цієї суми, тобто малокваліфікованим працівникам. Встановлюючи розмір зарплати в 205 грн., ми переконані в тому, що всі бюджетники одержать надбавки до зарплати, — сказав народний депутат в інтерв'ю «Подробицям» на каналі «Інтер».

За його словами, у проекті бюджету-2004 додатково передбачено 1 млрд. грн. на приведення у відповідність із законодавством окладів у бюджетній сфері. Це зв'язано зі зміною розміру мінімальної зарплати.

І знову уряд називає проект головного фінансового закону країни соціально спрямованим. І для цього є підстави. У 2004 році на 5 млрд. 100 млн. грн. плановано збільшити витрати на соціальні потреби. Зокрема, буде погашено заборгованість у заробітній платі шахтарям за попередні чотири роки в розмірі 300 млн. грн., регресникам — у розмірі 234 млн. грн.

За словами Міністра соціальної політики і праці Михайла Папієва, уряд пропонує збільшити розмір одноразової допомоги на поховання — з 365 до 382 грн.

Ольга ВІТЕР.

ФОТОФАКТ

У Міжнародному виставковому центрі відкрився Міжнародний виставковий форум «Виробництво і захист-2003». Він складається з кількох спеціалізованих виставок: «Металообробка» (технології та обладнання для металообробного виробництва), «Укрінтертех» (технології, обладнання, що використовується в машинобудівній галузі), «Укрвторгтех» (комісійна техніка, обладнання, неліквіди), «Зразки, стандарти, еталони, прилади», «Безпека виробництва» та «Субконтракти». У рамках форуму відбудеться низка конференцій і науково-практичних семінарів, присвячених питанням розвитку науково-виробничого потенціалу машинобудівної галузі, високоефективного маркетингу та менеджменту на промислових підприємствах.

На знімку: експозиція виставки.

Фото Олега МАРКЕВИЧА (Укрінформ).

Приводів для трудових спорів стає дедалі менше

Харківська служба посередництва і примирення констатує зменшення кількості трудових спорів. У області на контролі відділень служби цього року було 58 підприємств, у минулому — 75.

Останніми роками, відзначають працівники служби, трудові відносини в Україні і, зокрема в Харківській області, покращилися. Але трудові спори ще виникають.

Перша і головна причина конфліктів між роботодавцем і службовцем — хронічно складне фінансове становище підприємства, нерентабельність, збитковість. Друга — зростання дебіторської і кредиторської заборгованості, третя — порушення закону про працю, зокрема, про оплату праці. Заборгованість у зарплаті (чи повільне її погашення) і погана охорона праці — теж немаловажні приводи для виникнення трудового спору, вважають фахівці.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Вандалізм — хвороба суспільна

Групу мародерів, яка сплюндрувала 71 могилу, затримали працівники карного розшуку Олександрівського райвідділу міліції, що на Кіровоградщині.

43-річний мешканець обласного центру, який третину свого життя провів за гратами, займався заготівлею металобрухту для одного з приймальних пунктів Кіровограда. Роз'їжджаючи селами на своєму УАЗі, він не лише скуповував метал, а й роздивлявся, де що можна поцупити. Так, його увагу привернули кладовища в селищі Олександрівка та в сусідньому селі Бірки. Вони вирізнялися з-поміж інших тим, що більшість могил була огороджена трубами з легованої сталі.

Дощової осінньої ночі, коли селище поринуло в сон, він під'їхав вантажівкою до лісосмуги неподалік кладовища і пішов з 20-річним сином та співмешканкою до могил. Прикладаючи магніт, трійця визначила, який метал їх цікавить, ламала та витягувала труби із землі. Так злодії позбиткувалися над 51 могилою на центральному кладовищі Олександрівки і вчинили такий само вандалізм на 20 могилах кладовища села Бірки. Метал (за приблизними підрахунками — понад тонну) вранці здали за ціною втричі дешевшою за справжню до приймального пункту в обласному центрі.

— Це вже третя цього року крадіжка металовиробів з могильних огорож на кладовищі селища Олександрівка, — каже перший заступник начальника УМВСУ в Кіровоградській області Юрій Дрозд. — Незважаючи на складність розкриття таких злочинів, — метал вже наступного дня може бути здано на приймальний пункт і відправлено на переплавлення, працівники карного розшуку в більшості випадків знаходять злодіїв. Встановлено й осіб, які вчинили згадані злочини в Олександрівці. Тож працівникам міліції не соромно дивитися людям в очі. Однак проблема не лише в тому, щоб знайти і затримати злодіїв. Будуть інші, які вчинять такий само вандалізм. Ця проблема має і матеріальний, і моральний бік, і боротьба з металевою лихоманкою — справа не лише міліції, а й усього суспільства...

Володимир ПОЛІЩУК, начальник ЦГЗ УМВС України в Кіровоградській області.

У НОМЕР

Французи у підвалах

Інформація, що минулого тижня з'явилася в Інтернет-виданнях, «тягне» на сенсацію: відомий французький кінорежисер Клод Лелюш має намір провести натурні зйомки у підвалах Артемівського заводу шампанських вин на Донеччині. Спочатку митець звернувся до співвітчизників, однак у Шампані відхилили прохання режисера — нібито через те, що зйомка може негативно вплинути на технологічний процес. Та й видавати професійні секрети, стверджує автор повідомлення, французькі винороби не поспішали. Однак порадили кіномитцю звернути свій погляд на Україну, адже шампанське на заводі в Артемівську виготовляється за аналогічною класичною технологією.

— Ми приємно здивовані увагою до нашого заводу, однак досі не надходило жодних офіційних звернень з приводу зйомок фільму, — сказав директор з продажу Олексій Гаркуша.

Керівництво Артемівського заводу шампанських вин готове розглянути пропозицію Клода Лелюша, якщо така надійде, запевнили у пресслужбі підприємства. Водночас головний технолог Ніна Стовбур побоюється, що ймовірний хаос під час зйомок може вплинути на специфічний технологічний процес виробництва вина. Класична французька технологія передбачає шампанізацію вина у пляшці протягом не менш як трьох років. Аргументи французьких виноробів щодо збереження професійних секретів Олексій Гаркуша прокоментував так: «Секрети виготовлення шампанського були відкриті ще в XVII столітті монахом Домом Переньоном, і ми не розуміємо причину такого нелояльного ставлення французів. Ми відкриті як для зйомок, так і для свого споживача». Лише з початку року на підприємстві побували з екскурсіями понад 50 тисяч відвідувачів.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Навіщо сьогодні кулемет?

Цілий склад боєприпасів знайшли співробітники карного розшуку в 32-літнього севастопольця під час операції «Зброя». Гвинтівку Мосина, патрони до неї, гранату і ... кулемет часів другої світової війни він зберігав у квартирі. А в гаражі «бойовик» тримав напоготові тротил, детонатори й інші боєприпаси. Навіщо? Відповідь на це запитання шукає слідство.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Село прокинулось над урвищем

Днями на одному з ланів, прилеглих до села Рингач Новоселицького району, утворилося провалля. Дуже швидко невеличка яма розрослася, всмоктуючи гектари пасовищ. Глибина прірви сягнула 10 метрів.

Начальник відділу з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Олег Кіцен розповів:

— Справді, вночі поблизу Рингача провалилася земля. Спочатку на 16 квадратних метрах. Сьогодні площа провалля збільшилася до 550 квадратних метрів, глибина від 9,5 до 14 метрів. Прірва заповнилася водою.

— Наслідком чого могла стати така природна аномалія?

— Причина цього явища встановлюється, хоча попередньо визнано природне його походження. Внаслідок розчинення грунтовими водами карстового пласту в землі, ймовірно, утворилася порожнина, яку і заповнили під час обвалу верхні шари грунту.

Активного збільшення провалля вже не спостерігається, хоча по його краях, на відстані 1,5—5 м з'являються тріщини, що може призвести до нового розширення провалу, аж поки його береги не набудуть природної форми. Великої загрози для господарської частини села нема.

Точніші причини цього явища буде встановлено після проведення відповідних аналізів і експертиз фахівцями, які вже побували на місці події і провели обстеження.

Старі люди кажуть, що колись, на початку 20 століття, неподалік було джерело, яке недалекоглядні газди закидали камінням. Може, це воно пробило собі шлях у карстових породах.

Наразі селяни кажуть, що в ніч провалу нечувано завзято брехали собаки й кукурікали півні.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Фото Йосипа ГАВРИЛЮКА.

СУСПІЛЬСТВО

Юлій ІОФФЕ: «Вплив ОБСЄ на процеси демократизації суспільства унікальний»

З трьохсот сімнадцяти парламентаріїв з 55 держав—учасниць ОБСЄ українські депутати не безликі представники країни Чорнобиля, братів Кличків і футболіста Шевченка. Їх давно знають як тих, хто завжди активно бере участь в обговоренні гострих і принципових питань, які розглядає Парламентська асамблея Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Українських депутатів неодноразово висували на керівні посади організації. Нині заступником Голови ПА ОБСЄ є народний депутат ВР Ігор Осташ. Однак уже багато років роль ОБСЄ в системі міжнародних організацій піддається серйозній критиці. Ще критичніше ставлення до парламентського виміру організації.

Розмова про це і про останні ініціативи України, зокрема й у зв'язку із ситуацією в Керченській протоці, відбулася з головою нашої постійної делегації народним депутатом ***Юлієм ІОФФЕ.***

— Згоден, у сучасному світі багато міжнародних організацій пасують, не в змозі протистояти тиску деяких своїх членів у рішенні принципових питань. Так сталося з ООН у зв'язку з війною в Іраку. Не в кращій ситуації нині перебувають і європейські організації. Та вважаю, що ОБСЄ все-таки має свою унікальну нішу. Адже вона не лише декларує принципи дотримання прав людини, демократії і свободи слова, а й активно працює в тих країнах, де вочевидь відчутний їх дефіцит. Візьмімо хоча б Білорусь. Мені аж ніяк не подобається та модель держави, котру створив Лукашенко на чолі із самим собою нагорі. Однак коли мова зайшла про виключення Білорусі з організації, наша делегація виступила проти цього. Чому? Річ у тім, що, на нашу думку, доповідь моніторингової групи пролунала як обвинувальний висновок. Я попросив слова і сказав: те, що відбувається в Білорусі гідно осуду, проте не можна ізолювати цю країну, оскільки, виставивши її за двері, ми не доможемо відновленню там демократичних процесів. Пізніше білоруські колеги дякували нам за підтримку, і їхні переживання через можливе виключення лише зайвий раз переконують у доволі вагомій ролі ОБСЄ. І хочу підкреслити, що вплив організації на процеси демократизації суспільства унікальний. Тому я не сказав би, що ОБСЄ втрачає своє значення.

Що стосується Парламентської асамблеї, то проведенням першої зимової сесії торік вона фактично відкрила новий етап у своїй історії, оскільки тепер пленарні засідання проводяться не один, а два рази на рік. Я вважаю — це також визначене свідчення зростання парламентського виміру.

Виступаючи на нинішній літній сесії ПА, я підкреслив необхідність узяти до уваги межі можливостей ОБСЄ. Навіщо покладати на неї завдання, котрі вона принципово не може виконати?! Потрібно сконцентруватися на тім, що ОБСЄ може і повинна служити каталізатором об'єднання зусиль держав-учасниць у справі протидії сучасним викликам і загрозам. Діяльність ОБСЄ на цьому етапі вимагає подальшого удосконалення. Насамперед інституційного і організаційного.

— Чи є якісь конкретні пропозиції української делегації з цього приводу?

— Авжеж. Ми запропонували цілу низку заходів, мета яких підвищити дієвість ОБСЄ та її інституцій. Приміром, покласти на Верховного комісара ОБСЄ додаткові функції у боротьбі з тероризмом, з виявленням і усунення його соціально-економічних джерел. Окрім того, на нашу думку, доцільно перетворити Бюро Координатора ОБСЄ у галузі економіки і навколишнього середовища в самостійну інституцію ОБСЄ. Україна готова створити всі необхідні умови для роботи цього бюро в Києві.

— Розкажіть докладніше про ініціативу.

— Візьмімо хоча б ситуацію в Керченській протоці. Тут ОБСЄ могла б нам серйозно допомогти. Адже мова йде не тільки про політичні кроки, а й про екологічну експертизу! Це підвищило б статус. Чому є комісар з прав людини, але немає з такого життєво важливого для сучасного світу питання, як екологія?

— Наша делегація звернулася до ПА ОБСЄ у зв'язку із ситуацією навколо Тузли. Яка була реакція?

— Під час пленарного засідання на осінній конференції в Римі член постійної делегації Сергій Шевчук виступив перед парламентаріями і повідомив про нашу занепокоєність у зв'язку з будівництвом Російською Федерацією в Керченській протоці дамби до українського острова коса Тузла. Він закликав асамблею вжити заходів для призупинення цього будівництва, а також відрядити представника бюро для ознайомлення із ситуацією на місці.

Нині ситуація стабілізувалася: будівництво не ведеться. Однак якщо нам знову буде потрібна допомога, то ОБСЄ її надасть. Що стосується кулуарних розмов на цю тему, то скажу, що більшість наших закордонних колег на той час були не зовсім, як у нас кажуть, у темі. Вони погано розуміли, що це за будівництво і які можуть бути наслідки дій Росії.

Загальними зусиллями ми домоглися того, що дамба далі не рухається. Але непродумані дії російського керівництва (я впевнений, що це не було якоюсь регіональною ініціативою, адже було задіяно машини з усіх куточків Росії) завдали удару по ідеї Єдиного економічного простору.

— А яке ставлення до ЄЕП у ПА ОБСЄ? Які думки з цього питання висловлюються?

— Найрізноманітніші. Частина депутатів підтримують наші наміри створити Єдиний економічний простір як зону вільної торгівлі з Росією, Білоруссю і Казахстаном. Частина дивиться на це з нерозумінням. А ще є, звичайно, група парламентаріїв, яких наші проблеми мало хвилюють.

— Серед ініціатив української делегації — заклик до організації концентрувати зусилля на врегулюванні так званих заморожених конфліктів. Зокрема, на території колишнього СРСР.

— Саме ця ділянка роботи вимагає особливої активізації зусиль ОБСЄ. Для цього потрібно спільно виробляти якісь нестандартні рішення. Чи, правильніше сказати, ефективні заходи. Ми за те, щоб організація виявляла до сторін конфлікту більшу наполегливість, могла використовувати для розв'язання спорів дійові засоби тиску.

— Як я розумію, нині вже йде підготовка до зимової сесії ПА ОБСЄ, котра запланована на 19—22 лютого у Відні. Що ви плануєте зробити в рамках цієї підготовки?

— Насамперед ми зацікавлені в тісному співробітництві з МЗС, тому що нам важлива координація дій українських делегацій у ПА ОБСЄ й у самій ОБСЄ. Під час підготовки до зимової сесії ми узгодимо наші позиції. Крім того, хочемо звернути увагу Голови ВР України на значущість ПА ОБСЄ й обговорити з ним наші ініціативи.

Записала
Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Двухмісячне тигреня — улюбленець доглядачів та відвідувачів приватного зоопарку в Бангкоку.

Фото АП.

А Я К У НИХ?

Перш ніж дістати сигарету, прочитай напис на упаковці

Сейм Латвійської Республіки схвалив поправки до Закону «Про обмеження реалізації, реклами і вживання тютюнових виробів», що передбачають з 1 серпня 2005 року заборону реклами тютюнових виробів. Порядки прийнято в терміновому порядку, щоб виробники тютюнових виробів устигли підготуватися до нових вимог.

З 1 січня 2005 р. виробникам тютюну заборонено сприяти продажу тютюнових виробів спонсорством, не можна виробляти і продавати ласощі, іграшки та інші предмети у формі тютюнових виробів, аби не розвивати інтерес школярів до куріння. Передбачено зменшення максимально допустимого вмісту смол і нікотину в сигаретах, а також суворіші вимоги до упаковки такого товару.

Поправки містять 14 видів попереджень про шкідливість куріння («Курці вмирають молодими», «Кинути курити вам може допомогти сімейний лікар», «Куріння може спричинити повільну й болісну смерть», «Звертайся по допомогу, аби кинути палити. Телефон 7037333» тощо, які виробники мають по черзі розміщати на упаковках тютюнових виробів. Попередження загального характеру повинно займати не менш як 30 відсотків поверхні пачки, а спеціальне — не менш як 40.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Шкільна дружба

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Величезними є проблеми українського шкільництва в Румунії: брак методичних матеріалів для вивчення рідної мови й літератури, підручників, книжок, бібліотек, відверте небажання вищих владних румунських кіл ці питання розв'язувати. За таких умов безцінними є безпосередні контакти педагогів з України зі своїми румунськими колегами. І саме такі контакти зав'язалися нещодавно між освітянами Дніпровського району Києва та Сучавського повіту Румунії. У Сучаві відбулася нарада викладачів української мови, куди завдяки товариству «Україна-світ» та управлінню з питань освіти Київської міськдержадміністрації прибула поважна українська освітянська делегація.

Тепер низка шкіл у тамтешніх українських селах має надійних партнерів. «У нас уже є гарний досвід співпраці з освітянами Києва у шефствуванні над освітніми закладами в діаспорі, — каже завідувачка культурологічно-освітнього відділу товариства «Україна-світ» Алла Кендзера. — Зокрема, дуже успішною була програма допомоги українським школам у Придністров'ї. Тепер разом допомагатимемо українцям Румунії». Нарада в Сучаві, розповідає Алла Кендзера, аж ніяк не була якимось кабінетним заходом. До складу київської делегації увійшли директори п'яти шкіл Дніпровського району столиці. За ними до Сучави приїхали директори й учителі української мови з сільських шкіл повіту — отож київські освітяни побували на місцях, змогли на власні очі побачити потреби своїх підшефних. А приймали гостей дуже тепло, хлібом-сіллю. Власне, самі ці візити стали подіями в українських селах Сучавського повіту і наочним прикладом турботи, яку історична Батьківщина може й повинна виявляти до своєї діаспори.

Тож програму розпочато. Уже тепер у київських школах-партнерах триває збір різдвяних подарунків для дітей з українських «сіл-побратимів». Також на порядку денному збір книжок для тамтешніх шкільних бібліотек. До участі в цьому, наголошує Алла Кендзера, запрошуються всі бажаючі: «Чому ми не можемо бути такими, як євреї чи поляки, які через піклування про діаспору прищеплюють їй відчуття належності до своєї нації? Це не мають бути дорогі подарунки — важливий самий прояв уваги». Є ще один проект на близьку перспективу: привезти групу українських дітей з Румунії до Києва на так звану президентську ялинку. Управління освіти Київської міськдержадміністрації виділяє для них квитки, питанням залишається доставка дітей до української столиці. «Біда в тому, що в нас у товаристві немає транспорту, — каже Алла Кендзера. — Можливо, якийсь благодійний приватний перевізник допоміг би в цій добрій справі?»

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку: учасники наради в українському Генконсульстві. У центрі, ліворуч від прапора, —генконсул України Василь Боєчко, праворуч від нього — заступник начальника Дніпровського районного управління освіти Києва Олександр Турунцев, друга зліва — Алла Кендзера.

Фото Алли КЕНДЗЕРИ.

Знову поговорять про ЄЕП

Наприкінці цього тижня в Києві відбудеться чергове засідання Групи високого рівня (ГВР) зі створення Єдиного економічного простору. Вкотре обговорюватимуть Комплекс основних заходів з формування ЄЕП. Цей документ експерти мають покласти на стіл президентам «четвірки» вже до кінця грудня, та навряд чи встигнуть. Попри форсоване просування проекту у сторін досі є принципові розбіжності в поглядах на те, як їм побудувати ЄЕП.

Проект реалізовуватимуть у три етапи. Київ наполягає на тому, щоб уже на першому етапі з'явилися всі елементи зони вільної торгівлі, без вилучень і обмежень. Як повідомили в Мінекономіки, Москва традиційно відсуває їх на другий план і вважає, що вільне пересування товарів, послуг, людей і капіталу стане можливим тільки на другому етапі, паралельно з будівництвом митного союзу в рамках «четвірки».

Такий політико-архітектурний задум Київ не влаштовує. Україна ніколи не висловлювала бажання увійти в митний союз «четвірки», адже, як нагадав під час останніх парламентських слухань Міністр закордонних справ Костянтин Грищенко, «пріоритетом номер один для нас був і залишається Європейський союз». З огляду на це деякі експерти радять принаймні розділити посади представника України у ГВР і уповноваженого України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції й надати останній посаді більш високого статусу. За браком решти доказів Київ міг хоча б у такий спосіб продемонструвати особливе значення, якого Україна надає європейському зовнішньополітичному курсу. Та й досі обидві посади суміщає Перший віце-прем'єр-міністр, Міністр фінансів Микола Азаров.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

РЕВЕРСУ НЕ БУДЕ

«Одесу—Броди» продовжать до Плоцька

(Початок на 1-й стор.).

На запитання української служби Бі-бі-сі, чи узгоджується підписання цієї угоди з планами реверсного використання нафтопроводу Одеса—Броди, глава української делегації, віце-прем'єр України Віталій Гайдук запевнив, що реверсу не буде. За його словами, плани українського уряду передбачають прокачування територією України 18 мільйонів тонн нафти на рік. З них 9 мільйонів тонн — каспійської нафти — підуть від Одеси до Бродів, а решта 9 мільйонів — російської нафти — потече придніпровськими магістральними нафтопроводами до Чорного моря.

Оглядачі оцінюють цю угоду як ще один крок у європейському напрямку транспортування нафти нафтопроводом Одеса—Броди. Документ заохочує інвесторів вкладати кошти в україно-польське спільне підприємство, яке й має побудувати ділянку нафтопроводу від українських Бродів до польського Плоцька.

Солідарність з народом Палестини

У суботу — Міжнародний день солідарності з Палестиною. У Києві відбудеться мітинг, а також буде проведено низку зборів і конференцій.

Саме цього дня у 1947 році ООН своєю резолюцією поділила Палестину на дві держави — єврейську і арабську палестинську. Однак останньої держави немає й досі, і на древній землі продовжує проливатися кров. Напередодні Дня солідарності в Києві пройшла прес-конференція, учасники якої запевнили палестинський народ у моральній підтримці. Щодо практичної, то, як поінформував журналістів віце-президент Міжнародної академії управління персоналом Ігор Слісаренко, щороку цей вуз надає кілька місць для безкоштовного навчання палестинців.

— Палестинський народ вдячний українцям за підтримку, що вони надають, — заявив на прес-конференції глава Арабського дому в Україні палестинець Салах Закут. Для нього зміст Міжнародного дня солідарності полягає в тому, щоб увесь світ підтримав палестинців в їхньому бажанні встановити мир на Близькому Сході. Для цього, на думку пана Закута, потрібно, щоб Ізраїль виконав резолюцію ООН, вивів війська з палестинських територій, надав палестинському народу право на самовизначення, повернення на батьківщину і створення незалежної держави із столицею Єрусалимом.

Нині триває друга інтифада палестинського народу, що почалася у вересні 2000 року. Кровопролиття забрало вже тисячі життів з обох боків барикад. Крім того, силами ізраїльської армії під час антитерористичних операцій було зруйновано майже 80 тисяч цивільних об'єктів на палестинських територіях. І кожний новий день приносить повідомлення про чергові жертви конфлікту.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото АП.

На знімку: один із трьох беззбройних палестинців, яких було вбито ізраїльськими солдатами на півдні сектора Газа. Як пояснюють ізраїльтяни, це відбулося під час операції із запобігання черговому теракту.

Діти загинули, мати — в лікарні

Під час пожежі в російському Університеті дружби народів загинуло двоє громадян України, **передає «Інтерфакс-Україна» з посиланням на прес-службу МЗС України**. Двоє повнолітніх молодих людей були тимчасово зареєстровані в гуртожитку, вони працювали в університеті. Серед потерпілих є ще одна українська громадянка — мати загиблих. Любов Юрин (1960 року народження) у стані середньої тяжкості перебуває в одній із лікарень Москви.

На даний момент у лікарнях Білокам'яної — 167 студентів із 34 країн, постраждалих під час пожежі. Всього в результаті трагедії 33 особи загинули на місці, ще четверо померли в лікарнях.

Змагання за високу зарплату

У десяти країнах, які з травня наступного року приєднаються до Євросоюзу, цими днями відбуваються своєрідні іспити. Близько 12 з половиною тисяч чоловік прагнуть отримати роботу в інституціях ЄС, отож проходять відповідне тестування. Учора тестували претендентів на місця перекладачів, сьогодні ж іспити пройдуть ті, хто бажає отримати роботу в секретаріатах європейських інституцій. Всі кандидати проходять три тури екзамену: попередній відбір за своїми резюме, письмовий і усний тести. Той, хто витримає всі ці випробування, поїде на заключний іспит до Брюсселя. Слід зазначити, що претендентам є за що боротися: робота в інституціях ЄС оплачується дуже добре.

Москві підставили ніжку

У Кишиневі зірвано підписання документа, що міг би стати основою для розв'язання придністровської проблеми. Напередодні текст меморандуму було погоджено з усіма конфліктуючими сторонами — Кишиневом, Тирасполем і навіть Гагаузією. За інформацією «Голосу України», текст його вже було завізовано президентами Молдови Володимиром Вороніним та Придністровської Молдавської республіки Ігорем Смирновим.

Мало того, заступник глави кремлівської адміністрації Дмитро Козак (якого вважають автором тексту меморандуму) по дорозі до Кишинева залітав у Київ, де зустрічався з Президентом Леонідом Кучмою й докладно обговорив з ним цей документ. У вівторок до Кишинева мав вилетіти Володимир Путін. Для того, щоб бути присутнім на підписанні меморандуму. Однак в останній момент поїздку Путіна скасували.

За словами міністра закордонних справ РФ Ігоря Іванова, «меморандум про придністровське врегулювання не вдалося підписати через тиск з боку окремих держав і організацій на керівництво Молдови». Як вважають у Москві, у противників підписання є конкретне обличчя. Це — нині чинний Голова ОБСЄ Яап де Хооп Схеффер, міністр закордонних справ Голландії, котрий, як відомо, у січні майбутнього року займе крісло Генерального секретаря НАТО. Буквально напередодні «історичної події, яка благословила б мир на молдовській землі», Яап де Хооп Схеффер зустрівся із президентом Молдови Володимиром Вороніним і зробив низку заяв, наголосивши: «Деякі країни вважають, що в меморандумі недостатньо чітко сформульовані принципи взаємин між центральною та регіональною владою». У Москві ж вважають, що проблема тільки в одному: якби меморандум був підготовлений не в Кремлі, а в Брюсселі, й гарантом миру виступала б не Росія, а європейські структури, то його було б підписано. У Білокам'яній дивуються: чому програмні заяви президента Молдови у Москві, під час зустрічей з російським керівництвом, і у Брюсселі, на сесіях ОБСЄ, прямо протилежні?

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Тбілісі*

У Грузії готуються до виборів і не виключають воєнного перевороту

(Початок на 1-й стор.).

Допомогти Грузії у їх проведенні пообіцяла ОБСЄ. Тим часом обстановка у Тбілісі залишається напруженою. Кандидат у президенти Грузії Михайло Саакашвілі в інтерв'ю телекомпанії «Руставі-2» заявив про небезпеку воєнного перевороту. «З'явились якісь рухи серед однієї частини збройних сил, і є розмови про якийсь воєнний переворот. Серед військових ходять один чи два офіцери, які кажуть, що в Грузії має бути встановлено воєнну диктатуру», — сказав він. Саакашвілі підкреслив, що «таким ходінням і розмовам буде дано жорстку відсіч». Зокрема, структурами держбезпеки.

Фото АП.

Колишній президент Грузії Едуард Шеварднадзе заявив, що Захід зрадив його, хоча він був одним із людей, що «врятували світ від ядерної катастрофи». В інтерв'ю, яке він дав у себе вдома в Тбілісі британській газеті «Дейлі телеграф», опублікованому в четвер, Е. Шеварднадзе нагадав, що «відігравав одну з найважливіших ролей у порятунку світу. Якби не було припинено «холодної війни», то сталася б третя світова. Я не кажу, що зробив цей крок один, але я відігравав одну з найважливіших ролей. У Європі стояли 40 тисяч радянських танків і сотні тисяч гармат. Протягом 24 годин вони могли б досягти атлантичного узбережжя Франції, однак ми не зробили цього, навіть коли «гарячі голови» закликали використати силу в Берліні і знищити рух «Солідарність» у Польщі». Нині Е. Шеварднадзе вважає, що США допомогли організувати його скинення. Зокрема, й фінансово.

На знімку: в. о. президента Грузії Ніно Бурджанадзе, екс-спікер грузинського парламенту Зураб Жванія **(праворуч)** та Михайло Саакашвілі **(ліворуч)**.

■ *Вашингтон*

Ще три тисячі

Американське військове відомство оголосило про плани направити до Іраку додатково три тисячі морських піхотинців у рамках запланованої ротації військ. Нині в Іраку перебуває 130 тисяч американських військових.

Тим часом атаки на представників коаліції почастішали. Слідом за британським диппредставництвом постраждало італійське посольство в Багдаді. Під час мінометного обстрілу в будинку знаходилося кілька осіб, однак ніхто з них не постраждав.

■ *Кіншаса*

Трагедія в Інонго

У Демократичній Республіці Конго в результаті зіткнення двох пасажирських поромів загинуло щонайменше 200 людей. Знайдено тіла 150 осіб, 56 вважаються зниклими безвісти. Трагедія сталася в ніч з вівторка на середу в районі міста Інонго за 450 кілометрів на північний схід від столиці Кіншаси.

■ *Вільнюс*

Візи, можливо, стануть безплатними

28—29 листопада Прем'єр-міністр України Віктор Янукович відвідає з робочим візитом Литву. Програмою заплановано зустрічі з прем'єр-міністрами Литви, Латвії та Естонії, а також з опальним литовським президентом Роландасом Паксасом. Під час візиту обговорюватимуться, зокрема, візові питання. Як повідомив напередодні візиту на брифінгу начальник прес-служби МЗС України Маркіян Лубківський, Литва стала третьою країною з країн — майбутніх членів ЄС після Польщі та Угорщини, яка погодилася запровадити безплатні візи для українців. Про це минулого тижня домовилися урядові делегації України і Литви. Як очікують, відповідну угоду буде підписано під час офіційного візиту до Києва, який поки що відкладається, литовського президента.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

І все–таки вона вижила. Ціла галузь

Вітчизняне виробництво підшипників скоріше живе, ніж умирає, попри всі зусилля заокеанських компаньйонів надати нам милу допомогу

З ДОСЬЄ «ГУ»

Микола Іванович ГОЛОВАХІН на підприємстві з 1965 року. Про таких кажуть — корінний, наш. Уперше прохідну 8 ДПЗ переступив як учень токаря. З того часу із заводу — ні на крок.

Університети довелося закінчувати заочно. Освіту здобув у місцевому політехнічному інституті, та його альма-матер, вважає, усе-таки, — рідний завод.

Головне кредо керівника — персонал гідний справедливої винагороди. З його ініціативи для багатотисячного колективу розроблена гнучка, але прозора система оплати праці та преміювання. Кожен працівник знає, за що він одержує гроші, як збільшити свою винагороду за працю, а за яких обставин її зовсім можна позбутися.

З поганими звичками в робочий час у такий спосіб покінчено раз і назавжди. Кваліфікований робітник тепер заробляє в середньому до 1000 гривень. У майбутньому, каже директор, його працю цінуватимуть ще ліпше. Стратегія зниження собівартості, поліпшення якості, досягнення максимально високої ціни продажу вже сьогодні себе виправдовує. У найближчих планах — впровадити в систему оплати критерії гідної оцінки праці ІТП. Молоді талановиті випускники технічних вузів мають заробляти не менше, а більше, ніж торговці й різні посередники.

Сумнівні орієнтири

Не перший рік доморощені чиновники, наділені високою владою, стверджують, що багато вітчизняних виробничих велетів приречені на повільну, але неминучу смерть. В економіці країни, мовляв, відбулися якісні структурні зміни, кому тепер потрібні в колишніх кількостях наші трактори, двигуни, комплектувальні до них тощо. От і зникають один за одним величезні виробничі потужності, найчастіше цілком сучасні виробництва, які нещодавно були честю і гордістю країни. Про те, що замість сировини набагато вигідніше торгувати високотехнологічною продукцією, чути приходиться дедалі рідше.

На Харківському підшипниковому заводі в таку «аналітику» теж не повірили. Два роки тому тут почали реалізовувати програму модернізації виробництва. Якщо планам призначено збутися, за кілька років Україна може стати одним зі світових лідерів з виробництва підшипників, що відповідатимуть найвищим вимогам. Утім, і цей завод готували, щоб перерізати на металобрухт, як і багато інших вітчизняних виробництв.

Не треба чекати месії

Однак жадані очікування вітчизняних промисловців на закордонного інвестора для більшості українських підприємств залишаються незбутньою мрією, примарою. Щоправда, коли мрії іноді втілюються в життя, то нерідко з'ясовується, що довгоочікуваний месія — не хто інший, як жадібний вовк у овечій шкурі.

Кілька років тому американський фонд «UGF» так подбав про майбутнє Харківського підшипникового заводу, більш відомого у виробничих колах як 8 ДПЗ, що незабаром його цехи взагалі зупинилися, а кваліфіковані робітники, сімейні династії ледве було не залишилися за заводською прохідною.

На щастя, ця спустошлива «інвестиційна удача» вже в минулому. Новий власник заводу — АТ «Українська промислова енергетична компанія» успішно реалізує проект модернізації виробництва ВАТ «ХарП» (так тепер скорочено називається 8 ДПЗ), який дасть змогу здійснити глибоке технологічне переоснащення підприємства.

Помилка заокеанського консультанта

Більш як півстоліття тому, коли створювалося підприємство, про підшипники в Країні Рад навіть складали пісні.

«Без шарикопідшипника машина не піде!», — співалося в одній з них. Справді, без підшипника нічого не обертається. Він зазвичай присутній у будь-якому механізмі. А наскільки технологічно складні і важливі ці вироби, можна судити хоча б з такого історичного факту. В роки будівництва ХТЗ один з американських інженерів, який консультував радянських колег, відверто казав: «Так, ми віримо, що ви побудуєте завод, випускатимете трактори, але ви ніколи не зумієте зробити підшипника...»

— Будівництво Харківського підшипникового заводу було розпочато в 1945 році. Ще йшла війна, а на околиці міста закладали фундамент майбутнього велета. Це свідчить, напевне, насамперед про те, яке значення має вміння робити підшипники для індустріально розвинених держав, — підкреслює голова правління ВАТ «ХарП» Микола Головахін.

Сьогодні на підприємстві працює близько шести тисяч висококваліфікованих фахівців різних професій. До речі, більш як тисяча з них одержали роботу на заводі, коли акціонером стала компанія УПЕК. Продукцію постачають до більш як 50 країн світу. В тому числі і до США. Так що помилився американський інженер...

Сторінка славної історії

У колишньому СРСР за сформовано традицією підшипниковим заводам давали порядкові номери.

Усього за радянські роки в країні було побудовано 28 ДПЗ і близько десяти ремонтних підприємств. Харківський завод був головний, його небезпідставно вважали одним з кращих у галузі. Виробничі потужності, розташовані на території 45 га, забезпечували комплектувальними багато автомобільних, тракторних і комбайнових виробництв. З появою ВАЗу продукцію виготовляли і для забезпечення потреб волзького велета. Крім того, харківські підшипники постачали на десятки електротехнічних підприємств, промислових об'єктів оборонного комплексу, залізничного транспорту. На базі харківського заводу побудовано Степногірський підшипниковий завод у Казахстані.

— Але в грудні 1999 року завод цілком припинив свою роботу, — каже М. Головахін. — Такого не було навіть у роки кризи вітчизняної економіки. Тому, треба віддати належне тим людям, справжнім інвесторам, які не дали розвалити унікальне виробництво. Завдяки їм у січні 2000 року почалася новітня історія підприємства. Відтоді і донині динаміка розвитку виробництва характеризується тільки позитивними результатами. Про заборгованість у зарплаті вже ніхто й не згадує. У 2003 рік увійшли узагалі без яких-небудь боргів. Погодьтеся, для такого величезного заводу, що був на межі банкрутства, це вже досягнення.

Це був найбільший проект у машинобудівній галузі Харкова

Наприкінці 2001 року Харківська інвестиційна рада прийняла запропонований підприємством проект цілковитої модернізації виробництва ВАТ «ХарП». Вартість робіт оцінювалася в 26,7 мільйона доларів, половину з яких становили інвестиції УПЕК. На той час у машинобудівній галузі Харкова це був найбільший проект. Його реалізація розрахована на сім років, що давало змогу освоїти технології і забезпечити якість, доступну тільки світовим лідерам виробництва підшипникової продукції.

Йдеться насамперед про впровадження принципово нових технологій. Для нового виробництва закуповується краще устаткування світових виробників. Активно модернізують токарський і шліфувальний парк верстатів. У цій програмі задіяно, до речі, і провідні верстатобудівні підприємства країни, зокрема Харківський верстатобудівний завод (АТ «ХарВерст»).

Уже найближчим часом традиційні кільця для підшипника виточуватимуть не з труб на токарських автоматах, у результаті чого коефіцієнт використання матеріалу, у кращому разі, не перевищував 50 відсотків, а виготовлятимуть ковальським методом, гарячим штампуванням з металевого стрижня. Стрижень набагато дешевше за трубу, штампування дешевше за механічну обробку, а головне — метал не йде в стружку. Тож собівартість знижується, до того ж поліпшується якість: штампування підвищує міцність металу. Зміниться і традиційний метод одержання профілю на кільцях: замість токарської операції застосовуватиметься холодне розкочування. Переваги ті самі — вища якість, нижча собівартість.

Індикатор технологічного рівня

***З досьє «ГУ».* Обсяги випуску підшипників у всьому світі збільшуються, і в перспективі, за оцінками експертів, потреба в них зростатиме. Від підшипникової галузі безпосередньо залежить якість продукції машинобудування, приладо- і верстатобудування. Виробництво підшипників у світі розподілено нерівномірно і може, до певної міри, ілюструвати загальний економічний рівень країни. Найбільше підшипникових заводів зосереджено в Європі і Північній Америці.**

За даними американської консультативної фірми «Freedonia Group», у період до 2005 року світовий продаж підшипників збільшуватиметься із середньорічним темпом 6,5 відсотка, і обсяг такого ринку до кінця цього періоду досягне 42 мільярдів доларів. Зростання виробництва очікується в найближчі роки в країнах Азії, особливо КНР та Індії. Частка країн Латинської Америки, Центральної і Східної Європи на світовому ринку підшипників залишиться невисока, однак у цих країнах очікується найбільше зростання споживання цієї продукції. Одна з головних тенденцій світового ринку за останні п'ять років — експансія китайських виробників, що потіснили і дедалі більше тіснять традиційних продавців. Основні переваги китайської продукції — низька ціна. Передбачається, що до кінця 2005 року частка китайських підшипників з 2,4 мільярда штук зросте до 3 мільярдів.

У цьому і подібному звітах експерти Україну поки що не згадують і не розглядають як серйозного гравця в підшипниковому сегменті світового товарного ринку. Термін реалізації інвестиційного проекту, як уже зазначалося, — сім років. Рано тепер говорити і про якісь фінансові результати, крім тих, що АТ «ХарП» позбулося всіх колишніх боргів і виходить на стабільний шлях розвитку. І хоча жодної гривні прибутку ще не задекларовано, важливо інше: знайдено той шлях, що напевно дасть можливість підприємству, а отже — і країні зайняти гідне місце серед конкурентів.

Основну частину шліфувального устаткування (що й визначає загалом якість підшипника) у свою чергу також буде модернізовано на Харківському верстатобудівному заводі. Купувати все нове — надзвичайно дорого, та й нераціонально. Купують за валюту, лише те, що не випускають ні українська промисловість, ні заводи найближчих сусідів. У такий спосіб буде досягнуто потрібну якість продукції і витримано інвестиційну і цінову політику: український підшипник повинен не поступатися кращим зразкам за надійністю, але бути дешевшим.

Не таїна, що за минуле десятиліття кадровий склад більшості українських промислових підприємств не тільки постарів, а й, як то кажуть, подрібнішав. На Харківському підшипниковому, щоправда, зустрів ще чимало працівників, навіть сімейних династій, які жартівливо називають себе «заводськими зомбі». Але кадрове питання — наріжний камінь. А оскільки система ПТУ для машинобудування наказала довго жити, на заводі створили власну навчальну базу, де наставники, досвідчені фахівці пенсійного віку, готують собі гідну робочу зміну.

***P. S.** Коли поставив крапку в попередньому реченні, мимоволі спало на думку — як довго вже не доводилося вживати це словосполучення, журналістський штамп, як колись казали. І хоча вислів затертий, а все одно приємно, що він знову має сенс, відбиває дійсність. Адже не кількістю політичних партій чи їх гаслами визначається місце країни в сучасному світі, а реальними справами, економічною могутністю.*

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото автора.

На знімках: тепер директору можна і посміхнутися; так обладнано цехи заводу сьогодні; а такий вигляд вони матимуть завтра.

«Ви побудуєте завод, випускатимете трактори, але ви ніколи не зумієте зробити підшипника...»

В ООН — про Чорнобиль

АКТУАЛЬНО

На 58-й сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка відбулася нещодавно, було розглянуто питання «Зміцнення міжнародного співробітництва та координації зусиль у справі вивчення, пом'якшення та мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи».

*У роботі сесії взяв участь і виступив голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи **Геннадій РУДЕНКО**. З ним зустрівся наш кореспондент.*

— Геннадіє Борисовичу, що казав, на чому особливо наголошував у своїй доповіді Генеральний секретар ООН? І чи змінилося, на ваш погляд, ставлення цієї високої міжнародної організації до того, що нам дуже пече, — допомоги світового співтовариства країнам, котрі найбільше постраждали від Чорнобильської катастрофи?

— Передусім хочу відзначити як позитивний той факт, що ООН періодично розглядає чорнобильські питання. У резюме і першій частині доповіді «Загальна ситуація» Генеральний секретар Кофі Аннан відзначив таке. Чорнобильська аварія призвела до забруднення великої території Білорусі, Російської Федерації та України, масового переміщення населення. Втрата засобів до існування і психологічні травми, що їх пережили люди внаслідок розриву зв'язків з рідною землею і своїм корінням, — велика трагедія. Наукові дані й матеріали спостережень свідчать: ці проблеми позначаються на становищі величезної кількості людей, у тому числі дітей у цих трьох країнах, що постраждали найбільше.

У другій частині доповіді йшлося про виконання рекомендацій доповіді спеціальної місії ООН «Гуманітарні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС: стратегія реабілітації». Нагадаю: презентація цієї доповіді відбулася в лютому 2002 року в Нью-Йорку. Нова стратегія передбачає реабілітацію і сталий розвиток постраждалих територій. Це різні ініціативи з охорони здоров'я, соціально-економічного розвитку і охорони довкілля, а також подальші наукові дослідження із вивчення наслідків катастрофи. У доповіді пропонується більше уваги приділяти тим, хто безпосередньо постраждав від аварії, і хворим на рак щитовидної залози.

Кажучи про виконання рекомендацій, Генеральний секретар вказав, що конкретно вже зроблено і робиться. Зокрема, повідомив: прийнято рішення про виділення початкових інвестицій із Чорнобильського цільового фонду ООН — по 80 тисяч доларів США кожній з країн, що постраждали найбільше, для здійснення в них експериментальних проектів, спрямованих на сприяння соціально-економічній реабілітації і поліпшення стану здоров'я населення.

А одну з ключових рекомендацій вже виконано. У червні нинішнього року відкрито Міжнародну науково-дослідницьку й інформаційну мережу з чорнобильських питань. Вона сприятиме підтримці зусиль міжнародного співтовариства, національних державних структур і громадянського суспільства, спрямованих на сталий розвиток потерпілих територій, шляхом збирання наукових матеріалів, консолідації і координації наукових досліджень тощо.

Значну частину доповіді Генерального секретаря на сесії було присвячено нинішній міжнародній допомозі світового співтовариства країнам, що найбільше потерпіли протягом останніх двадцяти років. Тобто за час, коли чорнобильське питання було поставлено на порядок денний ООН.

— Це дуже важливо й цікаво. Адже дехто в нас постійно закидає світовому співтовариству, що воно не виконує обіцянок, які давало нашій країні, а надто після закриття ЧАЕС.

— У доповіді йшлося про велику кількість практичних заходів і значні суми коштів, наданих потерпілим країнам. Що стосується України, допомога їй надається переважно консультативна у рамках Програми реабілітації і розвитку територій після Чорнобильської аварії (ПРООН) — це робота з місцевим населенням 26 сіл 10 районів країни. Програма спрямована переважно на мобілізацію місцевих ресурсів і надання міжнародних субсидій, які становлять не більш як 40 відсотків загального обсягу витрат за проектом.

Певні внески здійснюють країни «великої сімки» у Фонд перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему й будівництво нової захисної споруди.

Серед конкретних і уже здійснених заходів — створення у Житомирській і Київській областях п'яти центрів соціально-психологічної реабілітації населення. У вересні 2002 року МНС України разом з ПРООН продовжили здійснення програми. Це вже третій її етап — «Чорнобильська програма відродження», розрахований на 2002—2005 роки. Мета цього проекту — відродити чорнобильські території, підвищити соціальну активність і відповідальність населення в сільських районах за своє майбутнє.

І все-таки маю констатувати: незважаючи на нові підходи ООН та зусилля, що їх роблять три країни для реабілітації чорнобильської проблематики, відчувалося падіння інтересу до проектів з боку країн-донорів. Підтвердження цього: з 30 промовців, які взяли участь в обговоренні питання, торкалися його у виступах лише члени делегацій України, Білорусі, Росії та Казахстану.

— А про що ви, Геннадіє Борисовичу, казали у своєму виступі взагалі і про допомогу зокрема?

— З високої трибуни Генеральної асамблеї ООН я сказав: ми виконали вимоги світового співтовариства про якнайскоріше закриття ЧАЕС, яка ще не використала своїх можливостей. Однак цей крок приніс нашій країні більше шкоди, ніж користі. Звернув увагу сесії, що Україна щорічно витрачає п'ять-сім відсотків свого держбюджету на подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Що з 1986 року на ці цілі вже витрачено понад 12 мільярдів доларів. Україна фактично самостійно несе тягар подолання наслідків, і нам хотілося б, щоб було більше реальних дій і конкретної допомоги від світового співтовариства, ніж проектів на папері.

Загострив також увагу учасників сесії на стані Чорнобильського цільового фонду. За нашими даними, приміром, минулого року він поповнювався лише за рахунок відсотків. Тому я наголосив на крайній потребі посилення роботи з донорами щодо конкретних проектів, розроблених ООН у рамках «Фази відродження».

Я закликав до конкретизації пропозицій з мобілізації ресурсів, запропонував провести представницьку міжнародну донорську конференцію, а також підтримати ініціативу глав держав СНД оголосити 26 квітня Міжнародним днем пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф. Акцентував увагу на необхідності збереження теми Чорнобиля на порядку денному пленарних засідань Генеральної асамблеї ООН, бо низка країн-донорів після відставки представника Японії, заступника Генерального секретаря з гуманітарних питань, виступають за передачу цього питання Програмі розвитку ООН, що знизить статус цієї теми.

— Мені відомо, що ви підготували звіт керівництву Верховної Ради про підсумки своєї участі в роботі 58-ї сесії Генеральної асамблеї ООН з висновками і пропозиціями. Яку найважливішу пропозицію ви внесли?

— Про те, що доцільно Кабінету Міністрів підготувати необхідний пакет документів і розгорнути планову роботу із здійснення двосторонніх контактів з посольствами країн-донорів в Україні і через наші дипломатичні установи за кордоном з відповідними державними структурами цих країн з метою поліпшення фінансування чорнобильських проектів.

Інтерв'ю взяв **Яків ГАЛЬЧЕНКО.**

Геннадій Руденко, Постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй Валерій Кучинський і завідувач секретаріату профільного комітету ВР Михайло Борисюк (зліва направо) **у перерві між засіданнями 58-ї сесії Генеральної асамблеї ООН.**

ОФІЦІЙНО

Заява депутатської фракції «Наша Україна» у зв'язку з подіями у Республіці Грузія

«Наша Україна» висловлює рішучу підтримку народу Грузії, політичним силам та державним органам, які в ситуації, що склалася нині, твердо стоять на позиціях демократії, виступають за збереження суверенітету та територіальної цілісності своєї країни.

Засвідчуємо повагу грузинському народу, його патріотизму та зрілості, завдяки яким в умовах громадянського конфлікту вдалося уникнути насильства та кровопролиття. Мирне завершення протистояння зберегло можливість повернення політичної ситуації у конституційно-правове поле, відкрило шлях до прискорення демократичних перетворень у країні. Сподіваємося, що зусилля виконуючого обов'язки президента, уряду та парламенту Республіки Грузія дадуть змогу якнайшвидше нормалізувати суспільно-політичний стан у країні, підготувати й провести чесні, прозорі, демократичні вибори.

Ситуація в Грузії показала складність і суперечливість процесів становлення пострадянських країн. Оптимістичним уроком грузинських подій стала продемонстрована громадянами та політичними силами здатність захищати демократичні цінності, відстоювати свої конституційні права та свободи. Спроби влади нав'язати суспільству «вибори без виборів» закінчилися провалом.

Грузія переконливо доводить — відхід від демократії та верховенства права є серйозною загрозою для державності та незалежності. «Наша Україна» сподівається, що грузинському народу вистачить сил і мудрості відвести від своєї країни небезпеку сепаратизму, руйнування територіальної цілісності.

«Наша Україна», як і раніше, виступає за збереження дружніх взаємин між Україною і Республікою Грузія, за розвиток партнерських стосунків в напрямі реалізації європейських та євроатлантичних прагнень наших країн та народів.

Віктор ЮЩЕНКО,
голова фракції.

САМОВРЯДУВАННЯ

Повернути до заповідника

Депутати Тернопільської облради на останній сесії звернулися до Верховної Ради і Кабінету Міністрів з пропозицією надати Почаївській Свято-Успенській лаврі статус національної духовної святині України. На їхню думку, Почаївська лавра є духовним надбанням всього українського народу і як загальнонародна історико-архітектурна пам'ятка має належати йому.

Протягом нинішнього року це вже четверте звернення депутатів Тернопільської обласної ради. Ситуація загострилася після розпорядження Кабінету Міністрів від 17 липня цього року «Про виключення зі складу Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника споруд Почаївської Свято-Успенської лаври». Депутати вважають, що необхідно повернути споруди лаври до складу заповідника. Найважливіші пам'ятки архітектури, історії і культури, які є національними духовними святинями, не повинні передаватися у власність релігійним організаціям.

На Тернопільщині створено ініціативну групу «Почаївській лаврі — статус національної духовної святині України» та депутатську тимчасову комісію для контролю за станом охорони пам'яток історії та культури, що перебувають у складі комплексу споруд Почаївської лаври. Навряд чи замовчуванням цієї проблеми угорі вдасться стримати пристрасті, що киплять унизу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ФОТОФАКТ

Невдовзі в селі Очеретня Погребищенського району Вінницької області відкриється нова школа. Нині тут ведуть завершальні роботи, перевіряють систему центрального опалення.

На знімку (зліва направо): голова Очеретнянської сільської ради Олександр Савчук, депутат райради Андрій Штовбонько, головний інженер райагробуду Михайло Шаламай, виконроб Олександр Рижий радіються з приводу якнайшвидшого завершення робіт на цьому об'єкті.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Чому знижується родючість

У статті академіків УААН М. Зубця і В. Юрчишина («Голос України» № 152, 15 серпня 2003 р.) розробка і впровадження в Україні нової аграрної політики проголошується як надзвичайна і справді нагальна проблема сучасного розвитку села. Тут чільне місце мають посісти ґрунти і їх родючість, про що хотілося б висловити деякі думки.

Дефіцитний баланс

На моє переконання, головний спонукальний мотив, що змусив виступити відомих учених у газеті, — гостре почуття невдоволення від того ставлення до ґрунту, що переважає в українському суспільстві. Становлення України як незалежної держави збіглося з припиненням дії всіх програм підвищення родючості ґрунтів — лісо-, гідро- і хімічної меліорації, а скорочення поголів'я худоби спричинило водночас із цим різке зменшення заготівлі і внесення в ґрунт гною. Підвищення цін на міндобрива дуже погіршило ставлення до поживних речовин для сільськогосподарських рослин. Через це став постійно дефіцитним баланс органічного вуглецю, азоту, фосфору і калію. Разом із неминучою дегуміфікацією і збідненням загострюються інші проблеми деградації ґрунтів — схильність до ерозії, переущільнення, забруднення, знижуються і надалі знижуватимуться урожаї.

У багатьох, причетних до цього питання, створилося враження, що річ в економічній кризі, яка супроводжується перехідним періодом, а здебільшого —у браку фінансових ресурсів. Мені цей аргумент здається непереконливим, тому що причина в іншому —помилковому уявленні в українському суспільстві про значення ґрунту. Останнє стало можливим насамперед тому, що в суспільстві не усвідомлено його залежність від якості ґрунтів, необхідність докладання систематичних зусиль для його охорони.

У чому могутність чорнозему? Чи не в тім, що врожаї більш як 3 тонни з гектара дуже рідкісні, чи не в тім, що він легко піддається ерозії й ущільненню, та не в тім, що його основні властивості далекі від оптимальних для більшості вирощуваних культур? Звичайно, сьогодні, з огляду на наукові позиції, чорнозем назвати високородючим ґрунтом не можна вже хоча б тому, що вміст у ньому поживних елементів у 2,5—3 рази нижчий, ніж у ґрунтах Західної Європи. Це і зрозуміло: адже ера хімізації там триває вже більше 150 років, на відміну від України, де цей період нараховував не більш як 25 років (1965—1990 рр.) і, крім того, не був так само ефективний.

Ще одна омана. У країні існує розвинена наука про ґрунти, цілком ефективна технологія вирощування культур, висока забезпеченість ґрунтовими ресурсами — усе це об'єктивно зменшило залежність українського суспільства від ґрунтів.

Залишається тільки шкодувати, що автори земельної реформи, партійні організації, що взяли на себе відповідальність за її розробку і впровадження, навіть «профільні» аграрні партії у своїх програмах не приділяють належної уваги ґрунту.

В українському суспільстві переважає недостатньо повне і правильне уявлення про ґрунт. Останній розглядають винятково для утилітарних, тобто споживчих цілей, як джерело для одержання сільськогосподарської продукції. Про екологічні функції ґрунтів, від яких залежать водно-сольовий баланс, умови функціонування безлічі організмів, склад повітря, обмін газів між ґрунтом і атмосферою, а в остаточному підсумку життя людини, знають недостатньо. Причини — в недосконалості освіти в галузі ґрунтознавства, як однієї з декількох фундаментальних наук про землю, що не вивчають у школі.

Одночасно із зусиллями так званих реформаторів у Міністерстві освіти і науки стали скорочуватися обсяги викладання ґрунтознавства у вузах. На деяких факультетах агроуніверситетів (механізації, гідротехніки, лісотехніки, економіки і бухобліку) ґрунтознавство взагалі вилучено з циклу дисциплін, що викладають. Фахівці з агрономічних дисциплін (агрономи, фахівці із захисту рослин, садівники, землевпорядники та ін.) вивчають ґрунтознавство за скороченою програмою, в утилітарних цілях. Ґрунтознавство стало винятково агрономічним.

■ ■ ■

Передусім необхідно розробити і прийняти низку законів про ґрунт, моніторинг ґрунтів, цінні ґрунтові об'єкти

■

Поки є вибір

Деградація земель — майже неминучий супутник людства протягом багатьох століть його розвитку. Розбіжності в цьому процесі, звичайно, є і залежать вони головним чином від рівня розвитку суспільства, розуміння ним закономірностей формування ґрунтів, економічного стану. Україна має вибір: іти шляхом Латинської Америки чи Африки, де родючість ґрунтів низька, а будь-яких програм з її підвищення практично немає, або шляхом Західної Європи і Північної Америки, де є висока культура землекористування, вживають необхідних заходів, що попереджають деградацію.

Загальна справа охорони ґрунтів тільки виграла б, якби до розв'язання цих питань долучилися засоби культури і масової інформації — побільшало б телевізійних, науково-популярних, пізнавальних, навчальних, ігрових і інших передач, розрахованих на різних споживачів. Загальна мета популяризації — дати мінімум знань про ґрунт щонайбільшій кількості жителів, підняти рейтинг ґрунту в суспільстві, привернути його увагу до необхідності охорони ґрунтів. З цією метою запроваджується «Всесвітній день ґрунтів», орієнтовно щороку 20 березня, починаючи з 2006-го, а також відповідний поштовий знак «SOS to SOS — Save Our Soils to Sustain Our Society» — «Збережемо наші ґрунти заради сталості нашого суспільства». Громадськість повинна дедалі голосніше заявляти про себе через збереження ґрунту.

Останніми роками стан законодавчого забезпечення питань охорони і підвищення родючості ґрунтів поліпшився. Так, у Земельному кодексі (2001 р.) розділи VI і VII і особливо статті 162—180 присвячені головним чином охороні земель. Дуже детально розглянуто поняття, завдання і зміст охорони земель, рекультивація, поводження з техногенно забрудненими ґрунтами. Вперше введено уявлення про консервацію деградованих і малопродуктивних земель як засіб їх охорони. Також уперше розглянуто питання стандартизації і нормування в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів. До цього треба додати закон про охорону земель і закон про державний контроль за використанням та охороною земель.

Та зроблено лише перший крок, а тому треба зробити набагато більше. Зазначимо лише деякі подальші головні законодавчі акти і виконавчі механізми, без запровадження яких оптимізувати державну систему управління родючістю ґрунтів неможливо. Передусім необхідно розробити і прийняти низку законів про ґрунт, моніторинг ґрунтів, цінні ґрунтові об'єкти і такі, що зникають.

Одночасно з уже розробленими законом про охорону земель і законом про державний контроль за використанням та охороною земель потребує опрацювання закон про виведення деградованих і малопродуктивних земель з ріллі і їх консервацію. Для реалізації земле-і ґрунтоохоронних законів, зокрема, Земельного кодексу, треба задіяти комплекс нормативів і виконавчих механізмів: нормативи оптимального співвідношення земельних угідь; нормативи якісного стану ґрунтів; нормативи гранично припустимого забруднення ґрунтів; нормативи деградації земель і ґрунтів.

Крім окреслених напрямів розв'язання законодавчих проблем ґрунтів, потрібні ще заходи для підсилення ґрунтоохоронного спрямування законів, що регулюють правовий режим земель, використовуваних на орендних умовах. Цей вид землекористування з введенням земельної реформи набув значного поширення, а тому закон про оренду потребує доповнення передусім щодо чіткого формулювання ґрунтоохоронних зобов'язань з боку орендаря і дієвих механізмів їх перевірки.

Те саме стосується і врахування родючості ґрунтів у правовому регулюванні земельних трансформацій, пов'язаних зі зміною власника (купівля-продаж), використанням земель як застави, у кредитно-фінансовій політиці, визначенні пільгового податкового режиму і особливо в практиці використання закону про плату за землю. Останній закон треба розглядати як головне джерело формування фінансових ресурсів для здійснення заходів з охорони ґрунтів: звернути увагу на деякі положення закону, що застаріли й потребують перегляду; переглянути вочевидь занижені ставки земельного податку; 0,1% — для ріллі, сіножатей та пасовищ; 0,03% — для багаторічних насаджень — від грошової оцінки.

Потребують перегляду принципи розподілу коштів, що надійшли від сплати земельного податку. Зокрема, було б доцільно скоротити з 30 до 10% частину коштів, що централізуються на спеціальному бюджетному рахунку Державного комітету України з земельних ресурсів і, навпаки, збільшити з 60 до 80% частину податків, що перераховують на бюджетні рахунки сільської, селищної і міської рад, на території яких розміщені земельні ділянки, що потребують охорони.

Після визначення правових норм захисту ґрунтів треба визначити державні і регіональні пріоритети з родючості ґрунтів. Головною причиною зниження родю-

ПРОБЛЕМА

Чим зимонька-зима нині страшна

За останні 12 років жителів Дніпропетровщини поменшало на більш як сто тисяч. Минулої зими тут спостерігалося зростання смертності передусім серед літнього населення. Одна з причин — відсутність належного медичного обслуговування. Зокрема, не все гаразд з лікарнями у Юр'ївському, Томаківському, Синельниківському та інших районах. Сотні сіл регіону залишаються без елементарних фельдшерсько-акушерських пунктів та машин швидкої допомоги і навіть без надійного телефонного зв'язку. А в чотирьох дільничних лікарнях Криничанського та П'ятихатського районів немає жодного дипломованого спеціаліста з вищою медичною освітою!

«Зимовий пік» смертності не оминув і міста Дніпропетровщини. Навіть обласний центр, де на медичні заклади і фахівців начебто нарікати не доводиться. Причиною високої смертності у Дніпропетровську та інших містах, містечках і селищах, не сумніваються фахівці, стала холоднеча в багатьох помешканнях, незадовільне і неповноцінне харчування, недоступність для багатьох малозабезпечених пристойного лікування. Особливо це відчутно для людей похилого віку. Такі несприятливі чинники і зумовили «зимове» зростання рівня захворюваності з фатальними наслідками.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Закликаємо до усвідомлення

Звернення до народних

Забезпечення демократії та європейського рівня життя для усього народу України — головне завдання законодавчої, виконавчої і судової гілок влади.

Нині Україна переживає наслідки несправедливого і часто злочинного розподілу державного майна, нечесності адміністративного апарату, що глибоко ввійшли у всі сфери функціонування держави. Вседозволеність бюрократії, її безкарність за сприяння розвиткові тіньового сектору економіки породжують глибоку тривогу і розгубленість суспільства.

За цих обставин консолідація української нації, і особливо тих її представників, які володіють багатством, керують виробництвом, навчають, лікують, творять науку і мистецтво, перебувають на державній службі, є вкрай необхідною для налагодження політичного, економічного і громадського порядку в Україні.

Обидва Президенти України не зуміли вивести державу з кризи, зумовленої розпадом СРСР. Президенти держави так і не зрозуміли, що визнання і віра в державу з боку власного народу, народів і урядів сусідніх держав вирішальною мірою залежать від рівня добробуту і демократії, який буде досягнуто всередині Української держави. Допущені їх службами, а відтак ними самими, прорахунки у внутрішній політиці, втрата підтримки народу породили в них прагнення шукати захисту ззовні — у Росії чи США. Все це робилося за рахунок непотрібних поступок в економічній чи політичній суверенності України.

Важливе місце в процесі консолідації Українського народу належить Верховній Раді України. Від того, наскільки патріотично, кваліфіковано і конструктивно працює Верховна Рада, значною мірою залежить розвиток позитивних ініціатив в українському суспільстві.

Ми — українці, депутати Верховної Ради України — маємо усвідомити нашу найбільшу відповідальність перед народом і світом за роботу, яку веде Верховна Рада. Про гостру потребу такого усвідомлення свідчать, зокрема, події, які відбуваються в парламенті останнім часом.

На розгляд Верховної Ради було представлено низку питань, які каталізують збурення. Це і зміни до Конституції України, і ратифікація договору про вступ України до ЄЕП, і обговорення подій довкола острова Тузла, і законопроект «Про вибори народних депутатів України», і бюджет держави. Це, як дехто думає, ті п'ять ниточок, що сполучають руки, ноги і голову маріонетки; потягнувши одну з них, можна хаотично збурювати весь організм.

Насправді зміни до Конституції України має ініціювати разом з Верховною Радою наступний президент. Вони стосуватимуться і зміни адміністративно-територіального поділу держави, і створення двопалатного парламенту, і виборності голів державних адміністрацій, і визначення статусу адміністрації Президента та чіткіших рамок діяльності Верховної Ради України, Президента, уряду, судової системи держави.

Ратифікація мертвонародженого договору про вступ України до ЄЕП є марнуванням часу. Ніякого простору вільної торгівлі не буде, бо це невигідно для Росії. А от створення наддержавного органу можливе, бо ідея об'єднання територій колишньої імперії в нову імперію — чи не єдина важлива карта у виборчих процесах в Росії.

Події довкола острова Тузла є наслідком надто

грунтів

часті ґрунтів, погіршення їх фізичних і хімічних властивостей, збільшення небезпеки ерозії, зниження буферної здатності і тому підсилення потенційної схильності до забруднення треба вважати втрати гумусу — головної запоруки родючості ґрунтів. За останні 100—120 років, за досить об'єктивними даними, ґрунти України втратили 22—24,6% гумусу. Такий стан земель свідчить, що це стало проблемою державної, глобальної ваги, однаково важливою у будь-якій природній зоні та для кожного господаря. На нашу думку, зупинення зменшення гумусу в ґрунтах України, досягнення простого відтворення його вмісту — цілком реальна справа.

Для стримування деградаційних процесів необхідно терміново вжити низку заходів: реконструкцію сівозмін у бік скорочення площ під просапними культурами і збільшення площ під багаторічними травами; заорювання післяжнивних решток і частки соломи зернових культур; впровадження технологій, що сприяють гуміфікації, саме високий зріз під час збирання урожаю зернових культур, заорювання гною або решток у нижню частину орного шару, мінімалізацію обробітку тощо; використання торфу, сапропелю, сидератів, ставкового мулу тощо.

Ще раз про добрива

Гостро стоїть питання недостатньої забезпеченості ґрунтів поживними елементами і особливо фосфором.

Динаміка внесення мінеральних добрив в Україні за останні 40 років добре відома. Останнім часом на 1 га ріллі азотних, фосфорних і калійних добрив разом щорічно вноситься не більше 20 кг у діючій речовині, що приблизно у 8 разів менше, ніж винесено з урожаєм у 2001 та 2002 рр., тобто ми маємо постійний дефіцитний баланс. Програма-мінімум, здається, потребує відновити рівень застосування добрив кінця 80-х років, а це приблизно 3,7—3,8 млн. тонн, або 150-160 кг/га у д. р. (N+P+K). Для цього треба використати різні джерела фінансування: за рахунок державної підтримки (тобто щонайменше 1/3—1/2 потреби добрив треба викупити у виробників за кошти, зібрані з податку за землю, і продати господарствам на дуже пільгових умовах); за рахунок лізингу і треба врахувати, що для держави оплата добрив із бюджетних коштів була б вигідніша, ніж оплата техніки, бо гроші поверталися б у державну казну не через 3—5 років, як за техніку, а через 1—3 роки; за рахунок іпотечного кредитування (земельні банки повинні кредитувати придбання добрив, беручи у заставу землю, хоча це ще не здійснюється), нарешті, за рахунок власних коштів підприємств.

Треба передбачити заходи зі здешевлення добрив, перегляду їх асортименту у бік виробництва ефективніших, без баластних, комплексних видів. Необхідно, нарешті, реалізувати можливості волино-подільських, харківських, донецьких, вінницьких і одеських родовищ фосфоритів для зменшення дефіциту сировини для виробництва фосфорних добрив.

■ ■ ■

Чорнозем назвати високородючим ґрунтом не можна вже хоча б тому, що вміст у ньому поживних елементів у 2,5—3 рази нижчий, ніж у ґрунтах Західної Європи

■

Проблемою державного значення є еродованість ґрунтів, що вже давно перебуває у центрі уваги. У 60—70-ті роки минулого століття перевагу в боротьбі з цим лихом надавали агротехнічним заходам: обробіток поперек схилів; спеціальні протиерозійні знаряддя безполицевого типу; щілювання; смугове розміщення культур тощо. Проте в наступні роки було обгрунтовано нову концепцію захисту ґрунтів від ерозії —протиерозійна організація території. Через складність останньої і необхідність впровадження контурної організації замість лінійної, тобто необхідність радикальної реконструкції конфігурації полів, лісосмуг, сівозмін і взагалі технології землеробства нова система не набула поширення.

Загальнодержавною є і проблема виведення з ріллі деградованих і малопродуктивних земель. Це питання досить широко обговорюється в науковій пресі і засобах масової інформації. Попри очевидну потребу в консервації частини ріллі, наявність постанов і відповідних рекомендацій, питання розв'язують дуже повільно через причини, серед яких: недооцінка технічних складнощів, помилкове уявлення про можливість виведення частини земель з ріллі без врахування ґрунтових, топографічних, технологічних і організаційних чинників; відсутність достатньої законодавчої бази; відсутність чітких економічних і екологічних критеріїв (нормативних документів) для визначення земель, що потребують виведення з ріллі; прогалини в освітянській практиці.

■ ■ ■

Загальнодержавною є і проблема виведення з ріллі деградованих і малопродуктивних земель

■

Нагальним завданням залишається відновлення державної і обласних програм підвищення родючості ґрунтів. В Україні нагромаджено значний досвід розробки і виконання програм з підвищення родючості ґрунтів. Починаючи з 1965 р. у відомих партійно-урядових постановах про розвиток сільського господарства і інтенсифікацію землеробської галузі було передбачено заходи з охорони ґрунтів, які були звичайною практикою аж до 1990 року.

Завдяки державній фінансовій підтримці більшості заходів реалізація програми мала здебільшого позитивні результати у землеробській галузі. Водночас здійснених заходів було недостатньо, внаслідок чого тривали дегуміфікація, ерозія, виникли нові негативні явища, а саме переущільнення, вторинні явища осолонцювання у зрошуваних умовах, численні деградаційні перетворення за осушення, накопичення в ґрунтах елементів живлення. Потрібен новий технологічний підхід, але з 1990 року внаслідок економічної кризи майже припинилося фінансування програм з родючості ґрунтів.

Стан родючості ґрунтів потребує відновити розробку і реалізацію в нових умовах державних і обласних програм, які повинні ґрунтуватися на концептуальних положеннях: формування програм має починатися з конкретного поля; державні і регіональні пріоритети з родючості ґрунтів.

У сучасних умовах ринкових відносин потребує оптимізація взаємодії фундаментальної та галузевої науки, державної влади і виробництва. Земельна реформа і впровадження ринкових механізмів господарювання в агросфері радикально змінюють характер стосунків між учасниками процесу. Для законодавчої влади всіх рівнів має стати правилом — двічі на рік розглядати ці питання: перший раз, щоб оцінити ситуацію з родючості ґрунтів і внести в бюджет хоча б невеликі кошти для фінансування проектів; другий раз, щоб проконтролювати фактичний стан справ і дійти належних висновків.

Віталій МЕДВЕДЄВ,
академік УААН, директор Національного наукового центру «Інститут грунтознавства та агрохімії імені О. Соколовського».

ВІСТІ З ОДЕЩИНИ

Новосілля на заставах

Після перебудови та облаштування урочисто відкрито дві прикордонні застави на південному кордоні України — «Яськи» в селі Яськах Біляївського району та «Височанське» в селі Височанському Тарутинського району Одещини. Тут сталося чимало відрадних змін: капітально відремонтовано старі споруди та бокси для автотехніки, споруджено житло для офіцерів та прапорщиків, добудовано казарми, приміщення оснащено новими меблями й побутовою технікою.

Усе це зроблено здебільшого за рахунок вітчизняних інвестицій, залучених за сприяння Одеської облдержадміністрації та Держкомкордону. Керівники цих відомств Сергій Гриневецький та генерал-полковник Микола Литвин, привітавши прикордонників з новосіллями, кращим з них вручили нагороди та відзнаки.

Книга долає кордони

Акцію «Подаруймо дітям-українцям Молдови книжку» профінансує Одеська обласна держадміністрація. Облуправлінню у справах національностей та міграції доручено придбати україномовну літературу і разом з обласною організацією Спілки журналістів України організувати вручення книжок у школах і бібліотеках сусідньої держави. Одеські журналісти вже мають досвід проведення таких акцій, однак досі літературу для української діаспори в Молдові вони збирали переважно у приватних осіб.

Тепер по воду — до «Інфокса»

Одеська міськрада прийняла рішення про передачу комунального підприємства «Одесаводоканал» в оренду ТОВ «Інфокс» терміном на 49 років. Так, сподівається більшість депутатів, вдасться оновити застарілі водомережі й насосні станції, на що у міста хронічно бракувало коштів. «Інфокс» зобов'язався за 5—7 років вкласти в цю справу 500 мільйонів гривень. Цей великий холдинг торік мав обіг грошових коштів в сумі понад 900 мільйонів гривень. Отож заявлені інвестиції фірмі під силу.

Відпливе пором до Італії

Виповнилося 25 років з часу заснування регулярних поромних перевезень вантажів Чорним морем. За цей період їх доставлено майже 50 мільйонів тонн завдяки поєднанню зусиль моряків, портовиків і залізничників.

Першу лінію було відкрито між Іллічівськом і Варною. Нині судноплавна компанія «Укрферрі» проклала маршрути до портів Туреччини та Грузії. Невдовзі її пороми сягнуть Греції та Італії.

Шампанське... сільського розливу

Майже шість тисяч пляшок «Советского шампанского» нібито Харківського та Київського заводів шампанських вин виявили працівники регіонального управління податкової міліції ДПА в підсобному приміщенні одного із сільгосппідприємств Комінтернівського району. Традиційний святковий напій тут виготовляли підпільно, використовуючи етикетки (їх вилучено 28 тисяч) відомих торговельних марок. Оскільки в Одесі є свій завод шампанських вин, продукцію збувати тут не наважувалися, її відправляли до сусідів — на Херсонщину та в Крим.

Георгій ВОРОТНЮК.

ФОТОФАКТ

Кілька десятків пенсіонерів пікетували будинок Одеської облдержадміністрації, в якому розташовані офіси обласного Пенсійного фонду. Пікетники заявили, що мають право знати все докладно про пенсійну реформу й розмір своєї пенсії. Але працівникам Пенсійного фонду, котрі вийшли для спілкування з пенсіонерами, так і не вдалося зрозуміти їхні вимоги. Літніх людей цікавили питання повернення заощаджень, підвищення цін на товари і розмір адресної допомоги, що поза компетенцією ПФ України.

На знімку: під час пікетування.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

національної гідності

депутатів України

безтурботної політики уряду, адже до початку цих подій на цьому острові був російський «десант», який запитував населення про його бажання стати громадянами Росії.

Законопроект «Про вибори народних депутатів України» постійно блокуватиметься з метою посіяти серед народних депутатів варіанти політичного торгу.

Бюджет на 2004 рік є віддзеркаленням досягнутих результатів. Вони плачевні, особливо в сільському господарстві, вугільній промисловості та державному будівництві. Раптове зниження податків створює величезний дефіцит державного і місцевих бюджетів, вимагає болісних для народу рішень.

Слід усвідомити, що головна причина бід в Україні — це тіньовий сектор економіки, який виник і процвітає внаслідок нечесного адміністрування і тривалого нехтування патріотичним вихованням народу, зумисної відмови від національної гідності і самодисципліни.

За цих обставин реальним виходом є національне взаєморозуміння, і передусім — у Верховній Раді України.

■ ■ ■

У прагненні збудувати процвітаючу демократичну Україну між нами немає суперечностей. Нас навмисне зіштовхують паразитуючі в державі клани, ми стаємо заручниками дрібної ворожнечі між окремими особами, або ще гірше —маріонетками в політиці інших держав.

■

Ми закликаємо українців Верховної Ради до взаємопорозуміння. Ми закликаємо не звертати увагу на підбурювальні виступи, з якого б владного боку вони не робилися.

Шановні українці, народні депутати, ми любимо нашу державу, ми віддані їй усім нашим єством. У прагненні збудувати процвітаючу демократичну Україну між нами немає суперечностей. Нас навмисне зіштовхують паразитуючі в державі клани, ми стаємо заручниками дрібної ворожнечі між окремими особами, або ще гірше — маріонетками в політиці інших держав.

Саме наша згуртованість, саме наша спільна праця і цілеспрямованість мають утримати в незалежності і в розвитку Українську державу.

Ми закликаємо до усвідомлення нашої національної гідності.

Саме національна гідність у всіх проявах суспільного життя є стовпом сутності, за який тримаються покоління громадян кожної держави у їх народженні, діяльності і передачі естафети.

Шановні народні депутати, ми становимо честь і розум України. Однак ми розпорошені по різних фракціях, що є джерелом багатьох помилок. Невже ми не знайдемо у собі сили і мужність зробити потугу, здатну вивести Верховну Раду з її абсолютно штучного поділу і створити гідний поваги згуртований законодавчий орган України? Кожна частка нашого позитивного єства має працювати на цю велику мету.

В Україні настають критичні і дуже відповідальні часи. На нас дивиться історія минулих століть і майбутніх поколінь українського народу. Згуртуймося! Для слави і щастя України!

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ,
Голова Народної Ради України (1989—1991), академік НАН України;
Костянтин СИТНИК,
Голова Верховної Ради УРСР (1980—1985), академік НАН України.

▼

Звідки «ростуть ноги» у варварства

ТЕСТ НА ДУХОВНІСТЬ

Дитсадок

Погожа осіння днина. Дитячий майданчик. Бабуся гойдає онуку років чотирьох. Поблизу стоїть іграшковий рожевий візок, у якому лежать дві гарні ляльки. Неподалік у пісочниці вовтузяться троє хлоп'ят-дошкільнят. Їхні матусі на лавочці захоплено щось обговорюють. Раптом один з дітлахів кинув совка, підбіг до візка і почав сіпати його, ніби розгойдуючи. «Не чіпай, вони сплять», — гукнула до нього дівчинка. «Нехай хлопчик трохи пограється», — заспокоїла її бабуся. Тим часом малий брудними руками дістав із візка ляльку і кинув її в калюжу. Тут уже не стрималася бабуся дівчинки: «Ти що зробив? Хіба тебе не вчили, що чужого брати не можна?» Бешкетник розплакався так голосно, що вмить підбігла його перелякана мати: «Ти чого мою дитину ображаєш? Ляльки шкода стало?! Ділитися треба, бо жалюбою виростеш!»

— Тепер важко дитину на ноги поставити

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Школа

Другокласниця Оленка до школи ходила з ранцем. Маленьке іграшкове зайченя, що збоку прикрашало застібку на ранці, весело стрибало за її плечима. Можливо, саме воно й привернуло увагу Жені, сусіда по парті. Коли увійшла до класу після перерви, побачила, як він на очах ошелешених дітей ножицями відрізав обидві лямки від її улюбленої речі...

Оленчині сльози можна зрозуміти. Та не реакцію Женіної матері: «Зіпсував, ну то й що! Тих рюкзаків тепер повно на кожному базарі. Не такі ви бідні — купите ще один!». Вчителька теж чомусь підтримала кривдника, мовляв, Женя — хлопчик хворобливий, нещодавно в нього був нервовий розлад, а ранець все одно вже не відремонтувати.

Інститут

Після змагань із баскетболу дівчата одного зі столичних університетів обговорювали перемогу їхньої команди. Як злагоджено вони атакували, які вдалі були подачі, скільки закинуто м'ячів... Марії здалося, що саме ця подія може згуртувати досі недружну групу. В такому піднесеному настрої вона поспішала перевдягнутися, щоб не спізнитися на останню пару. Мала ще надіті нещодавно подаровані батьками до вісімнадцятиріччя сережки. Дістала гаманця, куди сховала їх перед змаганнями, розкрила — порожній. Уже двічі після фізкультури у Марії зникали гроші, а тепер от — золота річ.

Часто батьки потурають дитячим примхам і забаганкам, які з часом переростають у негативні звички, що стають на заваді спілкуванню. Недарма наші бабусі казали, що виховувати треба, ще коли маля поперек лави лежить. А то буде вже пізно...

Любов СТАНАЧИЧ.

ЕКСПЕРИМЕНТ

Авторитет учителя

визначити дуже просто. У цьому переконалася під час відвідування школи на Рівненщині. Сюди з офіційним візитом прибула столична делегація. Народні обранці, представники Міністерства освіти та науки, журналісти переходили з класу в клас, розмовляли з викладачами та учнями, цікавилися освітянськими проблемами. Розмова з першачками якось не зав'язалася, тоді їхня наставниця запитала: «Хто після школи хоче стати вчителем?». Ліс дитячих рук красномовно дав відповідь на запитання. А сіячка розумного і вічного порадила поцікавитися у старшокласників, обіцяючи, що результат нас здивує. І не обманула. У сьомому класі вчителювати зголосилося троє учнів, а в одинадцятому — ніхто. Чому? Діти у відповіді, з'ясувалося, цілком логічні: працювати важко, а заробітна плата маленька.

Леся ВИСОЧАНКА.

До речі

Майже 500 львівських учителів пікетували облдержадміністрацію з вимогами повернути борги із заробітної плати. В регіоні 18 тисяч педагогів очікують на судові рішення про виплату більш як 37 мільйонів зароблених гривень.

НА ВІДМІННО!

Не хочуть другої зміни і мріють про другу частину

Битківській загальноосвітній школі I-II ступеня Надвірнянського району вдалося «розвантажитися» від навчання у другу зміну. У селищі нафтовиків добудували вісім класних кімнат, що коштувало більш як 900 тисяч бюджетних і спонсорських гривень. Є плани звести і другу частину школи — 11 класних кімнат, харчоблок та бібліотеку. Бо нині 250 учнів змушені ходити до школи за п'ять кілометрів.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

КЛАСНА НОВИНА

Ми старанні школярі, наші пальчики в теплі

Підключення до газової мережі загальноосвітньої школи відбулося в селі Костянтинівка Новоодеського району. За рахунок коштів районного бюджету здійснено реконструкцію опалювальної системи, зварювально-монтажні роботи і, нарешті, підведено газ. А всього за останні два роки в школах та дитячих садках району побудовано 60 топкових.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Відмінники до «Артеку» не доїхали

Так само, як і діти з малозабезпечених сімей Хмельницького та Славутського районів. Саме для них призначалися путівки до табору відпочинку, але посадові із виконкомів підшукали на ці місця інших кандидатів...

Пільгові путівки, що мали б отримати відмінники, у Віньковецькій, Городоцькій та Теофіпольській райдержадміністраціях передали іншим, іноді не зразковішим школярам. Такі порушення, як повідомили в обласній прокуратурі, допущено у виконкомі Нетішинської міської ради і Новоушицькій райдержадміністрації. А в Кам'янці-Подільському до Міжнародного дитячого центру відправляли начебто переможців спортивних змагань. Але, як з'ясували правоохоронці, дехто з них не тільки не перемагав, а й взагалі не брав участі у спартакіадах.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ТРИВОЖНИЙ ДЗВОНИК

З тісняви — на виселки

Багатьох порадувало повідомлення Ялтинського міськвиконкому, що єдина у місті українська школа з тісного приміщення колишнього дитсадка невдовзі переселиться у нове — в десятому мікрорайоні.

Проте батьків та учнів «школи в дитсадку» ця звістка не втішила. Бо учням із Гурзуфа, Нікіти, Масандри, Ситняка добиратися у віддалений район на горі, зважаючи на постійні перебої з транспортом, вкрай незручно. Проти «виселок» протестує батьківська рада закладу. Але своє кабінетне рішення, прийняте без відома активу української школи, міська влада міняти не збирається.

Не таким близьким, як обіцяно, буде й новосілля. Його планують щонайшвидше через три роки. А доти учні змушені гибіти у приміщенні, яке не відповідає санітарним нормам, тіснитися в малих класах та кабінетах, без спортивного та актового залів, бігати за пиріжками до сусідньої дев'ятої школи, бо своєї їдальні теж немає.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Читати і писати... Чи краще прогуляти?

ПІДСУМКИ

Фахівці Головного управління освіти і науки столиці підбили підсумки перевірок київських шкіл: як часто і чому учні пропускають заняття. «На гарячому» спіймали 713 школярів. Майже половина прогульників — підлітки 13-14 років. З'ясувалося, 28 відсотків дітей узагалі не бажають ходити до школи.

Із запитанням «Чому ти прогулюєш уроки?» я звернулася до учнів однієї з шкіл Подільського району столиці. В основному думки школярів збіглися з висновками столичних освітян. Діти пропускають уроки, бо не мають хорошого одягу, взуття і не хочуть, щоб із них кепкували однокласники. Небажання ходити до школи виникає і через непорозуміння з батьками та вчителями. Іноді дитина замикається в собі, бо «отримує на горіхи» за погані оцінки чи невміння розв'язати приклад біля дошки. Хоча, як вважають психологи, перед аудиторією людина може просто ніяковіти!

Однак мало хто з дітлахів замислюється про наслідки. Учень не отримує необхідних знань, а ще гірше — починає бродяжити, втягується у кримінал.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Анна БОЙКО.

Малечі — гартування, ігри, тренування

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Спостерігаю за дітлахами, які навввипередки намагаються пройти по покладеній на майданчику мотузці, тримаючись за канат, натягнутий над головою, подолати перешкоди у вигляді великих і маленьких драбинок. А ось оббігають ряд стовпчиків, перестрибують уявне вогнище... Їхня наснага, захоплення, азарт передаються і мені — я вже не просто дивлюся, а й уболіваю, радію разом з ними.

Ця весела метушня — чергове спортивне свято у звичайному столичному дитячому садку № 573. У ньому ведеться активна робота із загартування та фізичного виховання дітей. За програмою, кожного місяця відбувається свято розваги з рухливими іграми, а також два великі спортивні на рік, під час яких дітлахи демонструють своє вміння, зокрема і в басейні садочка. Тут покажуть фізкультуру для батьків, дадуть пораду, проведуть бесіди про фізвиховання малюків.

Фото автора.

Разом із батьками з цікавістю дивлюсь, як тренер у басейні навчає малечу азам плавання. Одразу після Чорнобильської катастрофи Мінське районо Києва запропонувало для оздоровлення дітей обладнати в якомусь дошкільному закладі басейн — завідувачка дитсадка Віра Стрюк загорілася, хоча багато хто відмовився — зайвого клопоту не хотіли.

Вона для малят — як старий друг. Двері її кабінету завжди відчинені, бо частенько хтось із дітлахів заходить сюди просто погомоніти, а то й отримати щось смачненьке «з-під столу». Ось влітає дівча, сідає поруч зі мною на стілець і багатозначно теліпає ногами. Доки я розглядаю сміливе дівчисько, Віра Василівна, вже зрозумівши, в чому річ, хвалить нові черевички. А ось хлопчик Сашко завертає сюди маму — сказати «пока».

Познайомилися. Дитина в закладі третій рік. І як їй тут?

— Між іншим, грошей від нас ніхто ніколи не вимагає, як тепер заведено, — на те, на се, мовляв, фінансування мізерне, — зізналася мама Сашка, дізнавшись, що я з газети. — Звичайно, інколи дещо потрібно — рушник, наприклад, чи пральний порошок, але ж я це сама приношу, тобто не здаю чималі кошти. Та чом би й ні, коли знаю, що піде на користь дитині.

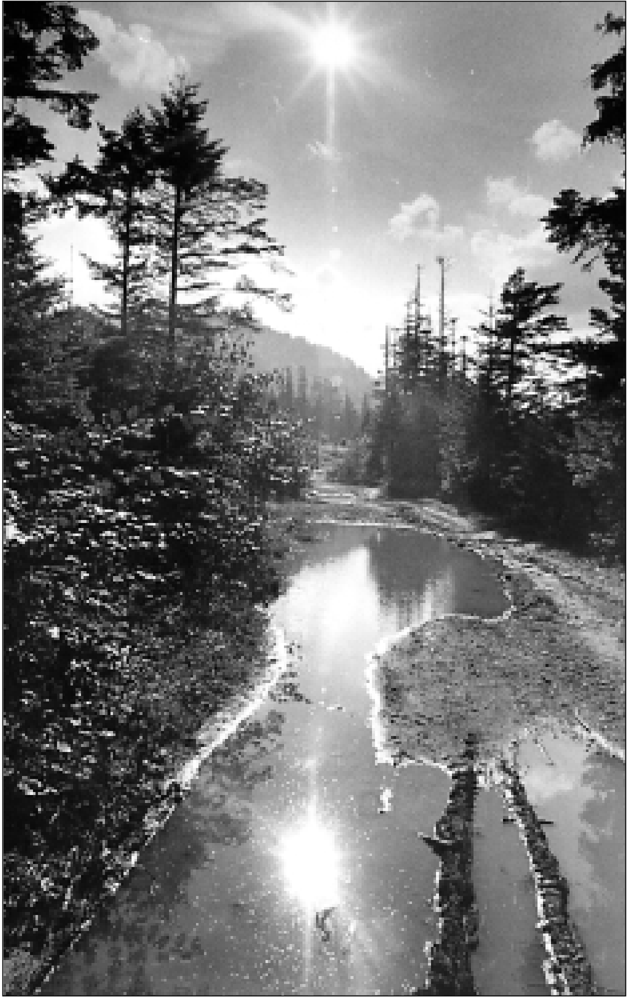
У доброму гуморі я залишала садок, додивившись другу частину дійства — тепер маленькі «захисники лісу» прибирали за «неохайними туристами» і будували огорожі для «заповідної зони».

Звичайно, добре, коли діти рухливі, загартовані. Також відрадно, коли, крім батьків, ще комусь небайдуже їхнє здоров'я, а отже, майбутнє.

Марічка КОРМУШКІНА.

З ПОШТИ

У ліс прийде еколог і турист

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПРИРОДА І МИ

Україна — одна з найменш залісенених територій у Європі. І в наших нечисленних лісах накопичилося чимало проблем. Особливо це стосується Карпатського регіону, вважають учасники Міжнародної наукової конференції лісівників «Природні ліси в помірній зоні Європи». Вони розглянули проблеми динаміки пралісів, їх соціально-економічні цінності та роль для збереження біорізноманіття планети. Було заслухано й іноземних спеціалістів. Результати наукових досліджень та європейський досвід сталого лісокористування, представлені на форумі, можуть добре прислужитися українським лісівникам.

Участь понад двохсот представників еліти лісознавчої науки з 26 країн Західної та Східної Європи засвідчує велику актуальність проблем, що обговорювалися, та віддзеркалює значний інтерес європейської спільноти до Української держави. А ще демонструє визнання її організаторів — Швейцарського федерального інституту лісових, снігових та ландшафтних досліджень і українського Карпатського біосферного заповідника.

Найбільше зацікавлення європейські лісознавці і туристичні агенції виявляють до пралісів. Для знайомства з ними сюди приїздять науковці і туристичні групи з Австрії, Німеччини, Словаччини, Франції, Чехії, Швейцарії, інших країн. На їхню думку, праліси Закарпаття є природною спадщиною світового значення. Адже ділянки європейських пралісів мають площу всього 50—100 гектарів, а великі пралісові екосистеми (як в угольсько-широколужанському масиві) з площею близько десяти тисяч гектарів для Європи взагалі унікальні.

Є всі підстави сподіватися, що ліси будуть не лише джерелом дармової деревини, а й матимуть величезне наукове, культурне і туристичне значення. Тому необхідно до угольсько-широколужанських та чорногірських пралісів прокласти автомобільні дороги, збудувати готелі, сформувати необхідну інфраструктуру. Як наслідок — будуть створені умови для більш ефективного використання пралісів і природних лісів в наукових та еколого-освітніх цілях. Сюди прийдуть екскурсанти, з'являться нові робочі місця для місцевих жителів, відродиться добра слава нашої держави.

Ірина та Іван ДЕЛЕГАНИ.

Карпатський біосферний заповідник.
Закарпатська область.

А зустрітися не довелося...

ІСТОРІЯ З КОНВЕРТА

Марійці щойно минуло вісім років, коли помер її батько. Село, в якому вона жила з матір'ю, захопили фашистські окупанти. Всі, хто міг тримати зброю в руках, пішли на фронт. У селі залишилися немічні старі, жінки й діти. З кожним днем їхнє життя ставало все важче і важче. Особливо нестерпним був для них останній рік окупації. А тут ще й Марійка захворіла. І, звичайно, ні ліків, ні лікаря поруч не було.

Минуло безліч безсонних ночей у нестерпних муках, поки одного ранку не почувся гуркіт гармат. Наступали воїни, серед яких були і їхні односельці. Як тільки село було визволено і в ньому з'явився перший польовий медичний пункт, мати покликала військового лікаря. Це був високий привітний молодий лейтенант.

Лікар обстежив Марійку і виявив у неї захворювання печінки. Виділив, скільки міг, ліків і на прощання сказав:

— У дитинстві я теж переніс таку хворобу. Мої батьки (тато був лікарем, а мама — медсестрою) збирали плоди шипшини і готували з них вітамінний чай. Цим вони мене і врятували. Раджу зробити так само. А якщо буду живий — зустрінемося..

Марія Федорівна Білабрицька одужала і вивчилася на лікаря. Вона знає безліч рецептів, в основі яких — плоди шипшини. А як тільки восени на розкішному кущі з'являються яскраві плоди, бабуся Марійка мимоволі згадує того лікаря, котрий колись врятував їй життя. Прикро лише, що зустрітися їм так і не довелося.

Іван БЕЗРУЧКО.

Кельменці
Чернівецької області.

ЗАПИТУЄТЕ—ВІДПОВІДАЄМО

Безповоротна допомога

Як призначається субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг?

Валерія ЛАЗНЯКОВА.

Рівне.

Відповідно до п.13 Постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 для призначення субсидій громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає до відділу субсидій заяву, довідку про зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб, відомості про забезпеченість житловою площею і комунальними послугами, довідки про доходи кожного із мешканців та декларацію про їхні доходи і майновий стан. Також необхідно пред'явити розрахункові книжки, квитанції або підтверджувальні документи про фактичну оплату житлово-комунальних послуг за попередній період. У разі наявності заборгованості з платежів за житлово-комунальні послуги субсидії призначаються за умови укладення громадянином з підприємством — надавачем житлово-комунальних послуг договору про реструктуризацію заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги. Субсидії призначають за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги у межах норм споживання з урахуванням пільг і обсягом обов'язкового відсотка платежу. При цьому норма володіння чи користування загальною площею житла та нормативи користування комунальними послугами встановлюються виходячи з 21 кв. метра на наймача і кожного зареєстрованого у житловому приміщенні та додатково 10,5 кв. метра на всіх зареєстрованих, а для громадян, які мешкають в однокімнатній квартирі, — на загальну площу незалежно від розміру квартири. Розрахунок субсидії здійснюється виходячи з кількості зареєстрованих у житловому приміщенні осіб, яким нараховується плата за житлово-комунальні послуги (у тому числі осіб, призваних на строкову військову службу). Субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначається на шість місяців на підставі середньомісячного сукупного доходу осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) за попередній календарний рік з урахуванням коефіцієнта зростання середньої заробітної плати працівників, зайнятих у галузях економіки.

Після закінчення терміну отримання субсидії громадяни повинні підтвердити право на призначення субсидії на наступний період. Для цього вони подають до відділів субсидій тільки довідки про доходи зареєстрованих громадян та заяву, в якій підтверджується відсутність змін у складі зареєстрованих та у характеристиці житла і послуг з моменту попереднього призначення субсидії. Виплата субсидій не припиняється, якщо протягом терміну призначення субсидій виникнення боргів за житлово-комунальні послуги підтверджується відповідними документами про затримку у виплаті заробітної плати чи пенсії. На новий термін субсидія призначається за умови укладення угоди про обов'язкову сплату визначеної частки вартості житлово-комунальних послуг в міру погашення заборгованості з виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та інших видів державної допомоги.

Наталія ХОМЕНКО.

НАПИШУ ВАМ І Я

Невже я нікому не потрібний?

Напевно, багато моїх співвітчизників добре пам'ятають свою молодість. Адже той страшний період — окрема смуга в нашому житті. Наші кращі роки минули на війні. А тепер ми, інваліди, намагаємося боротися з убогістю і хворобами. Але найстрашніше те, що державі ми вже не потрібні...

Я пересуваюся винятково на візку. Третій параліч назавжди прикував мене до нього. Зір дуже впав, але лікарі кажуть, що операція може частково відновити його. От тільки грошей на лікування в мене немає.

Дружину поховав 15 років тому. Дітей у нас не було, а я тепер дуже про це шкодую. Адже залишився один і нікому не потрібний. Продукти купую сам, прибираю в квартирі і намагаюся доглядати за собою. А це дуже важко. Сусіди кажуть, що мене можна влаштувати до будинку престарілих, але я боюся, що на цьому моє життя закінчиться...

Афанасій ІВЧЕНКО.

Суми.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Вірю, що все зміниться

У нас, у Благовіщенці, є відділення зв'язку. Очолює його Наталя Войтова. В «Голосі України» читала, що багато хто скаржиться на роботу листонош, а я хочу подякувати всім поштовим працівникам, котрі обслуговують нашу Благовіщенку.

На ділянці, де я живу, працює Любов Пушкіна. Воістину чистої душі людина! За будь-якої погоди — в дощ, снігопад, хуртовину — вона вчасно принесе кореспонденцію. Завжди привітна, товариська, усміхнена. Якщо бачить, що в когось щось трапилося, підтримає добрим словом, запропонує допомогу.

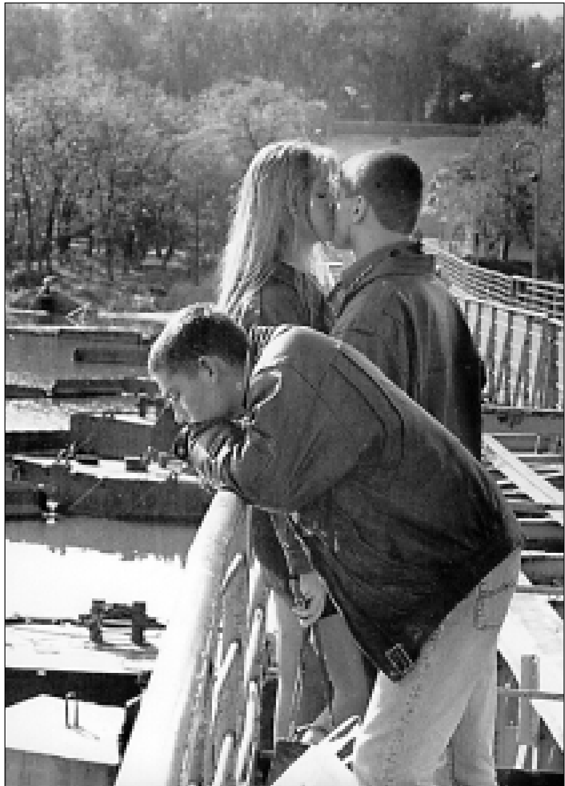
Дивишся на неї і думаєш: і звідки в людини стільки доброти? Побільше б таких людей, як Люба, тоді в нашому житті все ще могло б змінитися на краще.

Марія КОНЬКО.

Благовіщенка
Куйбишевського району
Запорізької області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Третій таки зайвий...
Миколаїв.

Фото Дмитра ЛАСКІНА.

Як, хто і чому «Лучу» і «Білим берегам»

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Постанова головного санітарного лікаря Сумської області В'ячеслава Міщеряка «Про застосування адміністративно-запобіжних заходів за порушення санітарного законодавства» від 30 вересня нинішнього року звучить як гарматний постріл або, щонайменше, як страшне своєю безапеляційністю окупаційне «Хальт!» чи «Хенде хох!». У ній, зокрема, цей високоповажний чиновник лише на основі перевірок дотримання санітарного законодавства в пункті приймання та охолодження молока ПСП «Агрофірма»Луч», що в селі Скуносове Путивльського району, здійснених його районними підопічними упродовж 39 днів аж 5(!) разів: 15.08, 21.08, 27.08, 30.08 та 23.09 ц. р. встановлює, що вищезгаданий об'єкт функціонує без дозволу санепідемслужби з порушенням санітарного законодавства та технологічних режимів. Обладнання пункту не відповідає ветеринарно-санітарним вимогам по складу приміщень та їх оздоблення. Вода, яка використовується для санітарної обробки технологічного і лабораторного обладнання, транспорту... не відповідає вимогам епідеміологічної безпеки...» На основі цих та інших порушень пан Міщеряк доходить висновку: «...Використання молокосировини з цього пункту... за таких умов несе потенційну загрозу для виникнення та розповсюдження інфекційних захворювань та (ні більше, ні менше — **прим. Авт.**) *ускладнення епідемситуації в області...», відтак видає розпорядження: «Заборонити приймання молокосировини з пункту приймання та охолодження сировини... в с. Скуносове на всі молокопереробні підприємства з 01 жовтня 2003 року...», (мова оригіналу збережена мною повністю. —* **Авт**). *Хто ж цей супостат-арахровець, який самотужки загрожує цілій області смертельними бацилами? І чи насправді він той, за кого його намагається видати головний санлікар?*

Так супостат чи рятівник?..

Свого часу випускник Донецького інституту радянської торгівлі інженер-технолог Валерій Волков узяв в оренду 50 гектарів землі і став одним із перших фермерів на Сумщині, а згодом і одним із найуспішніших. **І хоча спочатку премудрощі агрономії для інженера-технолога громадського харчування були таїною за сімома печатками, настирний Волков зумів «розгризти» їх упродовж одного року. Стати на ноги допомогла картопля, яку щороку реалізував у Донецькому регіоні.**

Потім після тривалих умовлянь односельців, голови Путивльської райдержадміністрації Віктора Хярма, який пообіцяв протягом місяця передати у власність реформованому господарству три одиниці нової американської техніки — один «Джон Дір» і два трактори, які буцімто вже на розмитненні й призначені саме для піонерів-реформаторів, Волков узяв під своє крило частину колишнього КСП «Путивльський».

Після ретельного ознайомлення зі станом справ у новоствореному кооперативі з Валерієм ледь серцевий напад не стався: з 140 корів більше половини хворіли на туберкульоз, до того ж через відсутність кормів худоба уже п'ять днів перебувала на «дієті»...

«Луч» нащупує фарватер

Хоча, як каже Волков, скуносівці три роки самотужки боролися з економічними негараздами і стали на ноги лише торік. Допомогла голова правління ВАТ «Шосткинський міськмолкомбінат Лариса Рудакова.

Як кажуть: не було б щастя, та нещастя допомогло. Поставити на молоко, як на передвісник майбутнього благополуччя Волкова наштовхнув вимушений експеримент, здійснений ним свого часу під час безвиході: роздача корів односельцям. Окрилені довірою, добровільні орендарі всю худобу менш як за півроку поставили на ноги, після чого не могли натішитися пудовим і вагомішими надоями від своїх «красуль» і «квіток».

І на початку осені орендарі самі прийшли до свого керівника з одним запитанням: «Як бути далі?»: віддавати назад корівок добровільно жалко, проте і самостійно отримувати зиск від худоби, яка тепер стала власністю усієї громади — також не годиться. І Волков приймає рішення, яке скуносівці й досі з повагою називають Соломоновим: **«Бажаючі можуть і надалі залишити корів у себе, але за однієї умови: щороку безплатно здавати від кожної на приймальний пункт, тобто в загальний котел, по 500 літрів молока. Це в середньому 40 літрів на місяць. За кожен літр, зданий понад установлену норму, господарство розраховуватиметься зі здавальниками живими грішми. Окрім цього кожному орендареві для утримання худоби першочергово й на пільгових умовах виділятиметься необхідна кількість кормів».**

Повернена надія

Звістка про нечувану «благочинність» керівника «Луча» миттю облетіла близькі й далекі села та хутори, по суті, вмираючого району. Тож увесь наступний тиждень контора агрофірми нагадувала чи то приймальню нардепа, чи то цілителя, біля якої щодня юрмилося по кілька десятків «іногородніх» селян. Одні, як скуносівці, хотіли якнайшвидше стати орендарями, інші пропонували організувати в їхніх населених пунктах аналогічні приймальні пункти і здавати туди молоко від власних корів. Волков навіть розгубився від такої кількості пропозицій, і навряд чи взагалі пристав би на них без підтримки з боку керівництва Шосткинського міськмолокозаводу. Зачувши про «броунівський рух», вчинений Волковим, Лариса Рудакова особисто навідалася до скуносівських «пенат» для знайомства з ним. Про що вони думали-гадали за зачиненими дверима — невідомо, але за два дні в Скуносовому почали монтувати установку з охолодження молока, виділену шосткинцями, продуктивністю 30 тонн на добу. І лише після її опробування Волков дав згоду на відкриття перших пунктів прийому молока у кількох навколишніх селах. Приватне сільгосппідприємство «Луч» розміняло другий рік свого існування. Молочна продукція потекла до Шостки повноводним струмком.

Тим часом слава про скуносівського реформатора, в якого добросовісні здавальники молока за місяць заробляють 500—800 гривень, докотилася й до столиці. Інформації не повірили. Тож інспектувати провінціала приїхав сам начальник одного із департаментів міністерства та ще й з бригадою журналістів відомої телепрограми «Околиця». Два дні гостювали. Спочатку ревізували: від «а» до «я» прискіпливо перевірили усі платіжні відомості, у кількох селах зустрілися майже з двома десятками найактивніших здавальників, і тільки достеменно переконавшись, що в економічному плані Волков чистий як сльоза і що його новаторський підхід справді може стати панацеєю в соціально-економічній реанімації знищених реформами сіл, почали знімати репортаж, який згодом кілька разів крутили на українському телебаченні. Після тих передач за досвідом до Скуносового навідалося близько 10(!) делегацій із кількох районів Чернігівської, Житомирської та Харківської областей. Багато добрих слів прозвучало і на адресу місцевої райдержадміністрації і, звісно, Віктора Хярми. Торік, наприклад, ПСП «Луч», читайте Волков, організував у чотирьох районах області 46 пунктів приймання молока і здав своєму інвестору — Шосткинському молкомбінату, можна сказати, цілу річку молочної продукції — 4,5 тисячі(!) тонн давальницького молока, виплативши здавальникам 2,9 мільйона(!) гривень. Рентабельність виробництва досягла 20 відсотків. Зароблених кооперативом коштів вистачило не тільки сплатити людям за борги попередників, а й на придбання двох пресів і стількох косарок, аби своєчасно забезпечувати селян сіном, закупівлю шести молоковозів, які щодня забирають молоко з приймальних пунктів десятків сіл області. На сьогодні кооперативом надано в оренду селянам району уже 150 корів, і ще 90 нетелів не сьогодні-завтра знайдуть своїх нових господарів. Тим часом кількість бажаючих їх узяти зростає.

▪ ▪ ▪

У черзі на «викорінення» крамоли стояли й інші: податківці, ветеринари, працівники санстанції...

▪

— Зараз у черзі на отримання худоби стоїть ще 150 осіб тільки з нашого району, і ще втричі більше готові стати в неї, — хвалиться Валерій Волков. — Однак агрофірма тимчасово призупинила приймання заявок. Повністю задовольнити запити майбутніх орендарів зможемо хіба що років за три, якщо, звісно, нас не знищать за цей час...

Для повноти картини зазначу: **окрім того, що «Луч» нині найбільший у районі платник податків до бюджету за останні півтора року, нерідко на прохання районних чиновників він надав спонсорської допомоги сільським дитсадкам, школам, лікарням та сільрадам майже на 90 тисяч гривень... Однак це не завадило «прохачам», як зауважив нині опальний співрозмовник, «то терти, то бити, то заманювати його пряником...»**

«Ревізори» опускають забрала

Чорні дні почалися, коли Волков відмовився все молоко, яке здає шосткинцям, переадресувати на Глухівський і Роменський молококомбінати. І тоді у «Лучі» з'явилися податківці, пожежники, санстанція. «Після чого його попередили: «Якщо не хочеш мати клопоту, співпрацюй із Ромнами або з Глуховом. Інакше твоє свавілля серйозно вилізе тобі боком...» — каже В. Волков..

Валерій не взяв цю пересторогу до уваги. І даремно. За його власним визначенням, попередні утиски були дитячими забавами, так би мовити, прелюдією, перед справжнім наїздом на підприємця, який всерйоз відбився від «благодійних» рук. По-справжньому почали пресувати недавній оплот сільської економіки і гордість району відразу після останніх новорічних свят.

— «Полювання» за всіма мисливськими канонами розпочали на мене десь у середині січня, — ділиться наболілим Валерій Валентинович. — Першими взялися працівники районного КРУ. Декаду перевіряли і за якісь півроку (!) 16.07.03 у сумській газеті «Ваш шанс» з'явилася невеличка замітка під заголовком «Му-у — есть хоч-у-у!», де стверджувалось буцімто я привласнив 600 тисяч гривень, призначених для виплати здавальникам молока. Утім компетентним органам «накапали» на мене одразу, і ті всю звітно-фінансову документацію повезли в Суми уже за два дні, — продовжує Волков. А за ними, потираючи від сверблячки руки, у черзі на «викорінення» крамоли стояли й інші: податківці, ветеринари, працівники санстанції.., які за три наступні місяці здійснили усього-на-всього 13 комплексних перевірок. Полювання, як кажуть, тривало «по-крупному».

Попри всю старанність «ревізори» крамоли так і не виявили, але здоров'я і нерви «об'єктові попсували на 10 років наперед. До речі, не виявили її і компетентні органи, які за тиждень після виходу газетної публікації повернули Волкову ек-

КІТ У МІШКУ

Коньяки, настояні на... дошках

Йдеться про відомі закарпатські марки «Тиса», «Карпати», «Ужгород», «Закарпатський». Але не про ті, які виробляє Ужгородський коньячний завод — їх якість безсумнівна і на різноманітних конкурсах та виставках вони продовжують завойовувати нагороди. Мова про «лівак». Його збувають на ринках, переважно увечері, за цінами принаймні удвічі нижчими від фірмових.

Днями співробітники УБОЗу управління МВС у Закарпатській області у підпільній гуральні на околиці Ужгорода вилучили більше тисячі пляшок «Тиси», «Карпат» та «Закарпатського». Виявлено також понад 350 літрів спирту. Технологія виробництва коньяку тут мала свій «секрет»: щоб пійло набуло коньячного кольору, в бочки зі спиртом кидали неокорені дошки. Ішли в діло навіть забруднені. Правоохоронцями затримано авто, яким перевозився спирт, а «коньячний цех» знешкоджено. Проти ужгородських «підпільників» порушено кримінальну справу.

До речі, порожні пляшки з-під закарпатських коньяків, залежно від наклейки, ділки майже відкрито скуповують по три-п'ять гривень за штуку. А роздобути закрутки й акцизні марки, з'ясувалося, не така вже й проблема.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

ФОТОРЕПОРТАЖ

Нові старі стіни

Поява у самому серці міста великого громадсько-торговельного центру з готелем, соляріями, лазерною косметикою і спортивними тренажерами — подія для Дніпродзержинська. Тільки й розмов про це диво. Давно тут так не раділи.

Уже хоч би тому, що на цьому місці п'ятнадцять років стриміла сіра коробка довгобуду: збиралися колись спорудужувати потужну АТС, та й заросла будова бур'яном вище пояса. На центральному проспекті Леніна, за сотню метрів від прохідної металургійної Дзержинки і Прометея на високім постаменті — скелет споруди, кубло для бездомних і навіть смітник. Смерділо дужче від доменного чаду. Соромно поблизу було ходити. І не об'їдеш, бо всі шляхи ведуть на «бомжатник», куди ввечері краще не потикайся.

А є ще одна причина, чому зведення у старих стінах оцього комплексу стало для Дніпродзержинська мало не епохальною подією. Бо ота бовваніюча коробка символізувала занепад і всі страхіття пострадянських часів. Що древній довгобуд нарешті доведуть до пуття, тут уже й чекати перестали. Нікому було це зробити. Спроможні будівельні тресті щезли, а інвесторів чи замовників, які б зважилися на такий подвиг, і при світлі факела Прометея не знаходилось.

Але знайшовся сміливець — приватна багатопрофільна виробнича фірма «МіКомп». Та, яка дев'ять років тому на місці свого зародження заклала камінь: «Це перший камінь в підмурки нового капіталізму в Дніпродзержинську». Тепер із цим навіть літні городяни згодні: все правильно! Адже на лівому березі міста «МіКомп» Олега Мороза з одного (теж хронічного) довгобуду раніше створив чудовий житлово-готельний комплекс «Монтана». Тепер ось неподалік від прохідної Дзержинки за неповний рік з «бомжатника» виплекав «лялечку». Тутешній супермаркет влаштує кожного, хто працює та заробляє гроші. Як каже начальник архітектурно-проектного управління «МіКомпу» Іван Власенко, це тепер наче «санітарно»-цивілізована зона Дніпродзержинська, його гордість і візитна картка. Тим паче, що поруч, з нуля, «МіКомп» почав зводити аналогічний гро-

крила намагається підрізати...

Фото Михайла САЧКА.

спропрійований у нього ще в січні «компромат».

Та не встиг неугодний керівник переступити поріг власної контори, як там широко розкрили йому «обійми» наступні «доброзичливці»: тепер документацію вилучили вже... податківці. «Полювання» пішло по другому колу. Зрозумівши, що Волков нізащо не поступиться загальнолюдськими принципами і не відмовиться від співпраці з Шосткою, було вирішено паралельно посилили тиск на голів сільрад та здавальників молока в усіх селах району.

Одних залякали адміністративною розправою, інших, як мешканців села Юр'єве, купили обіцянками: до початку зими підвести до кожної оселі блакитне паливо. Між іншим, у розпал літа, аби зменшити протистояння з владою, Валерій частину молока почав-таки відвантажувати за вказівкою «оракулів» до Ромнів і Глухова. Та «тісне» співробітництво, за словами Волкова, тривало менше місяця: перші платили за один літр на п'ять копійок менше ніж шосткинці, а глухівчани взагалі брали продукцію «в борг». Більше «експериментувати» Валерій не став, і знову повернувся обличчям до Шостки. Як наслідок дочекався чергових неприємностей.

— По дорозі завертали наші молоковози на Конотоп, Глухів чи Ромни, — коментує уже серпневі «наїзди» керівник «Луча». — Зрештою, це лише частина «виховних» методів, застосованих для мого «приручення». Можу назвати приклади, як здавальників молока завертали по дорозі на приймальні пункти, попереджували, що не зорють город, не завезуть палива тощо. Мешканців Волкитиного прикрутили так, що ті написали скаргу Леонідові Кучмі. Але, на жаль, її було відправлено на перевірку тим, хто чинить над скаржниками наругу — районному керівництву. Заступник голови райдержадміністрації С. Гаркавенко і відповів їм:»... Порушень ваших прав — вільно розпоряджатися виробленим у приватних господарствах молоком — не встановлено...»

■ ■ ■

Причому з шосткинцями взагалі антимонії не розводили, а відразу вдарили по них із артилерії головного калібру

■

— Для чого тобі потрібна ця війна на виживання? — запитую у Валерія. — Підписав би мирову — жодного клопоту не мав би. Тим паче тобі не раз давали зрозуміти: підкоришся — залюбки заберуть у команду, в якій кататимешся, немов вареник у макітрі з маслом.

— Я ж відстоюю не тільки свої права, а й тих, хто довірився мені. А їх тисячі. І саме вони допомогли зіп'ястися на ноги «Лучу» і зараз вірять, що не зраджу їхніх інтересів. Візьмемо наш цьогорічний доробок. За 10 місяців він становить 7,5 тисячі тонн молока, за яке шосткинці виплатили здавальникам близько п'яти мільйонів гривень, тоді як від роменців отримали б на 10 відсотків менше. Про глухівчан узагалі не йдеться. Майже чотири місяці довелося вибивати з них 120 тисяч гривень, які всього за один місяць завинили здавальникам. Щоб розрахуватися з ними, змушений був йти в банк за кредитом. Ось такі пироги. Якби не людська довіра та беззастережна підтримка, вже давно послав би все до дідька та знову зайнявся б фермерством, — завершив свій сумний монолог Валерій.

— Тобі відомо, хто стоїть за цим неподобством?

— Про це всі сільські кури в районі знають.

— Це правда, — підтримала Волкова голова правління ВАТ «Шосткинський міськмолкомбінат» Лариса Рудакова.

Лариса Олексіївна знає, що каже. Адже, як і злощасний «Луч», її «Білі береги» комусь давно і до різі мулять очі. Чи не тому владні структури практично одночасно розпочали масовану атаку на обидва підприємства. Причому з шосткинцями взагалі антимонії не розводили, а відразу вдарили по них із артилерії головного калібру: з місяця в кар'єр на черговий пошук економічної крамоли на головне та ділерське підприємства послали працівників обласного управління по боротьбі з економічною злочинністю. Понад два місяці правоохоронці, КРУ, обласна прокуратура та податківці «пресували» їх та їхніх працівників: вилучали документацію, допитували, чинили обшуки. Здогадалися чому? **«Білі береги» занадто ласий шматок, щоб не спробувати проковтнути його, будь-якими засобами. Це — 100 найменувань молочної продукції плюс 20 видів твердих сирів, яких тут щороку випускають близько шести тисяч тонн, 13 мільйонів гривень податків до бюджету**. Таке багатство прибрати до рук — озолотитися можна. Ось тому пожадливі обласні начальники, які ще три(!) роки тому «скромно» запропонували керівництву комбінату «передати виробництво в інші руки», й оголосили «Білим берегам» справжню війну. Всі ці факти шосткинці ще весною виклали у своєму «Зверненні до Президента України», сподіваючись, що він покладе край цьому. **Проте ні захисту, ні відповіді донині не дочекалися.**

Шлях від Путивля до Сум неблизький. І весь час мені не давала спокою одна-єдина думка: коли нарешті можновладці перестануть зазіхати на чуже добро, і ще як довго вітчизняному сільгоспвиробнику чекати справжнього захисту і підтримки з боку держави?

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

мадсько-торговельний центр, де сервіс буде на американському рівні.

Дивний, отже, цей «МіКомп», який, будучи приватним, зумів на свій бік схилити симпатії земляків, примусив поважати себе. Що молодь усією душею упадає за фірмою, котра пропонує робочі місця, пристойні заробітки, неабияке дозвілля і бездоганні послуги, так це точно!

Але не тільки тим «дивна» ця фірма. «МіКомп» створив перший у місті, а може, й в усій Україні, осередок українсько-американської дружби. А чому ні, каже президент «МіКомпу» Олег Мороз, якщо наша мета — перетворити Україну на заможну, горду та бідову державу, де всім знайоме почуття власної гідності. Як тим само, даруйте, американцям.

Той осередок Олег Миколайович заснував не заради самовпевненої Америки. А щоб самі українці пишалися своєю державою. Ось цього нам, мовляв, зараз не вистачає в «старих» стінах. Усе інше, чого теж не вистачає, тільки тоді й збудеться.

...Олег Мороз поставив біля комплексу «Монтана» скульптуру: дніпродзержинський Прометей і статуя Свободи тримають над собою спільний смолоскип. А біля «заводського» комплексу задумав навічно, під скляним саркофагом, поставити фігуру того Прометея, який усю минулу епоху тут стояв. Задля цього «старого» Прометея доведеться відновити з уламків.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпродзержинськ.

На знімках: новий громадсько-торговельний центр фірми «МіКомп» у Дніпродзержинську. Торговельні площі комплексу.

Фото Анатолія ПОНОМАРЕНКА.

КАЛЕНДАР

«Пісня — життя моє»

30 жовтня минає двадцять років від дня смерті видатного українського композитора ***Анатолія КОС-АНАТОЛЬСЬКОГО****.*

Фото Укрінформу.

Нині радіо і телеефір заполонили примітивні зразки пісенної макулатури, що подібно до наркотиків спотворюють свідомість людини. Тому з особливою вдячністю згадуємо того, хто створив незабутні мелодії романсів «Ой, ти, дівчино, з горіха зерня», «Ой, піду я межи гори», «Ой, співаночки мої» та інші. Напоєні красою Гуцульщини — краю, де народився композитор (1.12.1909 р.), вони стали справді народними.

Вищу освіту Кос-Анатольський здобув у Львівській консерваторії. Викладав у Стрийській філії Вищого музичного інституту імені Лисенка, у Львівській консерваторії. Прекрасно знав український міський фольклор, що став для нього одним із джерел натхнення. А сільські пісні і танці вивчав, спілкуючись із людьми, які працювали на землі. Протягом багатьох років композитор проводив свої відпустки разом із сім'єю у невеличкому містечку Косів, що біля східних відрогів Карпат. Тут народилося чимало чудових мелодій.

«Майже все життя, — розповідав Кос-Анатольський, — мені довелося прожити у місті, отже, людина я міська, та Косів, його околиці люблю палко і ніжно. Чи то оживають в мені гени дідів-прадідів, чи зринають дитячі спогади — не знаю, але щоразу, коли приїжджаю сюди, ніби молодію душею. В гуцульській хаті мене стрічають духмяні пахощі молока, свіжоспеченого хліба, яблук. На стінах, у різьблених дерев'яних мисниках, бачу знамениті на весь світ розписані полив'яні миски і горщики, все дерев'яне хатнє начиння: ступки, скрині прялки. Тобівки, топірці вкрито найтоншим візерунком, на лавах — кольорові килимки, ліжники... Здається, що сама природа подарувала цим витворам красу. А на обійсті порається Орися чи Аничка — чорноброва, чорнокоса, у барвистій вишиванці, в розшитому пацьорками кожушку-кейптарику — дівчина-королівна. Вклониться та й піде до своєї роботи, стиха мугикаючи. Ніби сама до себе приспівує-промовляє. Часом зирне з цікавістю в мій бік — а що то за один? А я жадібно прислухаюся до її нехитрої коломийки, яка солодко лоскоче серце давнім спогадом...»

Хоча у своїй творчості Анатолій Йосипович звертався до різних жанрів — писав інструментальні концерти, опереткову музику, оперу, балети — та, звичайно, улюбленими для нього були пісні, романси, хори, які знала і співала вся Україна. Свого часу він брав уроки вокалу у співачки Одарки Бандрівської, племінниці славнозвісної Соломії Крушельницької. Тому і не дивно, що співакам так легко і зручно було виводити найскладніші колоратури у його солоспівах, особливо це стосується групи «солов'їних романсів».

Саме з вокальною перлиною Кос-Анатольського «Гей, снилося мені» Надія Куделя — нині відомий педагог, а тоді ще молода оперна співачка — дістала першу премію і золоту медаль на Сьомому Міжнародному фестивалі молоді і студентів у Відні 1959 року. «Я вперше побачила його у Київській консерваторії. У класі мого педагога Донець-Тесейр, — згадує заслужена артистка України Надія Куделя. — Він дружив з Марією Едуардівною і просив її знайти співачку для виконання його романсів. Вона рекомендувала мене. Анатолію Йосиповичу сподобався мій голос, він подарував мені збірочку пісень і особисто мені присвятив вальс «У вишневий садок ти прийди і послухай пісні солов'я». Окрім мене його ніхто не співав. Після перемоги у Відні на студії документальних фільмів було знято стрічку, де ми з Юрієм Гуляєвим кружляємо під звуки цього вальсу. Не було жодного концерту, де я не виконувала б чудові мелодії Кос-Анатольського. А тепер їх співають мої учні».

Майже сорок років постать Анатолія Кос-Анатольського була у центрі музичного життя. «Пісня — життя моє», — говорив композитор. І цим усе сказано.

Людмила КУЧЕРЕНКО. ▼

Чарівний край Черемоша

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ПРИКАРПАТТІ

Бути на Прикарпатті і не завітати до Яремчі — це все одно, що бути у Римі й не побачити Колізею. Але цього разу наші дороги скерували в інший напрямок. І ми не пошкодували.

На жаль, ні голови обласної ради, ні голови облдержадміністрації на місці ми не застали. Голова обласної ради Василь Брус був у Китаї: готував грунт для приїзду прикарпатських підприємців, які відбувають туди незабаром.

Свої «китайці» вже нікого не дивують

Китай як можливий партнер для співпраці постав на прикарпатському краєвиді після того, як у цій країні у складі офіційної делегації побував голова ОДА Михайло Вишиванюк. Вражений тим, як стрімко ця країна рухається вперед, яких успіхів уже досягла і які великі можливості відкриває для співпраці, Михайло Васильович став спішно штурмувати місцевих бізнесменів лагодитися в далеку дорогу. А щоб ніхто не сумнівався, що ця співпраця буде надовго і всерйоз, у Прикарпатському університеті уже готуються відкрити відділення, де навчатимуть наших студентів «китайської грамоти». Зрештою, те, що в нас з'являться свої «китайці», уже нікого не дивує.

Подібний рух в області буває після кожної поїздки Михайла Вишиванюка за кордон. Добрий господар, він відразу помічає, який зиск могла б дати області співпраця з тією чи іншою країною, і змушує керівників активно шукати інвестиції і залучати їх в економіку краю. Голова обласної ради Василь Брус йому у цій справі — найперший союзник, бо що добра краю, те добре і для ради. Не побачилися ми і з Михайлом Вишиванюком. У цей час він перебував у резиденції адміністрації Президента у Гуті Богородчанського району, де відпочивав колишній президент Росії Борис Єльцин з дружиною. До речі, у виступі по телебаченню Борис Єльцин сказав, що по дорозі до Гути весь час дивувався, куди поділися «мазанки», які він запам'ятав, що коли був у цих краях 40 років тому. «Одні сучасні котеджі!» — дивувався Єльцин.

Побувати у Богородчанському районі нам порадила заступник голови обласної ради Романія Постолянюк. З Романією Антонівною наша розмова точилася навколо проблем місцевого самоврядування, бо вона якраз готувалася до виступу на семінарі на цю тему. **«Місцеві ради часто не мають реальної влади, не можуть впливати на ситуацію, не почуваються справжніми господарями»**, — говорила про те, що найбільше болить, пані Романія. Розмова торкнулася і виїзду людей за кордон, і дітей, залишених батьками напризволяще, і зруйнованих сімей, і безробіття... Романія Антонівна дуже заімпонувала нам своєю привітністю, компетентністю, ясністю і логічністю мислення, глибоким знанням справ, а найбільше — щирим вболіванням за те, що відбувається в державі. **Щодо «Голосу України», то, на думку заступника голови облради, газета, як ніяка інша, багато місця відводить матеріалам про місцеве самоврядування, земельну реформу, які нині особливо важливі.** В облдержадміністрації ми зустрілися із заступником голови ОДА з гуманітарних питань Олегом Пилип'юком. На цій посаді Олег Мусійович працює близько півроку. До цього очолював Коломийський педінститут Прикарпатського університету ім. В. Стефаника. Він доктор філологічних наук, має чимало наукових праць. На новій роботі, сказав Олег Мусійович, йому цікавіше: тут значно ширше поле для діяльності.

Богородчанська нитка Аріадни

Від Івано-Франківська до Богородчан — 22 кілометри. Розташоване це селище на березі гірської річки Бистриці Солотвинської, однієї з найчистіших на Прикарпатті. Богородчани — одне з найстаріших поселень на Івано-Франківщині: перша письмова згадка про нього датована 1441 роком. Селище має давні традиції місцевого самоврядування, адже ще 1631 року воно отримало Магдебурзьке право.

— Нині в Богородчанах мешкає близько п'яти тисяч людей, а в районі — майже 79 тисяч, — розповідав голова РДА Володимир Єфімчук. — Специфіка району в тому, що більше половини його території — гірська, а решта — рівнинна. Відповідно і населені пункти діляться на ті, що мають статус гірських, а отже, й певні пільги, і ті, які, хоч і поряд, живуть без них.

Тут багато лісів, але після того, як на державному рівні вирішили відділити ліси від переробки, лісова галузь зазнала такого руйнівного удару, що не може оговтатися й досі. Колись потужні прикарпатські лісокомбінати практично збанкрутували. Один з них — раніше добре відомий Дзвиняцький лісокомбінат, де працювало п'ять тисяч людей. **Безробіття змусило багатьох з них шукати заробітків за кордоном, полишаючи своїх дітей на старих бабусь або родичів. Лише торік кількість дітей у навчальних закладах району скоротилася на 60. Це при тому, що Богородчанський район завжди славився своєю високою народжуваністю.**

Тут проживає 28 сімей, які мають більше 10 дітей, а в селі Підгір'ї є жінка, яка народила їх аж 17!. На щастя, Богородчанський район має нитку, за яку міцно тримається, сподіваючись, що вона виведе район до добробуту і процвітання. Власне, мова йде навіть не про одну, а про п'ять ниток газопроводів, які проходять через Богородчани і концентруються в руках лінійно-виробничого управління магістральних газопроводів. Нині **тут транспортують російський та туркменський газ аж у Португалію, забезпечуючи цим понад 90 відсотків експорту газу в Європу, а заодно «вкачують» немалі гроші у районний бюджет.** У Богородчанах знаходиться також виробниче управління підземного зберігання газу — структурний підрозділ управління магістральних газопроводів «Прикарпаттрансгазу» — дочірньої компанії «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України». Експлуатує воно унікальне підземне сховище газу, створене в 1979 році для забезпечення надійності транзиту газу на експорт. Нам розповідали, що коли росіяни якийсь час затримали поставку газу до Європи, там цього й не помітили завдяки богородчанським запасам палива. Але ці землі пронизують не лише газопроводи. У їх надрах теж є значні запаси нафти і газу. За словами керівників району, тут близько 300 старих свердловин, які нині законсервовані. Є такі, розповіли нам, де можна відром зачерпнути нафту. Але районові не вистачає коштів, аби добро, на якому сидіть, не лише витягнути на поверхню, а й з толком ним розпорядитися. Розробка однієї свердловини, за словами голови, коштує два-три мільйони гривень. Та й мало видобути газ чи нафту, треба й мати, кому їх віддати, де переробляти. Щодо сільського господарства, то великих рільничих господарств у районі нема («це нереально та й не потрібно, адже живемо у гірській місцевості»).

Заступник голови обласної ради Романія Постолянюк рада зустрічі з журналістським десантом

— Маємо 22 тисячі гектарів ріллі, з яких сім тисяч у власності сільгосппкооперативів і приватних агроформувань. Гостро відчуваємо потребу в створенні кооперативів для їх обслуговування, бо нині селянин повинен мати можливість винайняти трактор чи комбайн, купити насіння чи міндобрива, аби працювати ефективно. А взагалі, — продовжує пан Володимир, — люди прагнуть цивілізації. Найперший шлях до неї — газифікація. Нині вона ведеться у 12 населених пунктах. Уже з квітня, відколи тут працюю, освячено три нові церкви, здано районну лікарню, до двох сіл прийшло голубе паливо. До речі, у кожному населеному пункті є амбулаторія чи ФАП, до кожного веде асфальтове сполучення. Встигаємо багато, бо між радою і райдержадміністрацією панує злагода. Та й з політичними партіями, яких у нас близько 50, співпрацюємо. Якось зібрали всіх лідерів і з'ясували, що в ключових моментах ми всі стоїмо на одних позиціях. То чого ж нам конфліктувати? Своє майбутнє район бачить насамперед у розвитку туристичної галузі. На Прикарпатті добре розкручені Яремча, Ворохта, а туди від обласного центру 70 км. У той же час до села Кричка, де є такі ж самі гори, — 40 км. Але тут нічого, крім природи, не мають що запропонувати туристам. Хоч ситуація поволі змінюється. Скажімо, недавно знайшлися інвестори, які зацікавилися базою відпочинку у селі Яблуньки. Але хотілося б, щоб ця справа рухалася швидше. Адже на території району є багато унікальних місць, які б могли привабити туриста. Чого вартий лише Манявський водоспад, висота падіння води якого — 18,6 метра. Вищого за нього водоспаду в Карпатах нема. Щороку тут бувають сотні туристів. Тож остання сесія райради підтримала клопотання державного управління екології та природних ресурсів області про підвищення статусу Манявського водоспаду до гідрологічної пам'ятки природи загальнодержавного значення, і тепер це рішення має затвердити обласна рада. У тому ж селі є й відомий Манявський скит, заснований у 1606 році уродженцем Тисмениці Йовом Княгиницьким, вихованцем Афонського монастиря. За вірогідними джерелами, у цьому скиті похований гетьман України Іван Виговський.

■ ■ ■

За словами керівників району, тут близько 300 старих свердловин, які нині законсервовані. Є такі, розповіли нам, де можна відром зачерпнути нафту

■

Є в районі й інші цікаві для туристів об'єкти, зокрема визначна пам'ятка сакральної архітектури — дерев'яна церква XIX століття в селі Росільній, збудована без єдиного цвяха. Чи, скажімо, любителі екстриму в селі Луквиці можуть політати на дельтаплані. Тут навіть створено спеціальне об'єднання дельтапланеристів «Чота крилатих».

— Туризм і нафтогазова галузь — це те, що може швидко принести районові віддачу, — вважає Володимир Єфімчук. — Водночас треба більше грошей вкладати у лісову промисловість, бо ніхто ще на клаптиках землі не доробився до багатства. Хоча село ми всіляко підтримуємо. Наш принцип такий: не можна в селі закривати школу чи медпункт, бо тоді воно перестане існувати.

— Я завжди кажу: щасливе те село, яке має доброго голову, — включається в розмову голова райради Дмитро Курилюк. — У селі Міжгір'ї, наприклад, уже 33 роки незмінно головує Дмитро Зіняк. Якщо врахувати, що в селі живуть горяни, народ запальний, то якою ж треба бути людиною, щоб заслужити таку довіру? Чи візьмімо село Кричку. Лише два місяці працює там новий голова, а скільки тут уже добрих змін!

Добрі зміни відчули ми і в селищі Солотвине. Нині це гарне і досить заможне село, судячи по тому, що тут споруджується велика загальноосвітня школа, що недалеко від неї через дорогу визирала ошатна будівля — нещодавно збудований фельдшерсько-акушерський пункт. Та й працівники Солотвинського держлісгоспу, яким керує Ігор Клос, вірять, що лісова галузь Прикарпаття відродить свою славу. А тим часом намагаються зберегти ліс, прикарпатську флору і фауну. Ігор Романович цікаво розповідав нам про повадки ведмедів, кабанів, лисиць, вовків, і ми відчули, як любить він природу, як болить його душа, коли він чує фразу «ліс не порахуєш», як переживає, що залишиться для нащадків.

■ ■ ■

Туризм і нафтогазова галузь — це те, що може швидко принести районові віддачу

■

Відвідали ми також музей етнографії і побуту села Саджави, створений у 1989 році. У ньому зібрано тисячі експонатів. Важко повірити, що весь цей скарб, який ледь вміщується в одному будинку, зібрав директор місцевої школи відмінник освіти України Василь Мороз, залучаючи до цієї

Голова Богородчанської райдержадміністрації Володимир Єфімчук (у центрі)

▼

й Прута...

роботи своїх учнів і односельців. Крім того, Василь Мороз випустив ще й чудову книгу «Моє рідне село Саджава». Що на це скажеш? Хіба що одне: дай Боже, аби кожен з нас так любив свій край, так пишався ним, як Василь Іванович. А наразі радимо завітати сюди і спробувати відгадати, що за речі висять на стінах, яке їх використання. Відверто кажучи, ми тут дуже часто помилялися. Правда, Василь Іванович заспокоїв нас, що навіть відомі знавці з передачі «Що? Де? Коли?» не змогли пояснити призначення двох експонатів, які зберігаються у цьому музеї.

Підприємливість — щасливий «талісман» надвірнянців

У Надвірнянський район ми припізнилися, тож голова районної ради Василь Хабайлюк відразу повів нас у нещодавно відкритий у районі бізнес-центр, канадський грант на створення якого виграла громадська організація «Фонд підтримки підприємництва Надвірнянщини». Заглянули ми і в кімнату депутата, де серед підшивок газет і «Голос України».

— Вашу газету читаємо і знаємо, — помітив наш погляд Василь Михайлович. — Працюємо над тим, аби її мала кожна рада, кожен депутат.

Пан Василь ознайомив нас з програмою розвитку місцевого самоврядування на 2003—2006 роки, яку прийняла нещодавно сесія районної ради. Ця програма, переконаний він, підніме статус місцевих рад, зміцнить їхні позиції, авторитет. Журналістів, звичайно, цікавило, як господарюють надвірнянці, адже Надвірна — один з найбільших промислових центрів Прикарпаття, де добре розвинуті нафтогазова галузь, лісове господарство, деревообробка. Нам не без гордощів повідомили, що темпи зростання випуску промислової продукції за 10 місяців цього року порівняно з таким само періодом минулого становлять 147,4 відсотка. Особливо приємно, що добре спрацювали не лише відкриті акціонерні товариства «Нафтохімік Прикарпаття», НГВУ «Надвірнанафтогаз», «Надвірнянський лісокомбінат», «Надвірнянський молокозавод», а й малі та середні підприємства, які перерахували до бюджету понад 2,5 млн. грн. — удвічі більше, ніж торік. Досягають цього підприємства по-різному. Так, у ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття» нині відбувається велика модернізація підприємства. У результаті реконструкції старих технологічних установок, будівництва нафтопроводу Жулин — Надвірна та резервуарного парку підприємство планує переробляти через два роки 4 млн. тонн нафти, що у 4 рази більше, ніж тепер. На СП «Промінь-Галичина», яке спеціалізується на випуску меблів для освітніх закладів (80% їх експортують до Узбекистану і Туркменистану), нещодавно ввели у дію високотехнологічне столярне виробництво, аналогів якому поки що нема в Україні, і виготовляють євродвері, а згодом до них приєднаються і євровікна. Але не з металопластику, а з деревини. Щодо ТОВ «ЛК Інтерплит — Надвірна», то воно пропонує тепер своїм споживачам ламіновані плити 60 видів текстури. Влада підтримує і тих, хто хоче започаткувати власний бізнес.

Василь Михайлович завіз нас у Делятин показати приватний готель «Маливо» — за назвою гори, яка виглядала з-за цієї великої споруди.

Історія його така. Раніше у Делятині був потужний лісокомбінат, який збудував для своїх працівників цілий комплекс відпочинку, куди входили гуртожиток, культурний і торговий центри, спортзал, ресторан. Однак лісокомбінат уже давно в стані колапсу. І цей великий комплекс без господаря теж почав руйнуватися. Врешті-решт будівлю за борги виставили на аукціон, де його й викупили приватні особи, врятувавши, по суті, від повної руйнації. Наразі гуртожиток реконструйовано у готель, який уже приймає перших туристів. Нам дуже сподобався дизайн холу і готельних номерів, кожний із яких не схожий на інші. Тут тепло, бо проведено автономне опалення, затишно, бо все обставлено з великим смаком, зручно — є холодильник, телевізор, телефон. Єдине, чого бракує цьому закладу, то це потужної реклами. Власне, Василь Михайлович і привів нас сюди з потаємною метою: газета має великий тираж, тож через неї про «Маливо» можуть дізнатися читачі, а вони — потенційні відпочивальники. Місце тут і справді чудове. Позаду будинку протікає річка Прут, до якої від готелю можна спуститися східцями. На другому березі Пруту — гори.

Є при готелі і великий конференцзал, який зараз реконструюється, спортивний зал, який ось-ось запрацює, спортивний майданчик. Якимось чудом у цьому ж будинку зберігся і музей прикарпатської флори та фауни. Він відтворює куточок природи, де «розгулюють» косулі, вовки, зубри, олені, лисиці, бобри, а на деревах сидять яструби, орли... Звичайно, йдеться про чучела, але зроблені вони так майстерно, що ми з великим острахом торкалися зубастої пащі цих тварин: а раптом клацнуть іклами?

— Музей виник тоді, коли ще потужно працював місцевий лісокомбінат, — розповів нам депутат районної ради Антон Ревтюк. — Всі експонати своїми руками зробив уже покійний Володимир Костик. Музей залишився новим господарям у спадок разом з будинком. І, можливо, стане його щасливим талісманом.

Манявський скит, який називають українським Афоном

■ ■ ■

Борис Єльцин дивувався, куди поділися «мазанки», які він запам'ятав, ще коли був у цих краях 40 років тому

■

На весь голос — про «Голос...»

Івано-Франківський поштамт у рамках Європейського тижня якості провів День передплатника і нагадав мешканцям обласного центру, що час уже робити свій «газетний» вибір. Увазі відвідувачів представили найавторитетніші та найвідоміші українські видання, серед яких чи не найповажнішим був «Голос України». Журналісти газети, які перебували на той час на Прикарпатті, радо скористалися з цієї нагоди, щоб популяризувати своє видання серед іванофранківців, поспілкуватися з давніми і потенційними читачами, почути їхню думку про видання. **Приємно було бачити, як люди тісно обступили «наш» столик і швидко розбирали свіжі номери газети, як з цікавістю розглядали нашу фірмову продукцію — настільні календарі, блокноти, ручки, які могли отримати ті, хто у цей день ставав нашим передплатником.** Та й у помічниці начальник поштамту Василь Войціховський дав нам бойових дівчат, які енергійно рекламували газету і радили людям відразу робити передплату на рік, що дає право стати учасником розіграшу автомобіля та інших цінних призів. Багатьох відвідувачів явно змусила задуматися така заманлива пропозиція. А під час теплого і дружнього спілкування з поштовиками міста заступник головного редактора Леонід Бровченко і завідувач аналітично-інформаційного відділу газети Лілія Курбатова познайомили зв'язківців з новими, досить вигідними для них умовами цьогорічної кампанії і обговорили способи активізації передплатного руху.

Працівники міського поштамту допомогли «голосоукраїнцям» провести День передплатника

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

ПОЗИЦІЯ

Відповідальність

«Життя бджіл» Метерлінка — видатна книга. Написана про одну благородну істоту — бджолу, яка одна з небагатьох нікого не пожирає, а у своїх бджолиних традиціях живе і трудиться, й продукує мед з нектару, і навіть при підпорядкуванні бджолиних роїв людиною зберігає свою благородну сутність. «Життя бджіл» — приклад для людини у громадянстві. І особливо він необхідний сьогодні у нас, в Україні, коли молода держава приміряє на ноги хромові чоботи, може, й придбані за чужий гріш, але однаково потрібні і бажані.

Самостійна сучасна Україна топчеться на місці. Чому? Невже інерція така велика, що годі зрушитися, щоб піти уперед? Час приблизних людей — вчителів фізкультури триває й триває. Та не тільки в них причина! Скоріше в тому, що Україна, яка їм дісталася, на одній із найвищих точок людського розвитку, коли всі письменні, всі вбрані, всі нагодовані й ситі. І що не менш важливе, усі рівноправні — і ви, і ми.

Складність виявилася в тому, що непосильне це діло, перервавши попередній рух, вдосконалювати життя, яке встигло піти далеко вперед. (У Грушевського були і інші обставини, і зовсім інша країна). Чи був то поганий соціалізм, чи соціалізм узагалі, та загальнолюдські осягання зоставив незаперечні.

Ну то що ж, коли життя — свого, то і ми, як той дятел об стовбур дерева, дятлуватимемо своє: «Порядок і бажання трудитися!» чи норми розвиненої родини, держави, коли хочете...

Тільки от же біда: не зовсім так воно у нас діється.

Здається, тільки вчора обрали Президента. І раптом лунає: «Україна без Кучми!». Що воно? Де це діється? Далі ще гірше: «Повстань, Україно!» А це ще що?! Хто це придумав, хто оприлюднив клич? Ото ж то й біда, що нічому не навчаються! Не відають того, що народ, який повстав, не лишає за собою навіть панських могил, часто-густо вже й не розрізняючи, хто ще живий і людську кров продовжує ссати, а хто давно у панському склепі.

Перечитайте оповідання «Злодій» Василя Стефаника. Отак кріпкий народ оберігав свою чистоту. Хлопчиказлодія мусять убити. Що він там міг украсти?... Кусок овечого сиру. А кінець відомий: кара! Останній період нашого життя, здається, породив нову професію — злодій. Не згадуватиму того, найбільшого, котрий за океаном бореться за своє життя. Але й ці, наші, теперішні, просто дивують мене. Як посидів з рік на Раді Міністрів, так і побудував собі домище, завів власну партію і свою газету. Зверху всадовив свою Параску редактором... От вам і новітні пеленки! Розвиток? Прогрес? Гай-гай. І до чого воно так дійде?

Нещодавно Компартія, Соціалістична партія, БЮТ друкують заяви про заморожені вклади людей по Україні. Не було війни. Не було революції. То в чому ж річ?

Звичайно, з початком Вітчизняної війни вклади в ощадкасах були заморожені. Їх поновили тільки у п'ятдесятих роках, але ж поновили! Позику у громадян, погашення якої зупинив Хрущов, поновили й устигли погасити якраз під розвал Радянського Союзу.

Хто в Україні мусить відповідати на важливі запитання, які виникають? Гарант? То в чому ж справа? Відповісти на поставлену проблему трьох найбільших людських об'єднань не його обов'язок? Мовляв, так і так. Поговорив з Геращенком, чи з ким там іще в нашій колишній столиці. Повернемо тоді-то й тоді-то... Отак і можна буде повірити, що ми й справді живемо в демократичній чи, принаймні, правовій державі. А інакше, до чого тоді всі оті нові й нові вибори? Щоб муслити колоду, граючи в панського дурня?

Можна було б.

Можна, якби ми всі не були в одвіті перед кількома поколіннями наших кращих умів, перед нашими геніями і революціонерами, перед воїнами кількох воєн. Усіх, хто боровся чи тільки мріяв про Україну — наш власний дім.

Якщо і не все залежало од нас, сталося. Тому відповідальність лягає тільки на нас самих і нікого більше. І ми не вправі перекладати нашу недосконалість, чи навіть малість, на велику ідею.

Григорій КОЛІСНИК.

ФОТОФАКТ

Жодне свято в райцентрі Слов'яносербське не обходиться без участі подружжя Зінаїди та Леоніда Каструбів. Вони працюють у районному Будинку культури. Зінаїда тривалий час виступала в народному танцювальному ансамблі «Слов'яночка», її чоловік — керівник агітбригади.

На знімку: Зінаїда та Леонід Каструби — бажані гості й на обласному святі.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

▼

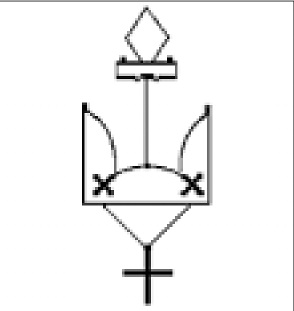
«Острів спотикання»

Ледь помітна на карті України крапка — острів коса Тузла, який не з нашої вини став плямою українсько-російських відносин, як і увесь Керченський півострів, знані ще на зорі цивілізації. Не випадково герб одного з найдавніших міст Європи і нашої держави — 26-столітнього Пантикапею-Керчі свідчить, що йому справку належить ключ і від Азовського, і від Чорного морів. Зв'язок епох і останні події зобов'язують нас пильніше поставитися до цього кордонного куточка рідної землі, казково багатої на залишки пам'яток археології, історії та культури, природні копалини і ворота між двома морями.

Проти непрофесійного підходу до цього регіону, явищ, які тут відбуваються, міцнішають голоси вчених. Вони переконані: «задамбування» російської коси (через що почав стрімко розмиватися український острів), порятунок Тузли не повинні лежати в політичній площині, це справа фахівців, зокрема екологів, гідрографів і географів.

Відомо ж бо — таврійський берег Боспору Кіммерійського одвічно був міжнародним торговим портом. Століттями морське і торгове перехрестя сучасної Керчі перебувало в орбіті важливих історичних подій.

... Через Корчев (так у X ст. називалося місто) наш Великий князь Володимир віз на Київську Русь візантійську царівну, відвідав і нині діючу церкву Івана Предтечі. Від неї онук Володимира — князь Гліб проміряв відстань до свого палацу

Герб Тмутороканського князівства X—XII ст.

через Керченську протоку, адже у X—XI ст. Корчев був нероздільний з Тмутороканським (Тмутараканським) князівством, що входило до Київської Русі. Ще Святослав, розуміючи значення цього краю для зв'язку зручними водними шляхами зі Сходом, розгромив хозарські укріплення, чим відкрив дорогу торгівлі. Остаточно закріпив за Київською Руссю Тмутороканське князівство князь Володимир, приєднавши його до складу Київської держави і посадивши на престол свого сина Мстислава, відомого під іменем Хоробрий. У 1024 р. він став володарем чернігівських земель, заклав тісний зв'язок Тмутороканського князівства з Черніговом.

До речі, говоримо про це саме в 935-річний ювілей від початку вітчизняних досліджень Криму. Йдеться про відомий не лише науковцям і шанувальникам вітчизняної історії знаменитий Тмутороканський камінь, напис на якому свідчить: «У літо 6576 індикта (тобто 1068 року — ледь не на століття раніше першої під 1147 роком літописної згадки про Москву) Гліб князь мірив море по льоду від Тмутороканя до Корчева (Керчі) — 14000 сажнів». Мовиться про старшого сина чернігівського князя Святослава князя Гліба Святославича, який правив Тмутороканню.

Унікальний камінь знайшли в 1792 році. Текст було викарбувано на двометровій мармуровій брилі, на зворотному боці якої виявилися картографічні зображення Керченської протоки і суміжних берегів Криму й Тамані. Накреслені контури засвідчують порівняно з сучасними картами цих місць зміни конфігурації тутешніх берегів майже за тисячоліття.

Дійшли до нас і п'ять свинцевих печаток з іменем Ратибора Київського, що перебував у Тмуторокані посадником. Правити Тмутороканню Ратибора послав київський князь Володимир Ярославович. А у відкритому біля Таманського городища могильнику виявили золоті й мідні каблучки київського типу та чимало інших речей тієї епохи.

Учені вважають, що на початку XIII ст. Тмуторокань перестала існувати як самостійне державне утворення через постійні сутички з ворогами і княжі чвари, які послабили його і всю Київську Русь. Відірване від Русі князівство поступово зникло зі сторінок історії, а його землі стали здобиччю генуезців.

Корчев же пам'ятає, як до початку XV ст., коли із Золотої Орди виділилося Кримське ханство, посланці Генуї збудували тут фортецю Герзета, створили торговий порт Черкіо і стали посередниками в товарообороті Північного Причорномор'я. Як у 1475 р. генуезькі торгові міста півострова захопили турки-сельджуки, щоб володарювати тут 300 років під прапорами Османської імперії.

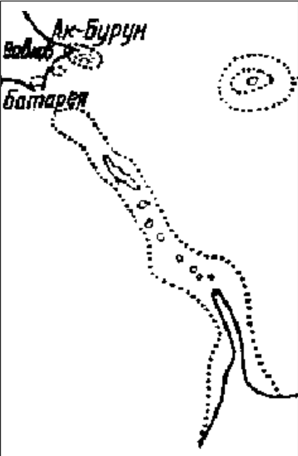
Фортеця Черкіо була реконструйована й отримала назву Керч, яка затвердилася на географічних картах Причорномор'я на початку XVI ст. Потім «прорубник вікна у Європу на російський лад» Петро I вирішив, що саме Керч буде новою столицею його імперії, доки ці плани не змінила на користь берегів Балтики битва під Полтавою з Карлом XII та Іваном Мазепою. Тим часом турки з допомогою французьких інженерів терміново збудували кам'яну фортецю Єні-Кале, сподіваючись назавжди зачинити на свої ключі доступ до Азовського і Чорного моря. Та не довго тримала під вогнем своїх гармат протоку, закриваючи вихід в море козацьким чайкам запорожців і кораблям російського флоту.

Не забуваймо, що візиткою самої Тамані назавжди став пам'ятник запорізьким козакам з викарбуваним у бронзі написом «Першим запорожцям, що висадилися біля Тамані 25 серпня 1792 року під командуванням полковника Сави Білого».

«Російська карта бита», — каже професор кафедри геоекології Таврійського національного університету Петро Дмитрович Підгородецький. — **Від початку нашої ери й понині ніде не відображено, щоб невеличка російська коса Тузла, яка з'являлася епізодично біля Таманського півострова, включала в себе далеко відсторонений від неї, існуючий увесь цей час, стародавній острів** Середній, названий у сучасній картографії островом коса Тузла. До того ж прикубанська коса і прикерченський острів складаються з геть різного гірничого матеріалу — це два незалежні утворення.

За словами вченого, за 50 років вивчення цього краю він уперше чує про нібито приналежність острова Тузла Росії. А все тому, що спорудження російськими дамби в Керченській протоці офіційні особи сусідки називали спочатку як захід захисту від розмиву морських берегів Таманського півострова, а пізніше як необхідність відновлення (?) корінного (?) ложа коси Тузли, щоб з'єднати Таманський півострів з українським островом Тузлинська коса (точніше островом Середнім) і оголосити його своїм. Адже відомо здавна — той, кому належить острів Тузла, володіє та розпоряджається Керч-Єнікальським судноплавним каналом.

Коса Тузла за картою 1779 р.

Український острів Тузлинська коса у радянських документах позначений як Середня коса (Тузла). Ця назва точніше передає природу острова. Він розташований у середині Керченської протоки і не має стосунку до російської коси Тузла, яка складається з мулів. Від берегових ліній Керченського і Таманського півостровів він віддалений приблизно однаково — на чотири кілометри. Російська коса Тузла прилягає до мису Тузла Таманського півострова. Нині вона складається з невеличкого трикутного півострова з лиманних мулів із соляним озером у центрі.

Гребінь підводного валу між островом Середнім (Тузлинським) і косою Тузла знаходиться на глибині близько трьох метрів. По ньому росіяни й створили нині греблю, яку активно зміцнюють. Під час сильних коливань у середній частині валу до 1925 р. не раз виникали невеликий острів-бар або група острівців. Проіснувавши впродовж кількох маловітряних літніх місяців чи навіть року, вони знову постійно зникали. Восени 1925 р. під час потужного південного шторму в цьому районі намули були розмиті востаннє.

Чим була в минулому на місці названих форм рельєфу єдина коса Тузла з основою і районом живлення намулами біля Таманського півострова? Що про це говорять мапи? Найдавніші — з античних і понині, не фіксували в жодному моменті минулого, що було

Громадський контроль

«З рук у руки» — так називається проект, що його здійснює Всеукраїнська громадська організація «Громадський контроль». Автор цієї ідеї голова ВГО «Громадський контроль» Василь Волга передав у регіони три тисячі відеокасет, а до літа, каже, буде сто тисяч. На них — його інтерв'ю. Навіщо ж такі складнощі, хіба не простіше виступити по радіо, телебаченню, ніж тиражувати своє інтерв'ю на касетах? Пан Волга стверджує: є проблеми, порушувати які не зацікавлені ні влада, ні опозиція.

Одна з них стосується того самого тепла, якого так бракує з початком опалювального сезону в багатьох помешканнях. Ось аргументи лідера «Громадського контролю». Влада виправдовується тим, що собівартість опалення одного квадратного метра житла загалом по Україні одна гривня чотири копійки, а середній тариф удвічі менший, та ще й разом із ПДВ. Отож вихід один — підвищувати розцінки на комунальні послуги, аж до повного покриття їх справжньої вартості. Волга наполягає на тому, що 90 відсотків складової тарифів — то енергоносії, передусім газ. Україна, за його словами, видобула його 34 відсотки від внутрішніх потреб, і цього цілком достатньо для забезпечення комунального господарства. До того ж власний газ дуже дешевий. Але Україна експортує його за високими цінами. Натомість людей змушують платити за обігрівання імпортним, а отже — дорогим газом. І серед представників влади, і серед опозиції є люди, які зацікавлені, з одного боку, у високих доходах від експорту газу, а з другого — щоб населення оплачувало вартість імпорту. А насправді, як переконаний Волга, тарифи можна було б навіть знизити.

Ще одна делікатна тема — армія, її фінансування.

Чим же теперішній «Громадський контроль» відрізняється від колишнього народного? Виявляється, передусім тим, що його ігнорує влада. Керівник обласного відділення ВГО Володимир Патарідзе з гіркотою визнав, що на конференцію запрошували представників різних структур, та ніхто не прийшов. А Василь Волга нарікав на законодавчу невизначеність: парламент ніяк не спромо-

очима вчених

Керченська протока за Страбоном. Реконструкція Ф. Дюбуа де Монпере. (Кінець I ст. до н. е.).

так зване корінне тіло коси. Були три елементи: острів Середній, який називають Тузлою, невелика коса Тузла біля Таманського півострова, а між ними — відмілина-бар. Виникала ця перейма час від часу лише влітку, за тихої погоди, але методично і неодмінно увесь час її знищували осінні негоди. Руйнацію намиву постійно довершували потужні напори криги. На місці, де нині лягла російська гребля, були глибини майже такі ж — більш як три метри, як північніше і південніше прилягаючої частини Чорного моря. Ця ситуація не дає жодних підстав стверджувати, що гребля відновила корінне тіло коси.

На першій карті історика Страбона острів Середній (нинішня Тузла) названо островом Сітірус. (Найдавніша антична карта, яка зафіксувала цю частину моря (63 до н. е. — 23 рік н. е.). І пізніше ситуація не змінювалася. Наступна серія з п'яти італійських карт Керченської протоки XIV—XVI ст.; Кюйса — 1699 р., Шхонбека — 1701, Нестерова — 1703, безіменних карт — 1771, 1779, Біллінгса — 1797 років та геть усі наступні карти не позначають так званого корінного тіла, бо воно просто відсутнє. Французький геолог Гюйо, який побував тут у 1837 році, відзначив, що Тузла складалася з корінної частини і двох островів. Дослідники Бутаков і Шестаков (1847), Беккер (1852), Герц (1859) також фіксували розірваний стан коси Тузли. Таких карт, на яких можна показати корінне тіло коси, просто немає. Скрізь лише розмежовані промоїнами окремі острови-намиви. **На кожній із представлених картосхем факти з робіт дослідників, що відтворюють місцеву ситуацію за останні 2000 років, не підтверджують, що на місці цих форм протягом нашої ери будь-коли існувала як єдина форма Тузлинська коса.**

Отже, острів Тузлинська коса (острів Середній) починається від нашого кордону. А на місці нинішньої російської дамби майже завжди видовжувалася коса, яку точніше було б назвати просто стрілкою. Бо нинішнє тіло російської загати було протокою, часом з острівцями, які методично знищували вітри і крига.

Прогнозувати зміни екологічної ситуації в Керченській протоці у зв'язку зі спорудженням тут дамби важко. Адже через звуження протоки до ширини тільки Павловського рукава перевищення рівня моря в північній частині протоки над рівнем моря в південній частині зростає різко. **Відбудуться значне збільшення розмиву берегів протоки і Азовського моря, підвищення рівня грунтових вод в прибережних місцевостях, підтоплення і затоплення земель, вторинне засолення грунтів тощо.** Стрімкішає швидкість течії у вузькій протоці між кінцем дамби і берегом острова. Його південно-східний кінець уже швидко розмивається і відступає, а промоїна — розширяється. Не випадково у планах російських проектантів (яких ще ніхто не бачив) входило не лише довести дамбу до українського острова, а й, як голосно декларувалося, насипати ще 80 метрів по його території. У міру розширення промоїни і наближення її до основного фарватера протоки в Павловській вузькості різниця рівнів води у північній і південній частинах Керченської протоки обов'язково падатиме, але замулення каналу зростатиме. Розмиваюча діяльність моря зменшуватиметься, та однозначно залишиться більшою, ніж нині. Ситуація порівняно стабілізується на стадії, коли третина чи половина острова Середнього виявиться розмитою. Намивати острів не буде чим: навколо нього на дні моря і затоки одні мули. Отже, необхідні інші засоби захисту острова від розмиву — дорогі кам'яні блоки. Дестабілізуючу дію морської стихії збільшуватимуть у холодний період року часті тут потужні північні буревії. Вони скерують усю потугу підпертих дамбою нагінних вод і льодового панцира Таманської затоки на випробування на міцність російської дамби і берегів півострова. Безумовно, загата істотно вплине і викличе зміни в міграції прохідних риб і умовах існування місцевих видів та всього живого в Таманській затоці.

— Усе, що я розповів вище, не сам дослідив, а взяв з літератури різних років, різних епох, різних авторів, — зауважує Петро Підгородецький. — Сама заява росіян: мовляв, «відновлюємо корінну частину коси» науково абсолютно необгрунтована. Це справді дуже серйозна проблема. Потрібно було зробити детальну оцінку впливу одіозної дамби на довкілля. Не зробили. І сьогодні її немає. Гребля змінює гідродинамічну ситуацію, вже активізувала процеси впливу на наше узбережжя та острів. Там серед багатьох проблем і серйозні — сейсмічні.

Сьогодні потрібен об'єктивний, зважений підхід до оцінки ситуації. **Реальну картину екологічної обстановки, що склалася в результаті гідротехнічних робіт у Керченській протоці, слід розглядати поза політикою, щоб політемоції не вплинули на оцінку процесів, що тут відбуваються.** До того ж уже були відомі результати вирішення аналогічних інцидентів за участю Росії. Так, нібито за ініціативою губернатора Астраханської області були захоплені казахстанські острови Укатний і Жосткий у Каспійському морі. Наступні перемовини між країнами завершилися тим, що Казахстан втратив два нафтомістких родовища на Каспії. У інциденті в Керченській протоці таку роль визначили губернатору Краснодарського краю.

Нотатки вчених записав Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

пішов з рук у руки

жеться прийняти закон про громадський контроль, і тому, щоб домогтися цього, потрібна своя фракція у Верховній Раді.

Незважаючи на це, в кількох районах області «Громадський контроль» діє справді активно. У Малинському, наприклад, функціонує 40 осередків, з них 29 у селах. Тісний зв'язок з місцевою владою налагоджено в Радомишлі. Завдяки цьому тут і в деяких інших районах діють громадські приймальні.

Цікаве бачення завдань цієї громадської організації у керівника її Житомирського міського відділення Анатолія Ковальчука. Як депутат Богунської райради обласного центру, він створив депутатську групу «Громадський контроль». Особливу увагу звернули на відомчий житловий фонд. Там мешкають люди, які фактично кинуті напризволяще. Бо те житло нерідко навіть не опалюється, не кажучи про щось інше. А це настрій 15 тисяч житомирян. Так виник задум створити асоціацію мешканців гуртожитків міста. Ковальчук зазначив: не для організації масових акцій, а щоб разом шукати вихід із глухого кута, в якому опинилося відомче житло. Адже господарі не мають грошей ні на його утримання, ні на те, щоб привести в порядок і передати місту.

Створено також асоціацію вчителів, і в ній Ковальчук теж бачить реальний механізм цивілізованого тиску на владу.

Є що робити «Громадському контролю» і в селах: то доярок переведи на «півставки» і платять усього 39 гривень на місяць, то селяни ніяк не можуть узаконити своє право на землю, хоч давно сплатили гроші...

Цікаво, що рішучий спротив Василя Волги спричинила сказана кимось фраза: «Якщо маси побачать, що ми за них, підуть за нами». Він заперечив: завдання «Громадського контролю» не в тому, щоб показувати людям, як їх захищають, і ті, лузаючи на лавочці насіння, казали, що для них непогано працюють. Бо основна ідеологічна засада — створення громадянського суспільства, яке усвідомлює, що владу треба контролювати, націлювання людей на участь у цьому.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ВІСТІ ІЗ ЗАПОРІЖЖЯ

Антиконкурентна змова

Фахівці Антимонопольного комітету України розкрили змову запорізьких пекарів і постачальників зерна, в результаті якої мешканцям області доводилося купувати хліб за завищеними цінами.

Два найбільших хлібозаводи — № 3 і № 5 — закуповували сировину в ТОВ «Агробізнес», до того ж за вартістю на 22 відсотки вище, ніж це підприємство реалізовувало борошно іншим споживачам. Такі дії визнано «антиконкурентними погодженими», що призвели до необгрунтованого завищення вартості. Підприємства оштрафовано на 45 тисяч гривень.

Подарунок для водіїв

Після реконструкції, що тривала два з половиною року, на автотрасі Харків—Сімферополь біля села Кам'янське Василівського району відкрито міст через річку Янчекрак. Проїжджа частина завширшки не 7, як це було раніше, а майже 12 метрів. Тепер на цій ділянці траси ніщо не стримує рух автотранспорту, а улітку тут за добу проходить близько 20 тисяч машин.

Диво-пальник

Для експерименту на одному з котлів центральної котельної Шевченківського району Запоріжжя встановлено пальник, який дає змогу заощаджувати до 10 кубометрів газу на одну гігакалорію. Таку систему розробив кандидат технічних наук Геннадій Барахтенко. За його словами, пальник лише на одному котлі може заощадити за рік 2,5 мільйона гривень. Місцева влада зацікавилася новинкою. Мер Запоріжжя Євген Карташов дав доручення тепловикам спільно з ученими, які займаються проблемами енергозбереження, підготувати бізнес-план модернізації міських котельних, щоб уже нинішнього опалювального сезону домогтися ймовірної економії.

Шанувальники краси

У Запорізькому обласному художньому музеї відкрилася чергова «Виставка одного села». Ще вчора її експонати прикрашали будинки мешканців села Ботієве Приазовського району.

Ботієве незабаром відсвяткує своє 150-річчя. Це село заснували болгари й українці. Так і живуть у мирі і дружбі. Люблятьcя-женяться. Будують будинки. Ростять хліб. Рибалять в Азовському морі. Роблять домашнє вино з винограду. Вишивають сорочки і наволочки. Співають болгарські й українські пісні...

Таким ботіївці і представили своє село на виставці. Звичайно, не для неї вони вишивали ці сорочки і панно, плели гачком мережива і ткали килими, різали з дерева скриньки. А для чого? Та щоб гарно було. І ботіївський ансамбль «Сидянки», що приїхав на відкриття виставки, не заради слави співав, хоча йому доводилося виступати навіть на сцені столичного палацу «Україна». Яку радість отримують сільські артисти від рідної пісні, відчули всі присутні, із задоволенням долучаючись до їхнього хороводу. А ще, спробувавши, глядачі нахвалювали ботіївське вино і болгарські страви з гарбуза та сиру.

За словами начальника обласного управління Людмили Бельмас, це вже четверта за останні два роки «Виставка одного села».

Скарби Куксунгура — в розробку

Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча планує вже в 2005 році приступити до розробки Куксунгурського родовища в Приазовському районі.

Поклади куксунгурської руди, яка належить до легкозбагачувальних залізних кварцитів, виходять безпосередньо на поверхню землі, що дає можливість вести розробку родовища відкритим способом. А запаси скарбів Куксунгура становлять близько 240 мільйонів тонн. Позачергова сесія Новоспаської сільради, на території якої міститься родовище, підтримала намір маріупольців одержати ліцензію на його розробку. Свідчення металургів на користь будівництва нового Гоку біля села Мар'янівка були більш ніж переконливі: з'явиться не менш як півтори тисячі додаткових робочих місць; комбінат ім. Ілліча готовий узятися за розвиток інфраструктури прилеглих до родовища сіл; Гоку знадобиться могутній сільськогосподарський цех, де зможуть повною мірою проявити здібності місцеві фермери, які побоюються сьогодні за свої земельні наділи біля гори Куксунгура... Інвестиції одного з найбільших металургійних підприємств України обіцяють регіону привабливі перспективи його розвитку.

— Ще зовсім недавно ми більше розраховували на використання Азовських грязьових лиманів, — поділився планами місцевої влади голова Приазовської райдержадміністрації Микола Калаянов. — Але коли вже сьогодні все так складається, то чому б не поповнити наш бюджет, співробітничаючи з комбінатом імені Ілліча? Головне, щоб після привабливих пропозицій пішли реальні справи.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Мандрівка до джерел

РОДОВІД

Яких би життєвих висот не досягала людина — якщо вона має у серці “те, що не вмирає” — її завжди кликатиме до себе рідна земля. Щось невимовно щемливе і бентежне є у тім поверненні з далеких чужих доріг до отчого порогу. Тільки тут, біля джерел свого роду і народу, зупиняється мартиролог часу. І зринає сокровенне: “Хто я? Для чого топчу ряст на білому світі? Який слід залишу після себе?..”

Зустріч у сільському храмі

Ім'я цієї незвичайної і в чомусь загадкової людини я прочитала при вході до сільського храму. Викарбувані на табличці літери сповіщали, що дзвони вилито коштом Бориса Миколайовича Кузика.

Настоятель церкви села Головківки Чигиринського району отець Ігор охоче розповів про знаменитого земляка-добродійника. Діди-прадіди його, козаки і гречкосії, споконвіку жили у Холодноярському краї. Старший брат майбутнього генерала, Георгій, також згодом військовий, закінчив у Головківці школу. Борис навчався в Олександрівці, куди батьки переїхали мешкати. Нині там живе його мати Тетяна Хомівна Кузик.

— Генерал щороку буває у нашому селі, — продовжував отець Ігор. — Зустрічається з родичами. Любить блукати Холодним Яром, лісом. Він глибоко віруюча людина і щиросердно опікується відродженням духовності своєї батьківщини. А вона для нього — джерело сил і натхнення. До речі, невдовзі Борис Миколайович має приїхати в Олександрівку на зустріч з учителями. Ви познайомтеся з ним. Це надзвичайно цікава людина — не лише високого інтелекту, а й чуйної, чутливої душі, високої моралі і благородності...”

Щиро подякувала сільському священикові. А у відповідь почула: “Дякуйте Богові...”

Материні оповідки

За вікном сіялася осіння мжичка, а в хаті Тетяни Хомівни було тепло й затишно. На покуті, під вишитим рушником, блищали образи, дивилися з портретів на матір сини, Борис і Георгій, та їх батько, Микола Петрович.

— Оце мені є до кого обізватися, — обвела поглядом родинний іконостас мати. — І наплачуся з ними, і втішуся. Згадаю, що було, де жили. Полетить думка, мов птах, у село, що понад темним лісом і ярами. У стару хату, де під каганцем, пряде на прядці ненька. Гуде веретено, а я слухаю — не наслухаюся материних пісень. — Тетяна Хомівна на хвилю замовкла, ніби вслухаючись у той далекий, рідний голос, і продовжила:

— Мої прапрадіди, переповідала мені матуся, носили прізвище Терещенків. Були вони всі сильними, кремезними, але невисокого зросту, людьми. Тому коли хлопці Терещенки потрапили на Запорозьку Січ, їх козаки одразу охрестили Балабушками. Мій дід, Левко Балабушка, виріс у великій родині. Був він гарячої вдачі. Одружився з найроботящішою у селі дівчиною. Катерина Криниця так добре ткала, що в її сорочках ходило півсела. Коли у них народився син Хома, мій батько, Левко поїхав на заробітки до Сибіру. Та Катерина не змогла жити на чужині і повернулася додому. Хома, Олита та Ялисей Балабушки виросли тут, на дідизні.

“Я грала Наталку Полтавку”

— Мою маму звали Параска. Прізвище — Артеменко, — ткалась ниточка спогадів Тетяни Хомівни. — Мій дід по матері, Гаврило Васильович, та баба, Ликерія Григорівна, роду Литвинів, були дуже набожними людьми. Вони й зазнайомилися молодими у церкві, де співали на криласах. У Головківці, на горі, стояла дуже красива церква. Збудував її цукрозаводчик Микола Терещенко. Тут звели й приходську школу, економію та літній маєток Терещенків. Багато головківчан працювали там і майже всі були письменними. Чимало, і з мого роду також, вивчилося на вчителів. На фронтоні нашої школи здалеку виднілися Тарасові слова: “Учітеся, читайте, чужому научайтесь і свого не цурайтесь”.

Жили ми на Овдіївці. Цей куток дуже мальовничий. Він і досі приходить мені у сни. На горі наша хата під червоною бляхою. А внизу Отаманський парк. І копанки, і криниця під кущем калини. Ще далі — Трапезний ставок, у якому ми з мамою відбілювали полотно.

До школи ходити було далеко. Через глибокі сніги носив мене, малу, на плечах “до грамоти” дід Гаврило. Вчилася я добре. Як зараз бачу перед собою Трифона Меркурійовича Шевченка, який стоїть у класі і читає “Кобзаря”. Ми багато того вчили віршів, ставили вистави. Я завжди грала Наталку Полтавку, Лимерівну... А в 1937 році люди у штатській одежі зайшли у клас і прямо з уроку забрали нашого улюбленого вчителя. Заарештували також Федора Андрійовича та Михайла Макаровича Горбанів, братів Похилів — весь учительський цвіт нашої школи. Не знали ми тоді з мамою, що небагато залишилося бути нам з батьком. Його, секретаря сільської ради, забрали відразу після війни. З Німеччини, де мені довелося перебувати разом з багатьма односельцями на примусових роботах, з військового госпіталю, де працювала медсестрою, я повернулася в осиротілу хату. Замучена, з підірваним здоров'ям, але жива. За мене молилася моя мама...

Криниця під калиною

— Он там, на горі, дворище Хоми Левковича Балабушки, — показувала рукою у бік села Євдокія Цікало. — На прохання онука, Бориса, його недавно відкупили у людей, і тепер там буде все так, як колись, за життя його діда Хоми і баби Параски. Коли ремонтували старезну хату, навіть знайшли дерев'яний гребінь, яким орудувала, коли пряла, баба Параска... А це старий садок і криниця, звідки набирав воду Борисів батько, а мій двоюрідний брат, Микола Петрович Кузик, — продовжувала розповідь жінка. — Минулого літа цю криницю під калиною впорядкували, викопали ще й ставочок.

Коли приїжджає у Головківку мій племінник Борис, він любить посидіти коло води, згадати своє дитинство. Борис каже, що це найкраще місце на землі. Та й справді, влітку, коли цвітуть синяком навколишні пагорби, тут ніби в раю...

— Рід Кузиків дуже старовинний, — ділився спогадами Іван Маркович Цікало, чоловік Євдокії. — Один з дідів їхніх, Сидір, був садівником у поміщика Терещенка. Всі столипінські сади навкруг нашого села — то й його заслуга.

У Петра Кузика, страшної зими тридцять третього померла від голоду дружина, Пріська. Щоб добути для дітей, Миколи та Віри, хліба, Петро спробував пробитися через міліцейські заслони на Донбас. Однак по дорозі, знесилений і пухлий, загинув голодною смертю. Підліток Микола рушив за батьком і потрапив до сирітського будинку.

Перед війною інтернат почали розформовувати, і хлопець знову прибився до рідного села. Прийняла його за сина у свою сім'ю тітка Палажка, братова сестра.

— Нас у батьків було троє дочок, — зі сльозами на очах дивилася у туман минулого Євдокія Іванівна. — У голодовку 47-48-х років мама окраєць житнього хліба завжди ділила між нами і Миколкою. А сама ставала до образів і всю ніч молилася... Від нас Коля вивчився на шофера, оженився. І скільки жив, ніколи не забував добро, родичався.

Тепер Євдокія Цікало, як колись її великої душі ненька, тепло і сердечно зустрічає свого племінника Бориса Миколайовича Кузика на своєму обійсті.

На відстані душі

З благословення отця Ігоря вдалося побувати на традиційних зустрічах Бориса Кузика з учителями Олександрівського району. Тоді вперше побачила знаменитого генерала-академіка, керівника найпотужнішого російського високотехнологічного холдингу.

Він виявився “нетиповим” генералом. Молодий, стрункий, елегантний, з приязним усміхом уважних сіро-блакитних очей. Коли Борис Кузик вийшов на шкільну сцену, він хвилювався. “Навіть більше, ніж тоді, — згодом щиро зізнався, — коли йшов доповідати Президенту Росії...”

Гість із Москви разом з незмінним своїм співавтором Василем Білошапкою представили землякам нову фундаментальну книгу-календар “Олександрівський меридіан: люди, події, час”. Головні герої в ній — минувшина і звичайні-”незвичайні” (бо вони вже увійшли в історію!) жителі тихої місцини над Тясмином.

Галерея ветеранів війни та праці, учителів, лікарів, бібліотекарів, лауреатів премії Бориса Кузика, — це 511 сторінок чудово ілюстрованої кольорової книги, видрукованої у видавництві “Мистецтво”.

А згодом ми побували з Борисом Миколайовичем на його батьківщині і материзні. Вклонилися тисячолітньому дубові-патріархові у Холодному Яру. Спробували води з криниці, що під калиною. Оглянули старовинний будинок, де, за задумом великого прагматика і романтика, буде краєзнавчий музей Головківки. Зустріли хрещену матір, Марію Левківну Лівицьку, котра у далекі шістдесяті “хрестила у церкві Борика”. Старенька поблагословила хрещеника, подякувала за подарунки. Й сказала, що за велике добро, яке Борик робить для людей, “його будуть згадувати і молитимуться за нього люди...”

Потім ми стояли на найвищій головківській горі, звідки видно заквітчані пагорби і ліс. Тут колись, у цій чистій красі, сяяла сліпучими банями велична церква. Кликала ясними своїми вікнами не одне покоління Кузиків, Балабушок, Артеменків, Литвинів стара привітна школа.

— Де фундамент терещенківської церкви? Чи залишилися фотознімки чи картини цього храму? — задумливо запитав Борис Кузик.

...Однак це вже нова історія. Про повернення до джерел.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська—Кіровоградська області.

На знімках: Борис Кузик з Президентом Росії Володимиром Путіним; у старому саду; зустріч з хрещеною матір'ю Марією Левківною Лівицькою.

Фото автора.

Із досьє “Голосу України”

Кузик Борис Миколайович, генеральний директор холдингової промислової компанії “Нові програми і концепції”, народився 19 жовтня 1958 року у містечку Олександрівка на Кіровоградщині. Закінчив вище військове фінансове училище і академію. Служив на Далекому Сході. Має звання генерал-майора. Працював помічником Президента Росії з питань військово-технічного співробітництва.

Доктор економічних наук, професор. Академік Академії військових наук Російської Федерації. Заслужений діяч науки Російської Федерації. Лауреат Державної премії Російської Федерації в галузі науки і техніки (2002). Президент Інституту економічних стратегій. Автор більш як десяти книг про ВПК та його розвиток. Три, у співавторстві з В. В. Білошапкою, написано “для душі” — про історію і сьогодення рідного краю. З допомогою генерал-майора споруджуються і оновлюються храми. Створюються музеї. Закуплено для шкіл комп'ютерні класи. Для відзначення творчих успіхів інтелігенції засновано щорічну премію. Діє благодійний фонд. Гасло життя Бориса Кузика — “Роби те, що повинен, і хай буде, що буде”. Його історичний герой — Петро Столипін. Сакральні місця — урочище Холодний Яр і тисячолітній дуб Максима Залізняка.

Одружений. Має двох синів.

Чи є громадянство в баклана?

ТОЧКА ЗОРУ

Баклан — великий птах, мешканець прибережної зони морів, дельт і озер, один із наймасовіших птахів, що живуть у дельті Дунаю. Дивну особливість фізіології цього птаха виявили борці за дику природу. З'ясовується, життєвих сил у бакланів, що проживають в українській частині дунайської дельти, в десятки разів менше, ніж у бакланів на румунському боці. Але варто українському баклану «змінити громадянство», перелетівши до Румунії, як його життєві сили миттєво збільшуються — ну просто, як у казкового птаха Фенікс.

Як стверджують борці за дику природу, що румунському баклану добре, те українському — смерть. Саме так, «принципово і гостро», порушують питання учасники акції за порятунок природи Дунайського біосферного заповідника (ДБЗ), розташованого в українській частині дельти Дунаю (Міжнародний соціально-економічний союз, Київський еколого-культурний центр, екологічна група «Печеніги» і деякі інші).

Організатори акції, що виступають проти створення в українській частині дельти Дунаю судноплавного ходу глибоководним дунайським руслом Бистре, стверджують: судноплавство призведе до знищення Дунайського біосферного заповідника. З цього питання вони направляють звернення на адресу Президента України, Кабінету Міністрів, Міністерства транспорту, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та ін.

А директор Дунайського біосферного заповідника Олександр Волошкевич заявив агентству «Франс Пресс»: «Екосистема заповідника занадто вразлива, щоб витримати забруднення нафтопродуктами і цілодобовий рух, нічний шум навколо каналу, пов'язаний із судноплавством». Щоб оцінити, наскільки ці заяви відповідають міжнародній практиці, поглянемо на карту дельти Дунаю — з'ясовується, і в Румунії, і в Україні вся площа дунайської дельти оголошена заповідною — з 1998 року тут розташовано транскордонний біосферний резерват «Дельта Дунаю» під егідою ЮНЕСКО, загальною площею 5800 кв. км.

Водночас у Румунії на території заповідника функціонує судноплавний Сулинський канал (за європейською класифікацією клас «Е» — міжнародна водна магістраль). Це велика гідротехнічна споруда — штучний канал, що проходить спрямленим природним Сулинським рукавом. Протягом усієї річкової траси канал укріплено бетонними конструкціями, а в морській частині — дамбами. Тут щорічно проходять тисячі великотоннажних суден, систематично ведуться днопоглиблювальні й ремонтні роботи. А Сулинський канал пролягає територією біосферного резервату Румунії, що ніяк не позначається на видовому біорізноманітті тваринного і рослинного світу цього заповідника. Ні румунські, ні європейські борці за дику природу не робили заяв із приводу руйнування вразливої екосистеми заповідника у зв'язку з існуванням і роботою Сулинського судноплавного каналу.

Мало того, у заповіднику протягом років ведеться і вже наближається до завершення будівництво ще одного судноплавного каналу — по Георгіївському руслу Дунаю. А поруч з дунайською заповідною дельтою Румунія побудувала і ввела в експлуатацію ще два великі дунайські судноплавні канали європейського класу — канал «Черноводе—Констанца» (1984 рік) і «Меджідія—Новодарі» (1988 рік). Довжина штучної частини румунських каналів на території заповідника становить: діючого Сулинського — 79,6 км, Георгіївського (що будується) — 104,6 км. А майбутнього українського — 3,1 км.

І ось, на відміну від багатьох десятків кілометрів каналу, який прокладений по суші, експлуатується Румунією сторіччями й істотно не впливає на біорізноманіття природи, тільки ці три наших кілометри, та й то на морському барі, на думку борців за дику природу, спричинять її негайну загибель.

Викликає зацікавленість і те, що всі перипетії, пов'язані з будівництвом Румунією нового судноплавного каналу, зміною русла Дунаю в районі мису Ізмаїльський Чатал, активним судноплавством по території державного резервату біосфери, ні місцеві — румунські, ні наші — українські, ні загальноєвропейські екологічні організації анітрішки не турбували. Та варто було тільки розпочати підготовку до будівництва життєво необхідного для України власного виходу в море на Дунаї, а отже, на мій погляд, створити погрозу монополії доходам сусіда, як одразу виникла «гостра стурбованість» і в наших, і в румунських захисників природи.

Не знаю, як вам, а я бачу тут винятково прояв чистої економіки і жодних відмінних рис у фізіології в румунських і українських бакланів.

Під час підготовки будівництва майбутнього каналу в українській дельті цілком виконано процедуру, передбачену законом. Забезпечено вивчення всіх можливих варіантів. Технічно-економічне обгрунтування оптимального варіанта будівництва судного ходу по гирлу Бистре пройшло всі необхідні експертизи і затверджене Кабінетом Міністрів України.

У середині жовтня в Одесі, з ініціативи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України й Одеської обласної державної адміністрації відбувся робочий семінар міжнародних незалежних експертів на тему: «Відновлення транзитного судноплавства в українській частині дельти Дунаю в умовах існування біосферного заповідника на основі міжнародного досвіду». У роботі семінару взяли участь відомі зарубіжні вчені в галузі екології, біогеохімії, іхтіології, гідрології, геоморфології, економіки природокористування, заповідної справи, а також вивчення і моделювання гирлових і берегових процесів, теорії і практики охорони природи із шести країн світу.

У резолюції експертів, зокрема, сказано: «Багаторічна світова практика довела можливість транспортного використання гирлових ділянок річок без істотного збитку для природи цих територій (Велика Британія, В'єтнам, Канада, Литва, Польща, США, Росія, Румунія та ін.). Погодитися з висновками комплексної державної експертизи України (зокрема й екологічної), що рекомендує як оптимальну трасу судового ходу варіант через гирло Бистре (Новостамбульське), що відповідає аналогам у світовій практиці облаштування судновых ходів на природоохоронних територіях».

Із ситуацією в українській дельті і проектом майбутнього глибоководного судового ходу (ГСХ) «Дунай—Чорне море» також ознайомилися експерти ЮНЕСКО і Рамсарської конвенції в Європі. Під час підбиття підсумків робочого візиту в Україну вони висловили подяку українській стороні, насамперед Міністерству транспорту України і держпідприємству «Дельта-лоцман», що докладно, з наданням усіх документів, з демонстрацією на місці показали, де і як буде організовано судноплавство. Як позитивний приклад утримування каналів і впровадження високих технологій моніторингу за додержанням питань загальної безпеки, в тому числі екологічної, експертами відзначено роботи «Дельта-лоцман» у Дніпро-Бузькому лимані.

Експерти також висловили побажання в частині забезпечення необхідних компенсаційних заходів під час створення українського ГСХ «Дунай—Чорне море», а саме: розширення територій і оптимізація їх використання, а також компенсація традиційного водокористування (судноплавство, рибальство та ін.). Ці заходи передбачаються проектом створення ГСХ і відповідають принципам Севільської стратегії гармонічного поєднання економічної, екологічної і гуманітарної складових. Отже, українськими і закордонними фахівцями визнано — створення глибоководного судового ходу «Дунай—Чорне море» цілком відповідає духу і принципам програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ПОСТ ДАІ

Убивство на дорозі

Той осінній день був фатальним у житті зубного техніка Пальмірської лікарні, що на Черкащині, Сергія Ковальчука. Його тіло знайшли на проїзній частині дороги. Автомобіль, котрий скоїв наїзд, більш як десять метрів протягнув нещасного і залишив місце злочину.

Мешканці районного центру Золотоноші, де сталося це резонансне ДТП, були шоковані подією. Як пізніше з'ясувалося, винуватець трагедії повернувся на місце злочину. Але не для того, щоб розкаятися, а щоб виступити лжесвідком і спробувати заплутати слідство.

Виявлені неподалік місця наїзду фрагменти фари допомогли слідчо-оперативній групі швидко вийти на слід підозрюваного. Як з'ясувалося, це був заступник голови Чорнобаївської райдержадміністрації Олексій Р., який скоїв наїзд у стані сп'яніння. Після цього він спокійно попарився в лазні, а потім намагався замести сліди злочину. Під тиском незаперечних доказів чиновник зізнався у скоєному.

У нинішньому році це четверта ДТП зі смертельним наслідком, під час якої водій зник з місця пригоди. В усіх випадках їх було розкрито колективом Золотоніського ДАІ, яке очолює капітан міліції Олександр Лада, по "гарячих слідах".

Володимир ЕННАНОВ.

Київ—Черкаси—Київ.

Патруль урятував чотири життя

Завдяки щасливому збігу обставин, патруль ДАІ врятував чотири життя, перехопивши машину озброєних бандитів.

На 60-му кілометрі автодороги Мар'ївка—Берислав троє автоінспекторів помітили «Жигулі», які різко звернули з траси на грунтову дорогу. Номерні знаки легковика були густо заляпані грязюкою, а з його відчиненого вікна пасажири щось поспіхом викидали. Така поведінка мобільній групі дорожньо-патрульної служби ДАІ окремого батальйону м. Таврійськ видалася підозрілою. ВАЗ-21063 зупинили й ретельно оглянули. Найгірші підозри вартових доріг підтвердилися — у салоні вони знайшли повну екіпіровку грабіжників: шапочку з прорізами для очей, скотч і пістолет. За декілька метрів від автомобіля патрульні підібрали ще дві аналогічного "фасону" шапочки й обріз мисливської рушниці.

У «Жигулях» сиділо четверо молодих чоловіків, яких відконвоювали до Бериславського райвідділу міліції. Шоковані несподіваним завершенням своєї багатообіцяючої поїздки, жителі Великої Олександрівки повідали, що кінцевою метою їхнього маршруту було село Осокорівка. Там зграя планувала зробити наліт на заможне, за їхніми відомостями, подружжя.

Грабіжники сподівалися зірвати солідний, за провінційними мірками, куш — 8 тисяч доларів. На сім'ю злочинне угруповання навела Галина Ш., мешканка тієї ж Осокорівки. Вона показала хвацьким хлопцям підхожий для «експропріації» будинок і гарантувала в потрібний момент відключити телефон, щоб жертви не змогли викликати допомогу. Довідавшись, що односельці назбирали грошей на іномарку, Галина домовилася з випадковим знайомим Валерієм відібрати гроші. Свою частку вона оцінила в тисячу «зелених».

Для майбутнього нальоту Валерій придбав обріз двостволки і загітував ще трьох легких на підйом «джентельменів удачі». На допиті заарештовані в один голос почали стверджувати, що збиралися лише обікрасти родину. Однак, у разі опору, доля подружжя, їхньої дочки та старенької бабусі, схоже, була б вирішена: пістолет і обріз спільники тримали в бойовій готовності.

За незаконне зберігання зброї і доведене приготування до розбою (стаття Кримінального кодексу) грабіжники-невдахи незабаром постануть перед судом. На лаві підсудних опиниться і навідниця. Вона звинувачується в пособництві злочинові, участі в його підготовці і, відповідно, розбої. Усе це може вилитися для неї у 8-15 років за колючим дротом.

Олег ІВАНЧУК,
старший прокурор відділу прокуратури Херсонської області;
Володимир ЕННАНОВ.

ОГОЛОШЕННЯ

Поділ Поділлю руку подає

Понад сто тисяч гривень надав Подільський район столиці на реконструкцію однієї з вулиць історичного Тульчина, райцентру на Вінниччині. Кошти використано на ремонт проїжджої частини, встановлення освітлення, реставрацію фасадів окремих будинків. На урочисте відкриття оновленої вулиці, яка відтеперноситиме назву Києво-Подільська, прибула представницька делегація, очолювана головою Подільської райдержадміністрації столиці Григорієм Романюком.

Гості також узяли участь в освяченні реконструйованого храму в селі Ганнопіль. Роботи, виконані фахівцями «Укрпроектреставрації», також оплатили кияни. Вперше руку допомоги тульчинцям вони подали у важкі дні льодової стихії 2000-го: газифікували село Ганнопіль, передали його мешканцям комфортабельний автобус, виділили 120 тисяч гривень «живих» грошей. Тульчинці на знак подяки щороку влаштовують на Подолі ярмарок сільськогосподарської продукції за зниженими цінами.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ОГОЛОШЕННЯ

Дирекція ЗАТ "ИНПРОМСЕРВИС",

код ЄДРПОУ 32337629, повідомляє, що 13 січня 2003 року о 12.00 за адресою: м. Харків, провулок Микитинський, 24 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний

1. Збільшення статутного фонду товариства.
2. Різні питання.

Інформація про збільшення статутного фонду.

ЗАТ "ИНПРОМСЕРВИС", розташоване за адресою пров. Микитинський, 24, м. Харків, 61001, тел. 14-09-09, збільшує статутний фонд для активізації фінансово - господарської діяльності. Статутний фонд збільшується на 500000 грн. Номінальна вартість кожної акції 25 грн. Додатково випускається 20000 штук простих іменних акцій. Форма випуску документарна. Переважне право на додатково випущені акції мають акціонери товариства в кількості пропорційній їх частці у статутному фонді на момент прийняття рішення про додатковий випуск.

Проект змін до статуту:

1) п. 7.1. статуту викласти в наступній редакції:

" 7.1. Статутний фонд товариства становить 731250 (сімсот тридцять одна тисяча двісті п'ятдесят) гривень".

2) п. 7.2. статуту викласти в наступній редакції:

"7.2. Статутний фонд товариства поділено на 29250 (двадцять дев'ять тисяч двісті п'ятдесят) простих акцій номінальною вартістю 25 (двадцять п'ять) гривень 00 копійок кожна. Оплата повної вартості акцій повинна бути зроблена акціонером не пізніше року з моменту реєстрації товариства."

Збитки у зв'язку з додатковим випуском акцій не передбачаються.

Дирекція ЗАТ "ИНПРОМСЕРВИС"

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Металургремонт», код ЄДРПОУ 21874223, юридична адреса: 51902, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, вул. Українська, буд. 3, р/р 26006000240002 в Дніпродзержинському відділенні ДФ АКІБ «Укрсиббанк», МФО 306856, справа № Б 15/132/03. Розпорядник майна Лихопьок Д. П., ліцензія АА № 249601, 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 37.

За рішенням зборів засновників ТОВ «Промнафтогазтехнологія» за № 9 від 01.10.2003 р. вказане товариство ліквідується.

Заяви кредиторів та інших зацікавлених осіб приймаються протягом одного місяця за адресою: 04114, вул. Полупанова, 21, т. 430-46-53.

Благодійний Фонд підтримки освіти, науки, культури, преси і гуманітарного співробітництва «Дніпро — Тиса» (код 25193750), зареєстрований в Управлінні юстиції м. Києва за № 0122-97 Б. Ф. від 07.08.1997 р., повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: 01001, м. Київ, вул. Грушевського, 3.

ЗАТ «Родник здоровья» (м. Київ, вул. Борщагівська, 182-В) Код ЄДРПОУ 23722581 реорганізується в ТОВ «Джерело здоров'я» (м. Київ, вул. Борщагівська, 182-В) Код ЄДРПОУ 23722581.

Благодійний Фонд підтримки інвестицій і підприємництва «Київ-Карпати» (код 25193744), зареєстрований в Управлінні юстиції м. Києва за № 0123-97 Б. Ф. від 07.08.1997 р., повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: 01001, м. Київ, вул. Грушевського, 3.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 13.11.03 р. по справі № Б-31/135-03, оголосив банкрутом товариство Балаклійський міжгосподарський комбікормовий завод (64200, Харківська обл., Балаклійський р-н, смт. Савинці, вул. Північна, 2, код 00686836, р/р 26005034850000 у ХФ АКІБ «УкрСиббанк», МФО 351641). Розпочато ліквідаційну процедуру.

Лікідатором призначено Назирову В. П. (ліц. АА № 249730 від 19.10.2001 р., м. Харків, вул. Полтавський шлях, 22, ХТБ).

Господарський суд Херсонської області (м. Херсон, вул. Горького, 18) Постановою № 5/99-Б від 06.11.2003 року визнав банкрутом КСП ім. Блюхера с. Архангельська Слобода, Каховського району, Херсонської області (юридична адреса: Херсонська обл., Каховський р-н., с. Архангельська Слобода, вул. Урицького).

Ліквідатором призначено Олійника Олександра Івановича: 73026, м. Херсон, пров. Козацький, 10-а, кв.12.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

Господарським судом Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) ухвалою від 20 жовтня 2003 р. порушено справу № 9/64 про банкрутство Приватного підприємства «ФЕСТ», ЄДРПОУ 31710949 (юридична адреса: 33024, м. Рівне, вул. Млинівська, 23; р/р 260072373 в РОФ АППБ «Аваль», МФО 333227).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сауха Руслана Петровича (33000, м. Рівне, вул. Драгоманова, 27; ліцензія № 315402).

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області та ліквідатор ДП «Автомобіліст» ЗАТ «Запоріжжяводбуд»

проводять публічні торги (аукціон) з реалізації майна підприємства-банкрута ДП «Автомобіліст» ЗАТ «Запоріжжяводбуд» (справа № 19/28).

На публічні торги (аукціон) виставляється наступне майно: комплекс будівель загальною площею 1444,5 м^2, розташований за адресою: 71600, Запорізька область, м. Василівка, вул. Чекістів, 53.

Початкова ціна продажу 57208,16 грн. (з ПДВ).

Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни продажу майна, що реалізується, перераховується філії Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області на р/р 2600827020 в ЗОД АППБ «Аваль» м. Запоріжжя, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Реєстраційний збір 17 грн. за комплект документів для реєстрації учасника публічних торгів (аукціону) перераховується філії Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області на р/р 260082431 в ЗОД АППБ «Аваль» м. Запоріжжя, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Заявки на участь у публічних торгах (аукціоні) приймаються не пізніше, ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 11 з 9.00 до 18.00 (крім вихідних).

Для ознайомлення з майном та оформлення участі у публічних торгах (аукціоні) звертатися за телефонами: (0612) 12-94-84, 12-18-40.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 29.12.2003 р. о 12.00 за адресою: м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 11.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. О. О. Богомольця
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС
на заміщення вакантних посад

ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДР
(доктора медичних наук, вчене звання професор)
Акушерства та гінекології № 2 — 1 ст.

ПРОФЕСОРІВ КАФЕДР
(доктора медичних наук)
Пропедевтики внутрішніх хвороб № 2 — 1 ст.
Терапії стоматологічного факультету — 1 ст.
Факультетської хірургії № 2 — 1 ст.
Клінічної імунології та алергології з курсом дитячої клінічної імунології — 1 ст.

ДОЦЕНТІВ КАФЕДР
Україністики — 1 ст.
Акушерства та гінекології № 1 — 1 ст.
Оториноларингології — 0,25 ст.

АСИСТЕНТІВ КАФЕДР
Патологічної анатомії — 1 ст.
Біології — 0,5 ст.

СТАРШОГО ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ
Україністики — 1 ст.
Медичної інформатики та комп'ютерних технологій навчання — 1 ст.

ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ
Медичної інформатики та комп'ютерних технологій навчання — 1 ст.
Фізичного виховання і здоров'я — 1 ст.

Строк конкурсу місяць від дня оголошення.
Документи надсилати на ім'я ректора за адресою: 01601, м. Київ, бульвар Т. Шевченка, 13, відділ кадрів, т. 234-60-74.

06.11.2003 р. постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) в справі про банкрутство № 32/158-Б Донецьке управління виробничої комплектації Корпорації «Укрмонтажспецстрой» (83103, м. Донецьк, вул. Кобозева, 3; ЗКПО 01417647, р/р 26009301745053 в філії Головного управління Промінвестбанку України в Донецькій області, МФО 334635) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого — Марченко Юлію Вікторівну, ліцензія АА № 668266 від 30.09.2003 р. (тел. 8-050-473-34-77).

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) винесені такі постанови про визнання підприємств банкрутами та відкриті лівідаційні процедури в порядку ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника, або визнання його банкрутом»:

1. Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Конотопцукор», 41600, Сумська обл., Конотопський район, смт. Дубов'язівка. Комбікормовий завод. Код ЄДРПОУ 30228118, р/р 2600831953200\1 в КТВБВ СФ КБ «Приватбанк», МФО 337546 Постановою № 12/100 від 11.11.2003 р. Господарського суду Сумської області визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

2. Приватну торгово-промислову фірму «Готекс», 41615, Сумська обл., м. Конотоп, вул. Бр. Радченко, 58. Код ЄДРПОУ 14021069, р/р 260063016015\5 в ПІБ м. Конотоп, МФО 337386 Постановою № 12/96 від 04.11.2003 р. Господарського суду Сумської області визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором підприємств банкрутів призначено арбітражного керуючого Пономарьова І. І. (ліцензія АА № 668347 від 29.10.2003 р.).

Заяви кредиторів приймаються в місячний термін з дня публікації оголошення за адресою: 41615, вул. Лазаревського, 15/2, м. Конотоп Сумської області. Тел. 05447-4-32-22.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Миколаївській області
повідомляє про проведення відкритих торгів
по продажу активів ДНПЦ «Никонд»:

Лот № 1 — токарно-гвинторізний станок 16БО5А, 1989 рік випуску — початкова ціна продажу — 2300,00 грн.
Лот № 2 — токарно-гвинторізний станок 16БО5А, 1986 рік випуску — початкова ціна продажу — 2200,00 грн.
Лот № 3 — свердлильний станок БЕС 11, 1988 рік випуску — початкова ціна продажу — 110,00 грн.
Лот № 4 — свердлильний станок — 2Н106 — початкова ціна продажу — 60,00 грн.
Лот № 5 — свердлильний станок ЕМ- 10 — початкова ціна продажу — 200,00 грн.
Лот № 6 — заточний станок 3 Б 633 — початкова ціна продажу — 50,00 грн.
Лот № 7 — друкарська машинка «Ятрань» (3 шт.) початкова ціна продажу — 20,00 грн.
Лот № 8 — прес ручний УС 3000 кг — початкова ціна продажу — 550,0 грн.
Лот № 9 — генератори імпульсні (8 найменувань) початкова ціна від 30,00 грн.
Лот № 10 — матеріали (27 найменувань) початкова ціна від 1,0 грн.
Лот № 11 — прибори (амперметри, вольтметри) початкова ціна від 3,0 грн.
Лот № 12 — телерадіокомплектуючі в асортименті початкова ціна від 0,01 грн.
Лот № 13 — електротехнічна продукція в асортименті початкова ціна від 0,2 грн.

З питань продажу ознайомлення з майном звертатися за телефонами: 8 (0512) 47-34-63, 47-34-64, 23-12-61 та за адресою: м. Миколаїв, вул. Електронна, 81.

Розмір гарантійного внеску складає 5% від початкової ціни продажу. Розмір реєстраційного внеску складає 17 грн. Реквізити для перерахування: Миколаївська філія ДГУ Агентство з питань банкрутства, р/р № 260086681 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182, код ОКПО 24779442. Заявки на участь в аукціоні приймаються не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: м. Миколаїв, вул. Московська, 54-а.

Публічні торги відбудуться 29 грудня 2003 року о 10 годині за адресою: м. Миколаїв, вул. Садова, 1а, 4-й поверх.

ВАТ «Хащуватське ХПП»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 12 січня 2003 року за адресою: Кіровоградська область, Гайворонський район, с. Хащувате, вул. Степова, 1 о 14-00 годині.

Порядок денний:

1. Переобрання Голови Правління товариства.
2. Внесення змін до установчих документів товариства.
3. Затвердження внутрішніх нормативних документів товариства.

Кожний акціонер повинен мати при собі паспорт, або інший документ, що посвідчує особу, представник акціонера діє на підставі доручення, завіреного належним чином у встановленому законодавством України порядку.

До відома громадськості
Відкрите акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь»

69008, Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 72
Факс: (0612) 13-18-58
Телекс: 127463 ХРОМ
Телетайп: 127121 РАЙДУГА

подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву щодо подовження дії ліцензії з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — територія України.

До відома громадськості
Відкрите акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь»

69008, Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 72
Факс: (0612) 13-18-58
Телекс: 127463 ХРОМ
Телетайп: 127121 РАЙДУГА

подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву щодо подовження дії ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — територія України.

ТОВ «Магазин № 106», зареєстроване Виконкомом Дарницької районної Ради народних депутатів м. Києва 20.12.1994 р. (ЗКПО 21597930), повідомляє про ліквідацію підприємства відповідно до рішення Засновників. Претензії приймаються з 28 листопада по 28 грудня 2003 р.

Згідно з рішенням загальних зборів учасників від 24.11.2003 року (Протокол № 1—03) розпочато процедуру ліквідації (за рішенням власника) товариства з обмеженою відповідальністю «ГАЛИЧИНА-ЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 30983936). Всі претензії кредиторів щодо товариства приймаються протягом двох місяців з моменту опублікування даного оголошення за адресою: 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Мазепи, 135.

Ліквідаційна комісія.

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу про банкрутство:

Товариства з обмеженою відповідальністю «Форум», код ЄДРПОУ 31076525, юридична адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Упорний тупик, 19, р/р 26008106856001 в Кіровському відділенні ЗАТ КБ «Приватбанк», МФО 305299, справа № Б 29/169/03. Розпорядник майна — Кулак І. М., ліцензія АА № 249984, 50093, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, а/с 68.

Господарським судом Черкаської області (18000, м. Черкаси, бульв. Т. Г. Шевченка, 307) порушено справу № 08/3916 про банкрутство ВАТ «Стеблівське ремонтно-транспортне підприємство», ЄДРПОУ —00908633, місцезнаходження: смт. Стеблів, Корсунь-Шевченківський район Черкаської області, вул. Чіковані, 26, р/р 26001001726001 в Черкаській філії в АТ «Укрінбанк» м. Корсунь-Шевченківський, МФО 354314.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Пшеничного Сергія Миколайовича (м. Черкаси, вул. Вернигори, 16, кв.6).

Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 19.11.03 р. по справі № Б-39/400-03 (Б-13041/2-39) визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю "Луч" (Харків, вул. Володимирська, 23, код 21172047, р/р 26007301810916 у ПІБ ХРУ УАК м. Харкова, МФО 351458). Розпочато ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чаговець Т.П., ліц. АА № 250135 від 4.12.01 р.,(61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 10, к. 5-А, тел. 773-01-30). Кредиторські вимоги приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 13.02.2002 року у справі № 18/122 Б визнав банкрутом ТОВ «Донопторг» м. Донецьк, б-р Шевченко, 26 (ЄГРПОУ 25103310) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Скачко Сергія Леонідовича (ліцензія № 250225, 86123, м. Макіївка, вул. Фонтанна, 1а, кв.12).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У СЄХЛ намічаються зміни?

Хокей. Генеральний менеджер національної збірної та київського "Сокола", заслужений тренер України Василь Фадєєв завжди охоче спілкується з пресою.

— Як настрій, Василю Митрофановичу? — запитую Фадєєва. — **Чи, бува, не побільшало щирих і багатих друзів у київського "Сокола"?**

— Імовірно, матимемо серйозного спонсора. Компанія "Лукойл-Київ" спочатку надасть матеріальну допомогу грудневому турніру збірних у нашій столиці. А наступного року, можливо, допоможе і "Соколу".

— Про те, що окремі українські хокеїсти виступають у Європі та НХЛ, а ще велика група — в російських клубах, написано чимало. Але, подейкують, що наших (у чималій кількості) можна зустріти також і в колективах, котрі є нашими суперниками в чемпіонаті СЄХЛ. Чи відповідає це дійсності?

— Так. До речі, можу назвати поіменно: в Білорусі — Віталій Семенченко, Денис Ісаєнко (обидва — ХК "Гомель"), Віктор Андрущенко ("Хімволокно", Могильов), Олександр Яковенко ("Динамо", Мінськ), Микола Ладигін, Дмитро Гнитко, Василь Горбенко (усі — ХК "Вітебськ"), Євген Бруль ("Німан", Гродно); у Латвії — Олександр Федоров, Юрій Лясковський, Олег Крикуненко, Артем Бондарєв (усі — "Металургс", Ліепая), Олександр Панченко, Артем Гніденко, Євген Пастух (усі — ХК "Рига-2000").

— Ті, хто грає, зокрема, в Росії, зрозуміло, змагаючись у чемпіонаті високого рівня, підвищують майстерність, клас. Та й матеріально забезпечені добре. А яка користь від перебування в білоруських та латвійських клубах?

— Матеріальна вигода. В Білорусі та Латвії платять значно вище, ніж у нашому клубі. І не тільки хокеїсти їдуть. Он нещодавно подався до Гомеля працювати тренером наша легенда Юрій Шундров.

— Коли ми вже заговорили про чемпіонат Східно-Європейської хокейної ліги (СЄХЛ), то під час недавнього перебування в Києві президент ліги Лев Контарович з Мінська сказав журналістам про можливі зміни у форматі змагань. У чому вони полягають?

— Білоруські клуби створили власний повноцінний національний чемпіонат. Тому для них турнір СЄХЛ — уже вчорашній день. Та ще й витрат більшає, і кількість матчів за сезон надмірна — вісімдесят. Пан Контарович поки що нічого конкретного не сказав. Але він не відкидає вірогідності такої ситуації, що клуби з Білорусі таки відмовляться від участі в чемпіонаті СЄХЛ.

Однак ліга, сподіватимемося, не припинить існування. На наступний сезон Латвія готова виставити чотири клуби, ми — два. Можливо, по кілька команд делегують Росія та Литва. Поляки також вивчають ситуацію. До речі, вони вже поготилися виставити два колективи на турнірі Кубка СЄХЛ, котрий відбудеться в ці дні в Гданську. І ми там граємо.

Маємо і запасні варіанти. "Сокіл" запрошують виступати у відкритій першості Білорусі. Міністр спорту Росії В'ячеслав Фетисов пообіцяв за скрутної ситуації розглянути питання про включення "Сокола" до турніру вищої російської ліги. Хоча нам треба робити все, щоб у перспективі проводити власний національний чемпіонат. Що ми, гірші за білорусів? Окрім Києва та Харкова, варто відновити хокейне життя в Донецьку, Дніпропетровську, Запоріжжі, Сіверськодонецьку, Дніпродзержинську. От вам і свій турнір. Але потрібна зацікавленість влади і заможних людей. Це, повірте, буде прибуткова справа.

— І насамкінець розкажіть трохи про грудневий турнір у Києві "Євро-виклик" з участю національних збірних...

— Нагадаю, що збірні України, Данії, Латвії та Естонії зберуться у столичному Палаці спорту, де змагатимуться з 19 по 21 грудня. Щодня відбуватиметься по два турнірні поєдинки. Збірна України свої зустрічі щоразу розпочинатиме о 18.30. Ціна на квитки (одразу на два поєдинки) — дві та чотири гривні. Кілька матчів планує транслювати ТРК "Київ". Але відданим прихильникам хокею раджу неодмінно завітати до Палацу спорту 20 грудня. Окрім двох календарних матчів, проходитиме ще й товариський. Зустрінуться команди "Зірок України" та ветеранів збірної Союзу. Серед його учасників ви побачите видатних майстрів минулих років — Старшинова, Якушева, Степанищева, Ширяєва, Шалімова, Найду, Ладигіна, Ляпкіна, Юлдашева та багатьох інших зірок. Ця зустріч входить до програми святкування 40-річчя українського хокею.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Павла КУБАНОВА.

На знімках: Василь Фадєєв; грає збірна України.

Передай вогонь — об'єднай світ!

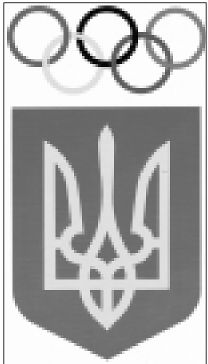
Представники Організаційного комітету Олімпійських ігор в Афінах офіційно повідомили про те, що Київ та ще група міст долучилися до маршруту естафети пронесення олімпійського вогню. Проходитиме вона через кожне місто, де відбувалися літні олімпійські ігри з часу їх відродження 1896 року. Отже, 5 липня наступного року священний вогонь з одноденним візитом побуває у столиці України.

Уперше естафета пройде також через Африку та Південну Америку. Таким чином, залучить п'ять континентів Землі під гаслом: «Передай вогонь — об'єднай світ!». У навколосвітній тур олімпійський вогонь вирушить на початку червня 2004 року. На маршруті значиться столиця Китаю Пекін (там відбудуться Ігри-2008). У цьому списку — Брюссель, Каїр, Кейптаун, Женева, Стамбул, Київ, Лозанна, Новий Делі, Нью-Йорк, Нікосія, Ріо-де-Жанейро, Софія.

Разом з містами-господарями олімпійських ігор Міжнародний олімпійський комітет додатково назвав невелику кількість міст, куди ввійшов і Київ. Щоправда, нагадаємо, у столиці України проходили матчі однієї з груп футбольного турніру Олімпіади-80 у Москві.

Міста обрано за географічним розташуванням, інфраструктурою та культурною спадщиною. Враховували також активну підтримку естафети олімпійського вогню-2004 національними олімпійськими комітетами та місцевою владою.

Істотна допомога олімпійцям

Продовжено договір між Національним олімпійським комітетом України та компанією "Кока-Кола Беверіджиз" про спонсорську підтримку національної олімпійської збірної у підготовці до ігор в Афінах.

Ця співпраця триває з 1996 року. А взагалі "Кока-Кола" — незмінний партнер всесвітнього олімпійського руху вже 75 років. Сума спонсорської підтримки за цим договором, хоча і є комерційною таємницею, за попередніми прогнозами, має становити шестизначну цифру.

Радує, що лави спонсорів олімпійського руху в Україні поповнюються: нещодавно до постійних партнерів українських олімпійців компаній Samsung та "Нафтогаз-України" приєдналася ще й торгівельна марка "Чернігівське".

Не менш приємно і те, що й держава не стоїть осторонь. Ми вже повідомляли про рішення Верховної Ради України збільшити бюджет НОК на 20 мільйонів гривень. Комітет уже знає, що робити з цією солідною сумою: майже сім мільйонів буде повернено країні у вигляді митних зборів тощо. Решта коштів піде на облаштування підготовчих баз у Криму (там кліматичні умови схожі на афінські) та Конча-Заспі, а також закупівлю інвентарю, медичного устаткування тощо.

З датою підписання договору між НОК та "Кока-Колою" пов'язано ще одну подію, а саме відкриття олімпійського Прес-клубу, який, за задумом організаторів, має регулярно (не менш як один раз на два місяці) висвітлювати найцікавіші моменти в підготовці спортсменів до Олімпійських ігор.

Ольга СИДОРУК.

У НОМЕР

Розгром у Києві

Баскетбол. Євроліга-ФІБА. В українській столиці місцевий БК «Київ» розгромив дуже сильний клуб з Німеччини — «Бамберг» — 110:71. А позавчора прихильників порадував і чемпіон нашої країни «Азовмаш» з Маріуполя. Підопічні Андрія Підковирова на своєму майданчику перемогли французький «Гавр» —70:61.

УЄФА підтримує ініціативу України та Польщі

Футбол. За дорученням президента Європейської футбольної асоціації Леннарта Йоханссона генеральний секретар УЄФА Герхард Айгнер надіслав листа президенту Федерації футболу України Григорію Суркісу, в якому вони з великим задоволенням підтверджують і підтримують офіційну ініціативу національної федерації про спільне проведення з Асоціацією футболу Польщі фінальної частини Євро-2012.

«Як тільки буде визначено формат процесу подачі заявок і підготовлено тендерну документацію, — йдеться у листі, — ми одразу вам про це повідомимо і з нетерпінням очікуємо в майбутньому вашої спільної заявки на участь у цьому тендері». Такого листа надіслано і президентові Асоціації футболу Польщі Міхалу Листкевичу.

Комітет ФФУ у зв'язках з громадськістю та ЗМІ.

Квартет визначився

Кубок України. 1/4 фіналу. Матчі-відповіді. «Шахтар» (Донецьк) — «Сталь» (Алчевськ). 3:1 (перший матч —0:0). Донецьк. Стадіон «Шахтар». 8 000 глядачів. Голи: Йованович, 19, Воробей, 59, 69 — Ареф'єв, 65, з пенальті.

Отже, у півфіналі гратимуть: «Динамо», «Дніпро», «Чорноморець» і «Шахтар».

Скала — у «Спартаку»

У наступному сезоні московським «Спартаком» керуватиме італійський тренер Невіо Скала. Домовленості про це між ним і представниками клубу досягнуто минулої середи. Контракт із Скалою буде підписано терміном на рік.

Шевченко збільшує доробок

Ліга чемпіонів. Групові турніри. 26 листопада. Група Е. «Штутгарт» (Німеччина) — «Рейнджерс» (Шотландія). 1:0. Гол: Венцель 45. **«Панатінаїкос» (Греція) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 0:1.** Форлан, 85. «Манчестер Юнайтед», «Штутгарт» — по 12 очок, «Рейнджерс» — 4, «Панатінаїкос» — 1.

Група F. «Марсель» (Франція) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 1:2. Мідо, 63 — Бекхем, 35, Рональдо, 73. **«Порту» (Португалія) — «Партизан» (Сербія і Чорногорія). 2:1.** Маккарті, 25, 50 — Делибашич, 90. «Реал» — 13, «Порту» — 10, «Олімпік» — 3, «Партизан» — 2.

Група G. «Челсі» (Англія) — «Спарта» (Чехія). 0:0. «Лаціо» (Італія) — «Бешикташ» (Туреччина). 1:1. Муцці, 56 — Панку, 45, з пенальті. «Челсі» — 10, «Бешикташ» — 7, «Спарта», «Лаціо» — по 5.

Група Н. «Аякс» (Нідерланди) — «Мілан» (Італія). 0:1. Шевченко, 52. **«Сельта» (Іспанія) — «Брюгге» (Бельгія). 1:1.** Мостовий, 74 — Ланге, 90. «Мілан» — 10, «Аякс», «Сельта» — по 6, «Брюгге» —5.

Андрій Шевченко довів свій бомбардирський результат у «Мілані» до 102 м'ячів. І надалі перебуває у клубі найкращих «канонірів»-легіонерів в Італії за останні двадцять років. Сьогоднішній список охоплює період з початку вісімдесятих років минулого сторіччя до наших днів. Андрій іде на восьмому місці. А попереду — аргентинець Габріель Батістута, який забив 223 м'ячі.

Звичайно, до цього результату Шевченкові ще далеко. Однак уже в найближчому майбутньому форвард «Мілана» може випередити таких футболістів, як нідерландець Ван Бастен (124 м'ячі), аргентинець Дієго Марадона (115) та француз Мішель Платіні (104).

А поки що завдяки голу Шевченка «Мілан» достроково вийшов до наступного етапу розіграшу Ліги чемпіонів.

На знімку: Андрій Шевченко в матчі проти «Аякса».

Фото ФК «Мілан».

Де ходили Довбуш та Марічка, в'ється там китайська кінострічка

ДЕВ'ЯТА МУЗА

У Косівському районі на Прикарпатті китайські кінематографісти завершили зйомки художнього фільму під робочою назвою «Суцільна пастка».

Ця картина стане продовженням одного з найпопулярніших у світі китайського фільму «Герой», за який режисер Джанг Імов отримав премію «Оскар». Фільм із життя стародавнього Китаю, складну історію держави передано через історію не менш складного кохання. Хлопець і дівчина люблять одне одного, але належать до різних соціальних груп, тож усюди на них чекають перешкоди і пастки. Сцени романтичного кохання змінюються шаленими погонями на конях і боями із застосуванням східних єдиноборств.

У Китаї нема безлюдних лісів, тому натуру шукали довго. Обрали Карпати, бо тутешня природа не зіпсована цивілізацією і є чудовою декорацією для оповіді про подвиги та ніжне кохання. На Косівщині китайці працювали 70 днів, упродовж яких тут змінилися три пори року: літо, осінь і зима. Збиралися зробити 30 відсотків сюжету, але чарівна природа і гостинність місцевих мешканців посприяли відзняти в Карпатах більш як половину картини. Жили китайці у Косові на базі відпочинку «Байка». Особливо сподобалося гостям урочище «Лебедин» — гори і чудове блакитне озеро.

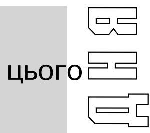
Творці фільму обіцяють, що це буде принципово нове китайське кіно, фільм-казка з вражаючими спецефектами (допомагали австралійські фахівці). І наші допомагали (особливо керівництво Національного природного парку «Гуцульщина»). А представники київської кіностудії «Парадигма» дбали про освітлення, постановку трюків. Майже всі погоні на конях у фільмі виконують наші каскадери. Коні теж українські. Їх надали Івано-Франківський та Київський міські кінноспортивні клуби, місцева фірма «Явсон» та івано-франківська муніципальна поліція.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

На знімку: у головній ролі — Джанг Хан Чін, найпопулярніша актриса Китаю останніх років.

цього
28 ЛИСТОПАДА

■ 1683 р. Помер Інокентій Гізель, культурний та церковний діяч, професор і ректор Києво-Могилянської колегії. ■ 1885 р. Народився Віктор Барвінський, історик, археолог. Був професором Харківського університету. ■ 1928 р. На Одещині створено першу в Союзі машинно-тракторну станцію. ■ 1943 р. У Тегерані розпочалася конференція глав урядів СРСР, США та Великобританії — союзників у війні проти гітлерівської Німеччини. ■ 1970 р. Загинула Алла Горська, художниця, дисидентка.

Другий Гран-прі народного театру

Народний театр з Енергодара удостоєно Гран-прі «Театрального форуму», що недавно завершився в Києві.

Вистава за п'єсою Григорія Горіна «Забути Герострата» визнано кращим серед постановок 19 найсильніших самодіяльних колективів країни. Спеціальним призом журі за режисуру відзначено керівника театру Михайла Ізосімова. Співробітник Запорізької АЕС Валерій Лєсніков привіз додому диплом за кращу чоловічу роль, а його колега по роботі Віталій Горбунов — за майстерність і професіоналізм.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ОБ'ЄКТИВНИЙ ПОГЛЯД

Про вічне й прекрасне

У Центральному державному архіві-музеї відкрито маленьку, але цікаву виставку. Вперше в Україні своїх авторів представляє найвідоміший на теренах колишнього Радянського Союзу московський фотоклуб «Новатор». Створений у далекі шістдесяті знаменитим фотографом-рекламістом Хлєбніковим і його друзями-колегами Г. Сошальським, Б. Гнатовичем, С. Івановим-Аллілуєвим тощо, а також за підтримки редакції журналу «Советское фото», він пропустив через себе практично всіх нинішніх зірок московського світлопису.

Клуб презентує фотографію, що практично вимерла в Києві, не комерційну, цілковито художню, вільну від вимог моди. Фотографи начебто ширяють над світом з усіма його катаклізмами і шизофренією. Мені здалося, що вони зациклилися на своїх внутрішніх просторах, де лише луною відзиваються події зовнішнього світу. Катерина Весна уважно розглядає «трупи» старих машин, знаходячи в них образи морських чудовиськ, досконалу самітність і нескінченність поняття «краса».

Я стою біля портретів, знятих Михайлом Кондровим: біля його чудових трав'яних джунглів, які тонуть у рожево-жовтих туманах, розмиті моноклем і дихають чистотою позаминулого століття. З'ясовується, пік�реалізм живий. Щоправда, далеко — в Москві. Повільно рухаюся вздовж стіни з фотографіями і раптом, біль... Погляд наражається на виделки. Валерій Самарін оживив цей банальний столовий набір, наділив душею і характерами. Він зняв їх сотні та в жодному знімку не повторився. У виделок тепер є свій Гельмут Ньютон, ні, Леонардо да Вінчі...

Але, мабуть, найбільше здивував Олександр Шечков. Його портрети чимось нагадують шедеври Модільяні, але холодніші та сумніші. Шечков знімає на старовинну плівку і друкує на такому само древньому папері. Потім запускає в хід хімію, анілінові барвники... Результат гіпнотизує.

Добре, що навідалися до нас москвичі з таким гарним мистецтвом. Чудово, коли ходиш залою і жодної думки про політику, тільки про вічне і прекрасне.

Тарас СПИС.

На знімку: фоторобота О. Шечкова «Портрет 4».

БУДИНОК КУЛЬТУРИ

«Колос» диму не злякався

Витримку продемонстрував в екстремальних умовах заслужений народний ансамбль пісні і танцю України «Колос» Торчинського будинку культури.

Під час виступу ансамблю в луцькому міському домі «Просвіта» у переповненій глядачами залі несподівано з'явився дим. Але не бутафорський, а справжній. Дехто з присутніх кинувся до виходу. Пролунали вигуки: «Треба негайно виводити людей!». Однак артисти продовжували грати, танцювати, співати.

На виклик прибули пожежні. Вони з'ясували, що спалахнула електропроводка в барі з підвальному приміщенні «Просвіти». Вже після концерту керівник ансамблю «Колос» народний артист України Олександр Огороднік пояснив, що не припинив концерт лише тому, щоб уникнути паніки серед глядачів. Її наслідки могли бути трагічними, адже через ремонт приміщення дому «Просвіта» в залі були відчинені лише бічні двері, а в фойє взагалі не було світла.

Микола ЯКИМЕНКО.

Луцьк.

ЧЕМПІОНАТ

Журі задоволене, але є заперечення

Майже три місяці з ініціативи телеканала СТБ тривав чемпіонат України зі стриптизу. І хоча бажання взяти участь у ньому виявили понад 400 танцівниць, прискіпливе журі вибрало лише сто. А до фіналу дійшли 16 дівчат.

Журі досить важко було визначити чемпіонку. Продюсер Ігор Ліхута який входив до складу суддів, зізнався, що свого часу в Польщі він підробляв стриптизером...

Найпопулярнішими на сцені були образ Нареченої, Кішки та Ангела. А під час танцю більшість думає про те, щоб... не зламати підбори. По завершенні кар'єри (після 30 років) третина дівчат мріє відкрити свій стрип-бар, дехто — стати актрисами.

Проте ідея цього публічного шоу спричинила неоднозначну реакцію у суспільстві. Так, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення виступила проти подібних заходів. На думку Нацради, «програма «Чемпіонат України із стриптизу», яку створює ЗАТ «ММЦ-СТБ», є непристойною і такою, що може завдати шкоди психіці та вихованню неповнолітніх». Цю позицію поділяють і деякі народні депутати. Днями в парламенті обговорювали законопроект, який забороняє проведення таких заходів. Очевидно, все на свої місця розставить час...

Олег БАЙДА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311222. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos